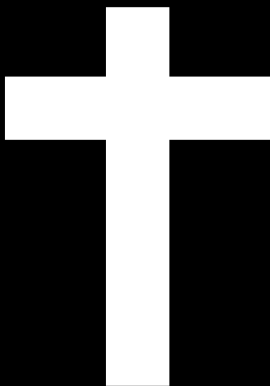

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-10-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ănvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrsnuce dăm morc, unesenje ăm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje ăj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael ăm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Ăm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skrijă dogadžur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă

* **1:2** jej ăs slugurlje alu vorba Ili "služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj." † **1:5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenicu trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji mândru miros, dăđe prinos alu Dimizov ăm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram. § **1:11** desna parči lok hundi andalu are pă lok dă čast

šje svite Isus, jej ăs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ăngăndit dăm elši pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ănkričălă dă vorbilje dă šje u fost ănvăcat kă ăj aje anume.

Andalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstiteľj

⁵ Ăm zăljielje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăs re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puče să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărni.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.‡ ¹⁰ Šă ăntreg narodu ašćipta afară ăm udvar šă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje andalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parči§ dă žrtvenik

hundī are miomiris.
 12 Zaharija känd u vāzut pā
 andal tari su ānfrikušatāsā.

13 Daje andalu ju zās: “Nuči
 sprije, Zaharija! Arugalā ata
 u fost auzātā. Mujere ata
 Elizabeta u ave fišjor, šā tu
 vi da numi Ivan. 14 Vi ave
 fālušaje šā slavlje šā mulc sur
 ām fāluša la fātala aluj. 15 Kā
 jāl anume u fi mari ām oči lu
 Domnu anostru. Vin šā tari
 buturā no be. Mar ām injima
 alu mumāsa jāl u fi umpljet
 ku Duhu Svānt. 16 Mulc fišjori
 kari ās Izraelci sur āntoršji dā
 rānd dā la jāl ām napoj la
 Domnu Dimizovu alor. 17 Jāl
 u meržji ām nenče alu Domnu
 ka vjesniku ām duhu šā ām
 pučere alu Ilija kari are dā
 kånva prorok sā pomirilaskā
 pā kupiji ku tatusurlje, sā
 āntorkā pā eje kari ās nev-
 jerni sā apušji mudrost dā
 la heje kari ās pravednā, sā
 pripremalaskā narod pāntru
 Domnu.”

18 Ali u zās Zaharija alu
 andalu Gabrijel kari stāce ām
 nenče alu Dimizov: “Dā pā šje
 uj šči kā aje āj anume? Tu
 vejs kā mes aku om bātārn šā
 bāšāca ame āj isto ām aj.”

19 Andalu ju āntors vorba:
 “Numilje amnjov āj Gabrijel
 šā ju mes ku Dimizov* sā
 askultā šje mu spunji, aša mes
 mānat sā svitesk ku činji šā
 sēc aduk Hir fālos. 20 Punji
 mā ureči, känd mar nu maj

ānkrizut dā vorbasta šje cam
 spusu, tu njimika nu vi puče
 sviti pān šje no su dogoduli
 asta šje cam spus. Vorbilje
 šje cam spus ur fi ām pravā
 vremi.”

21 Lume aščipta afarā pā
 Zaharija, šā sā čudule šje
 fašji atita dobā ām svetište.
 22 Känd u vinjit afarā nu
 puče sā svitaskā. Jāl svite
 ām znakovur šā nu puče sā
 svitaskā njimika pān šje nu
 ju su ave kupilu. Šā atunšje
 ur prišjepi kā u avut vizijā ām
 svetište.

23 Känd u završalit vreme
 dā služba aluj ām Hram,
 Zaharija u fužjit akasā.
 24 Atunšje maj dā pā zāljlje
 bāšāca aluj u rāmas gārjonā,
 šā nu jāšā afarā šinšj lunj.†
 Elizabeta u zās: 25 “Domnu
 āj ala kari u fākut asta aku:
 Dimizov su ujtat pā minji ku
 milā šā u lot āndārāt rušanje
 dām oči alu ominj.”‡

*Andalu spunji alu Marija
 kum su ave Isus, Fišjoru alu
 Dimizov*

26 Šasā lunj dā känd Eliza-
 beta are gārjonā, Dimizov u
 mānat pā andalu aluj pāšči
 Gabrijel ām varuš ām Galileja
 kari sā čamā Nazaret. 27 Jāl
 u vinjit la fatā ām pār kā su
 zaručulit ku Josip kari are po-
 tomku alu Kralju David. Je sā
 čima Marija. 28 Gabrijel u vin-
 jit šā u zās: “Ānfālušeščići tu

* **1:19** ju mes ku Dimizov ām original skrijā: “kari stā la Dimizov”. Asta āj zās ka
 ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dā la Dimizov, ar
 trābuji sā fijā dovoljan dokaz alu Zahariji. † **1:24** Dā pā šinšj lunj, toc u viđe kā
 āj gārjonā. Atunšje ominji nu su akāca dā Elizabeta kā inka āj nerotkinjā. ‡ **1:25**
 Asta āj daje kā sāmce rušanji kā je nu ave kupij.

kari ješč izabralitã! Domnu äj ku činji! Blagoslovulitã ješč tu äntri mujer!”

29 Marija are uznemirenä dä pozdravu aluj šã je u äñšjirkat sä sä ängändaskã šje značalešći. 30 Äñđalu ju zäs alji: “Nuc fijã frikã, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milã.Š 31 Punji ureći, vi rãmãnje gãrjonã, vi fãta fišjoru šã tu ji punji numi Isus! 32 Jãl u fi mari, šã u fi čimat Fišjoru lu Hãl Maj Mari! Šã Domnu Dimizov ju da autoritet sä vladalaskã ka kralju ka kum äj predaku aluj David. 33 Šã jãl u vladalit äm familija lu Jakov dä erikeš, šã kraljevstva aluj nu ave kraj!”

34 Marija u äntribat atunšje pä äñđal: “Kum poći asta fi kã ju mes fatã äm pär!”

35 Äñđalu ju äntors vorba: “Duhu Svãnt u vinji pä činji, šã pučere dä Hãl Maj Mari ću astupa ku umbrã. Dãm ala rãnd Kupilu Svãnt šje u fi fãtat dä la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. 36 Punji ureći: Rođakinja asta Elizabeta äj bãtãrnã šã isto u ave fišjor, kã je nu puče sä ajvi majmult, ali aku äj mar äm šasã lunj dä kãnd äj gãrjonã. 37 Kã njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

38 Atunšje u zäs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sä fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fijã aša kum tu zãšj.” Atunšje äñđalu u fužjit dä la je.

Elizabeta u kunuskut pä kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl äj Mesija

39 Dovã tri zãlji dä pä aje Marija su gãtat šã u mers pä kalji, je su ängribit äm unu sat äm Judeja pä đal. 40 Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat äm nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta. 41 Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sämcãt pä kupilu alji kum tari su miškat äm injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt. 42 Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješč blagoslovulitã tu äntri mujer, šã blagoslovulitã äj kupilu atov! 43 Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sä mã posjetilaskã? 44 Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dä fãlušãjã äm injima ame! 45 Blagoslovljenã daje kã tu aj äñkruzit kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešći pä Dimizov äm kãncit

46 Atunšje Marija u zäs: “Duša ame äł slavalešći pä maj mari Domn, 47 šã duhu amnjov sä äñfãlušešći äm Dimizov Spasitelju amnjov, 48 daje kã jãl su ujtat ku milã pä minji pä poniznã ropkinja aluj, aku toći generacijurle mur čimamã blagoslovljenã,

Š 1:30 Tu aj aflat la Dimizov milã Idiom “äflã milost” značalešći kã benji ješč apukat dä la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kã cu da mila” ili “Dimizov cu arãta bunjeme aluj.”

49 daje kã svemogući Dimizov
u fãkut mari djelur ku
minji,

šã numilje aluj aj svãnt.

50 Pãlãngã totã sãmãnca, Dimi-
zov aj milos

pãlãngã eje kari ãl
poštivalešći.

51 Ku mãnã aluj jãl u fãkut
pučernjišji lukrur.

Jãl u arunkat afarã pã eje
kari asre ponosnã ãm
suflijičilje alor šã pã eje
kari asre umišljeni.

52 Pã heje bãlour vladar lju
vãrlji dã pã prijestolje,
a pã heje kari ãs ponizni
lju riđikatulji.

53 U rãnjit pã flãmãnž ku
mãnkari bunã,

a pã gãzdašji lju mãnã ku
mãnžilje golji.

54 Jãl u ažutat pã Izrael sluga
aluj

su ãngãnditusã dã milã
aluj,*

55 ka kum u obečalit alu preci
anoštri dã kãnva

sã fijã pljinj dã milã pãlãngã
Abraham šã pãlãngã
potomku aluj dã
erikeš.”

56 Marija u rãmas ku
Elizabeta tri lunj atunšje su
ãntorsãsã akasã.

Ivan Krstitelj su avutãšã

57 Kãnd u vinjit vreme alu
Elizabeti sã ajvi kupil, je u
fãtat fišjor. 58 Šã kãnd ur auzãt
susjedi šã njamu kã Domnu

are bun pãlãngã je, jej ur vin-
jit una la je šã sã ãm fãluše ku
je una.

59 Kupilu trãbuje sã fijã
obrezalit pã optã (8) zuva,
šã kãnd or vinjit una sã
fakã asta, jej gãnde sã aj ðe
numi Zaharija dã pã tatusu.

60 Mumãsa u odbijilit šã u zãs:
“Nu, jãl su čima Ivan.”

61 Ali jej ur zãs: “Njime dãm
njamac nu u fost čimat dã
pã numiljala!” 62 Šã aša jej
ãntriba ku znakur pã tatusu
alu kupilula, kum su čima.

63 Zaharija u šjirut pločicã dã
skris šã u skris: “Ivan aj nu-
milje aluj!” Toc asre ãmirac.

64 Šã dãm ala šas Dimizov u
dãsvãkut gura alu Zaharija šã
poći sã svitaskã. Šã jãl dãðe
slavã alu Dimizov!

65 Atunšje frika u vinjit pã
tot susjedu šã ãm totã parçe
dã Judeja pãm ðalur šã spunje
šje su dogodulit. 66 Toc kari
ur auzãt dã aje cãnje ãm firi
šã sã ãngãnde: “Šje u fi dãm
ala kupil? Anume mãnã alu
Domnuluj† are ku kupilula
Ivan.”

Zaharija prorokuvulešći šjinji aj Mesija šã Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan
are pljin dã Duhu Svãnt,
atunšje prorokovale šã zãšje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov
alu Izrael,

Kã jãl u vinjit šã sã
otkupilaskã pã narodu
aluj!

* **1:54** Dimizov nu poći ãmujta. Kãnd ãš dušji ãm firi, Dimizov sã ãngãðešći, aje značalešći kã Dimizov djeluvulešći dã pã obečanje šje u dat. Asta svitešći dã obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoštri kã u fi milosrdan.” **1:55** Gal 3,16

† **1:66** mãnã alu Domnuluj aj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jãl”.

69 Jäl u răđikat päntru noj pä
spasitelju silni!‡
Däm potomstva lu
sluga amnjov la kralj
David. §
70 Asta nju fost spus
däm gurälje dä proroci
aluj svānc dä kånva:
71 spasenje dä la dužmanji
anoštri
šä dä mǎnj* kari toc nji
mǎrzǎleşči.
72 Are milosrdan pǎlāngǎ
preci anoštri,
šä u ispunulit savezu aluj
svānt.
73 Ām zakletvǎ kari u dat lu
Abraham, alu predaku
anostru:
74 sä nji izbavalaskǎ dām
mǎnj alu dužmanj,
sä pučenj poslužulenj pä
jäl fär dä frikǎ,
75 šä sä kustānj svānt šä đirept
ām toči zǎljilje dä kustu
anostru.
76 Šä tu Ivan fišjoru amnjov, tu
vi fi čimat proroku alu
Maj Mari Dimizov,
kǎ tu vi meržji ām nenće
alu Domnuluj šä sä āj
đireš kalje aluj,
77 Tu vi da alu lume lu
Dimizov, Hir fǎlos dä
spasalala

šä dä jirtala dä grehurlje
alor.

78 Kutotu asta āj dä rānd dä
suflijitu milos alu Dimi-
zovu anostru,
ka sorilje kari svtlizešči
u vinji afarǎ dām nor
pǎ noj sus†

79 u da luminǎ alu eje kari
šađi ām tunjerik,‡ šä ām
umbra alu morči.
Nju punji pišjorilje
anoštri pǎ kalje dä
putuljalǎ.” §

80 Ivan u kriskut šä su
āmbǎlurit ām duh. Kusta ām
pustinjǎ pǎn šje nu su arǎtat
javno alu Izraelc.

2

*Isus su avut ām Betlehem
(Mt 1,18-25)*

1 Ām aje vremi dä pä šje
su avut Ivan, zapovjed u fost
mānatǎ dä la car August sä
fakǎ skritura dä stanovništvo
ām āntragǎ cara. 2 Aje are
elši skritura dä stanovništvo
kari u fost kǎnd Kvirinije are
vladar dä Sirija. 3 Aša toc ur
mers sä sä prijavalaskǎ ām
varušu hundi preci alor u ku-
stat.

4 Aša Josip dām mik varuš
Nazaret ām Galileja, u mers
ām varuš Betlehem ām Judeja

‡ 1:69 Ām original skrijǎ: “rog dä spasenje päntru noj”. Rog dä životinjǎ are simbol
dä pučere alji sä sä potǎ branalaskǎ. Dä Mesija sä svitešči ka kum ar fi jǎl rog kari
ari pučeri sä spasalaskǎ Izrael ka “šjinjiva ku pučeri sä nji spasalaskǎ.” § 1:69
ām original skrijǎ: “ām kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešči
familija aluj, potomci aluj. *

* 1:71 Vorba “mǎna” predstavalešči pučeri kari
rej ominj koristilešči protiv dä ominji alu Dimizov. † 1:78 Asta āj metaforǎ
dä điriptači. Ajišje sä svitešči dä duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum
sorilje vinji afarǎ kari svtlizešči pä pāmānt. Veđi Mal 4,2. ‡ 1:79 eje kari šađi
ām tunjerikasta āj metaforǎ hundi nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji
falalešči duhovna điriptači svitešči kǎ jej šađi ām tunjerik: “ominji kari nu ščijǎ
điriptači”. § 1:79 kalje dä putuljalǎ āj metaforǎ dä kust kari osoba ari putuljalǎ
ku Dimizov: “sä kustānj kust ku putuljalǎ” ili “sä umblānj pä kalji kari nji dušji la
putuljalǎ”.

hundi su avut David daje kã jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo sã sã jivaskã dã skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gãrjonã. ⁶ Šã kum asre dãm Betlehem akulo vreme u vinjit sã sã ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elši fišjor, lu ãnvãlitãlu šã lu pus ãm hištalov† daje kã nu are soba pãntru jej ãm fugadov.‡

Andalu najavalašči alu pastiri kã Isus Spasitelj su avut

⁸ ãm ala lok dã apropi dã Betlehem asre pastirur kari rãmãnje afarã pã otvoreno šã pãze stadurlje alor totã nopce. ⁹ Šã dãm turdatã su pojavaalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat ãm nence alor, šã slava alu Domnuluj lju svitlãzãt pã jej. Šã pastiri u gãlbãnjit ãm ubraz dã frikã. ¹⁰ Ali andalu lju zãs: “Nu vã fijã frikã! Ju vjuv sã vã aduk Hir fãlos, dã mari fãlušãjã pãntru totã lume. ¹¹ ãm varušu hundi su avut Kralj David, astãs su avut Spasitelj. Jãl are Krist, Domnu! ¹² Asta ãj znak dã pã kari sã ãl šcijec: voj vic afla pã kupilu ãnvãlit ãm hištalov.”

¹³ Atunšje dãm turdatã lãngã parce dã andal u vinjit mulc andej dãm nor kari

hvalale pã Dimizov. Šã jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ãm nor šã pã pãmãnt putuljalã alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dã pã šje ur fužit andelji dã la pastir ãm nor, pastiri ur zãs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šã sã viđenj aje dã šje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur ãngribit ãm Betlehem šã ur aflat pã Marija, šã pã Josip, a kupilu are ãm hištalov. ¹⁷ Šã kãnd pastiri ur vãzut pã kupil, jej sur apukatãšã sã spujã šje lju fost spus dã la andej dã kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzãt šje pastiri ur spus, jej toc asre ãmirac. ¹⁹ Ali Marija cãnje toci vorbilje alor ãm sufljičilje alor šã mult su gãndit dã jelji.Š ²⁰ Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šã jej dãde hvalã šã slavã lu Dimizov dã kutotu stvarurlje šje ur auzãt šã šje ur vãzut, točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osma zuva kãnd kupilu su avut u fost obrezalit,* šã u fost čimat Isus, numilje u datã aluj dã la andal majnti dã šje Marija u rãmas gãrjonã.

Isus šã Marija trãbã sã mergã ãm Hram

* **2:4** Betlehem are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zãs kã akulo su ave šã Mesija (Mih 5,2). † **2:7** hištalov are čist, molji šã uskat ka fãnu, sã fijã molji pãntru kupil mik. Marija šã Josip as re una ãm aje prostorijã hundi as re živadur. ‡ **2:7** nu are soba pãntru jej ãm fugadovdaje kã ur vinjit mulc ominj ãm Betlehem sã sã prijavalaskã pã skritura dã stanovništvo. § **2:19** Marija cãnje dã vorbilje alor šje ur spus dã kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ãm fãlušãjã cãnje aje”.

* **2:21** obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zãšji kã obrezanje dã fišjor ãj žrtva dã roditelji kari trãbã sã adukã (Lev 12,1–4).

22 Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălălă dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, 23 kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elși fišjor u fi posvetilită la Domnu.” 24 Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiřă puomb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

25 Atunšje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl. 26 Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă šje no viđe pă Mesija alu Domnu anostru, 27 Aša Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije. 28 Šimun lu apukat ăm mănjiļješ pă Isus, slavale pă Dimizov, šă u zăs:

29 “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu, kum tu aj zăs, 30 kă oči amej ur văzut spasenje ata.Š 31 Asta tu aj făkut dă totă lume. 32 Asta ăj lumina dă ominj * šă lji sveltizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!” 33 Tata šă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu šje Šimun u zăs dă jăl. 34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pă jej šă u zăs lu Marija: “Dimizov u odredilit pă ala kupil kă păntru jăl mulc Izraelc ur kăđe šă su riđikasă.† Jăl ăj odredilit să fijă znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilă 35 aša u vinji pă lumină găndurlje askunšă alu mulc, a maču či ămpunžji ăm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pă Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari ăj dăm pleme alu Ašer. Ana are tari bătărnă mujeri, je are šapči aj ăm brak 37 šă aku ăj vădojă, mar hundiva osamdeset patru aj.Š Ana

2:23 Izl 13,2 2:24 Lev 12,8 † 2:25 pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael ăm original skrivjă: “aščipta utjehă dă Izrael” ‡ 2:27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svečenicu puče tuna ăm zgrada dă Hram. § 2:30 spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u adușji spas-kupil mik kari ăj Isus-kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănat.” * 2:32 lumina Asta metaforă značalešči kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă šă să prišjepi pă ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă. † 2:34 ur kăđe šă su riđikasă Ešče vorbi značalešči: “asta kupil u fașji kă mulc ur kăđe ili ur vinji dă apropi la Dimizov”. ‡ 2:35 MačAsta metaforă spunji dă tuga mari kari Marija u sămcă: “Tuga ata u fi aša tari dă ču dure ka kum maču čar ămpunžji ăm suflijit.” § 2:37 “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vădoja 84 aj ili 2) are vădoja kari are bătărnă 84 aj.

nu fužje dām Hram, nego služule akulo zuva šā nopće ām post šā ām aruguminći. ³⁸ Baš pā aje vremi Ana u vinjit, hvalale pā Dimizov, šā je spunje dā kupilu Isus alu toc kari ašćipta pā Dimizov sā otkupilaskā pā Jeruzalem.*

³⁹ Dā pā šje ur fākut Josip šā Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dā la jej, jej ur mers ām napoj ām varušu alor Nazaret ām Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut šā su āmbāluritāsā, are pljin dā mudrost, šā blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešći ku učitelji ām Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus māržje ām tot anu ām Jeruzalem sā fijā akulo pā blagdan dā Pasha. ⁴² Aša känd are Isus dvanaest aj dā bātarn jāl una ku jej u mers pā blagdan ka kum stalno māržje. ⁴³ Šā känd u trikut blagdanu jej sur gātātāsā akasā, ali fār dā šćučilje alu roditelji, kupilu Isus u rāmas ām Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gānde kā āj hundīva ām grupā. Jej ur trikut mari kalji totā zuva, kapu sur apukatāsā sā āl koći āntri njamu šā āntri hej kari āl

kunošći. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ām napoj ām Jeruzalem šā āl koći. ⁴⁶ Tri zālji dā pā aje jej lor aflat. Isus are ām Hram, šāđe āntri učitelji dā zakonu alu Mojsije, punje ureče šā lji āntriba. ⁴⁷ Toc kari āl punje ureče asre āmirac la fire aluj, šā la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari āmirac känd lor vāzutālā akulo šā mumāsa ju zās: “Fišjoru amnjov adāšje njaj fākut asta anovā? Tata atov šā ju as renj ām mari brigur dā činji, pašći tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u āntors vorba: “Ali adāšje mā kutac? Nu šćijec kā ju aš trābujī sā fjuv ām kasa† alu Tata amnjov?”‡ ⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gānde sā lji spujā.

⁵¹ Ali Isus u mers ām napoj ku roditelji ām Nazaret, šā jāl lju u pus ureći. Šā mumāsa aluj u cānut kutotu vorbilje ām sufljituš.Š ⁵² Šā ām aje vremi Isus u kriskut ām gānd šā ām telā* šā ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje bučazā
(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

* **2:38** sā otkupilaskā pā Jeruzalem Asta značalešći: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jāl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ām Jeruzalem”. (veđi Iz 52,9). † **2:49** kasa alu Tata Isus svitešći dā Hramu alu Dimizov ‡ **2:49** Tata amnjov Roditelji aluj trābujī sā šćiji dā svrha aluj kari Tata aluj lu mānat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šćije kā Dimizov āj pravi Tata aluj (nu Josip, bārbatu alu Marija). Š **2:51** u cānut kutotu vorbilje ām sufljituš Dā kutotu šje Marija u auzāt, zāšji kā āj ka blago kari je cānje tari ām sufljitu alji, pāze, šā cānje dā aje.

* **2:52** u kriskut ām gānd šā ām telāare maj kufiri šā maj bālour. † **2:52** ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi Asta svitešći kum krišće duhovno šā ām telā: “Dimizov āl blagoslovule maj mult šā maj mult a ominji āl plāšje maj mult šā maj mult.” * **3:1** 27 ili 28 aj dā pā Krist

¹ Känd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj äm Judeja, Herod vladale äm Galileja a Filip, fračilje aluj dä pä tata alor, vladale äm Itureja šä äm Trahonitida a Lizanije vladale äm Abilena,† ² Ana šä Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mänat porukä alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta äm pustinjä. ³ Šä aša Ivan u mers äm toci lokurlje pä längä rijeka Jordan sä propovjedälaskä daje kä toc kari u grešalit, a heje kari su pokajalit sä lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju bučuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite äm kenvije aluj dä ešce vorbi:§

“Graju alu unu kari mužješči äm pustinjä šä sä auze: pripremlec kalje päntu Domnu;

ravnalecä kalje!*

⁵ Lasä totä dolina sä fijä umpljetä šä totä planina sä fijä äm tokmä ku alčilje,† šä käljilje krivä sä fijä pravä, šä käljilje kari nus ravnä sä fijä ravnä‡
⁶ atunšje totä lume u viđe Spasenje dä la Dimizov.”

⁷ Alu gärmadä dä lumi kari ur vinjit la jäl sä sä bučazi, Ivan zäšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sä änjširkäc sä skäpäc dä m kazna šje u vinji pä voj?§ ⁸ Arätäc plodur dä änkäjalä!* Nu vä apukäc sä vä zäšjec una lu alt: Abraham äj tata anos-tru!† Ju vä zäk: Dimizov poči dä m petrilješce räđika pä kupij alu Abraham!” ⁹ Mar aku säkure dä sudu alu Dimizov äj pusä sus sä taji dä m korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu

† **3:1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladä kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dä rimski car. Kraljevstvo dä Herod “Mari”, kari are kralj äm vreme dä rođenje alu Isus, are podijeljeno pä patru djelur dä pä morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari sä čima provincije ka kum as re Galileja šä Samarija. ‡ **3:2** Ana šä Kaifa asre mar popur Ili “känd Ana šä Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popä a Židovi ur nastavalit sä ä l prepoznulaskä čak šä känd Rimljani lu pus sä fijä žinjiru aluj, Kaifa, sä ä l zamjenilaskä ka pä mari pop. § **3:4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris äm kenvija aluj.

* **3:4** Ominji asta fašji sä sä pokajalaskä dä grehurlje alor: “Pripremlecävä sä auzec poruka alu Domnu känd vinji.” † **3:5** Ili “jej u maknuli tota gropa dä pä drik.” ‡ **3:5** Känd ominji pripremlješči dniku päntu kralj kari vinji, jej ravnalešči kutotu šje äj riđikat ili šje äj änjšos punji sus sä fijä kutotu ravno. **3:6** Iz 40,3–5 § **3:7** Ivan fišje dä njimik pä ominj daje kä tražale pä jej sä lji bučazä sä lji kaznalaskä Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec sä skäpec dä la gnjevu alu Dimizov numa dakä vic fi bučuzac”.

* **3:8** Äm original skrijä: “avec plodovur kari äs vredni dä änkäjalä.” Äm asta usporedbä ponašanja alu om sä usporedülešči ku plod. Ka kum dä la biljkä sä aščaptä sä ajvi plod kari äj bun primjer dä aje biljkä aša dä la om kari zäšji kä su änkäjtit, sä aščaptä dä la jäl sä kušči kum Dimizov svitešči. † **3:8** Ili “Noj ščenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” ‡ **3:9** Säkure äj usporedba dä kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov äj ka omu kari u punji säkure pä korjenu dä ljemnu.”

kari nu aduŝji bun plod u fi tiet ändärät ša vārļit äm fok.

¹⁰ Gärmadä lu äntribat pä jāl: “Šje sä fäšjenj atunšje?”

¹¹ Ivan u zäs: “Dakä avec dovä kamašä atunšje ämpärcäcävä ku ala kari nari njiš una. Dakä avec mänkari isto aša träbä sä vä ämpärcäc.”

¹² Akulo asre isto ša carinici kari ur vinjit sä sä bučežä ša jej lor äntribat: “Učitelju, šje sä fäšjenj?”

¹³ Ivan u äntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dä kitä šje avec pravo sä locäl?”

¹⁴ Ša kätänjlje isto lor äntribat: “A noj? Šje träbä noj sä fäšjenj?”

Alor lju zäs: “Nu loc ku säla dä njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dä šjinjivaš ša fijec zadovoljni ku plata avosträl!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dä aščiptalur, ša sä äntriba äm sufljičilje alor, nar puče Ivan sä fijä Mesija. ¹⁶ Ivan lju äntors vorba alu toc: “Ju vä bučež ku apä, ali unu kari u vinji kari äj maj bälour da minji

šä lu kari nu mes vredan sä äj ljeg žnirancurlje aluj.* Jäl vu bučuza ku Duhu Svänt ša ku fok.† ¹⁷ Jäl cänji furka‡ äm mäna aluj, ša jäl u čistili telekuš temeljito. Jäl u akulježi fäjna äm skladišta aluj, ali jäl u ardi jarba uskatä äm fok šje nu sä aščinžji.”* ¹⁸ Ša äm mulci poticajur svite alu lume ša alu carä dä Hir fälös.

¹⁹ Ivan lu fäkut dä njimik pä car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš† isto aša ša dä alci stvarur relji šje u fäkut Herod.

²⁰ La kutotu stvarurlje relji šje u fäkut jäl u pus maj una: jäl u änkujet pä Ivan šje bučazä äm čemicä.

Ivan bučuza pä Isus (Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹ Känd asre totä lume bučuzac dä la Ivan, Isus isto are bučuzat. Känd Isus su arugat su däsvažut noru, ²² ša Duhu Svänt u vinjit žos pä jäl am formä dä purombu ša graj däm nor u svätit: “Tu ješč Fišjoru amnjov pläkut! Tu ješč fulušuja ame!”

Š **3:14** nu svedočulec krivo protiv dä šjinjiva Ili “nu optužulec pä njime ku mišjuna numa sä kápätac banj dä la jej.” * **3:16** Däzljigat žnirancurlje dä sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kä ala kari vinji äj maj mari, dä Ivan nuj vredan sä fijä robu aluj. † **3:16** ku fok “Foku” äj usporedba ili dä 1) sud ili 2) dä čistolala ‡ **3:17** vijača. Asta äj alat dä arunkala dä pšenicä äm zrak a zrna dä pšenicä su odvojuli däm pljevä. Zrnurlje äs grelji ša kađi đos a pljeva kari nuj bunä dušji väntu. Asta alat äj slično ka furka. § **3:17** “Teleku” äj lok hundi pšenicä äj tari mult sä sä apuši šje träbä. “Čistolala” teleku značalešči kä äj gata ku žito: “sä završälaskä ku žito.” * **3:17** Ivan svitešči dä Krist kari u vinji sä sudulaskä ka kum jäl ar fi lukroju pä pämänt kari äj spreman sä odvujaškä zrnurlje dä pšenicä dä la pljevä: “jäl cänji furka daje kä äj spreman” ili “jäl äj spreman sä sudulaskä ka kum lukroju pä pämänt äj spreman sä vijalaskä pšenicä”. † **3:19** car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada bäšäcä alu fračisuš Herod Antipas su läsat dä la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje mäščoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sä fijä una ku mujere alu fračisu dakä jäl inka kustä.

*Isus fišjoru alu Dimizov ša
alu Adam*

(Mt 1,1-17)

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj da batarn kand su apukat javno sa propovjedalaska. Isus are canut da fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu

Matatija,

Matatija are fišjoru alu

Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fišjoru alu Ma-

hat,

Mahat are fišjoru alu

Matatija,

Matatija are fišjoru alu

Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

²⁷ Joda are fišjoru alu Jo-

hanan,

Johanan are fišjoru alu

Resa,

Resa are fišjoru alu Zeruba-

bel,

Zerubabel are fišjoru alu

Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

²⁸ Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu El-

madam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,

Eliezer are fišjoru alu

Jorim,

Jorim are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,

Juda are fišjoru alu Josip,

Josip are fišjoru alu Jonam,

Jonam are fišjoru alu Eli-

jakim,

³¹ Elijakim are fišjoru alu

Meleja,

Meleja are fišjoru alu Mena,

Mena are fišjoru alu

Matata,

Matata are fišjoru alu

Natan,

Natan are fišjoru alu David,

³² David are fišjoru alu Jišaj,

Jišaj are fišjoru alu Obed,

Obed are fišjoru alu Boaz,

Boaz are fišjoru alu Sala,

Sala[‡] are fišjoru alu Nahšon,

³³ Nahšon are fišjoru alu

Aminadab,

Aminadab are fišjoru alu

Admin,

Admin are fišjoru alu Arni,

ArniŠ are fišjoru alu Hes-

ron,

Hesron are fišjoru alu

Peres,

Peres are fišjoru alu Juda,

³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,

Jakov are fišjoru alu Izak,

Izak are fišjoru alu Abra-

ham,

Abraham are fišjoru alu

Terah,

Terah are fišjoru alu Nahor,

‡ 3:32 Sala, Sala Orikic ave grčki rukopis kari skrije: "Salmon, Salmon". § 3:33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orikic ave grčki rukopis kari skrije numa "Aram, Aram".

35 Nahor are fišjoru alu Serug,

Serug are fišjor alu Reu,

Reu are fišjor alu Peleg,

Peleg are fišjor alu Eber,

Eber are fišjor alu Sala,

36 Sala are fišjoru alu Kenan,

Kenan are fišjor alu Arpakšad,

Arpakšad are fišjor alu Šem,

Šem are fišjor alu Noa,

Noa are fišjor alu Lamek,

37 Lamek are fišjoru alu

Metušalah,

Metušalah are fišjoru alu Henok,

Henok are fišjoru alu Jered,

Jered are fišjoru alu Mahalalel,

Mahalalel are fišjoru alu Kenan,

38 Kenan are fišjoru alu Enoš,

Enoš are fišjoru alu Šet,

Šet are fišjoru alu Adam,

a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

*Draku aňšjarkã pã Isus
(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)*

1 Isus, pljin dã Duh Svãnt su aňtors dãm rijeka Jordan, šã ãl dušje Duhu pãm pustinjur* 2 ãetrdeset zãlji, hundï u fost aňšjirkat dã la draku. ãm zãljiljelje nu u mãnkãt njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

3 Draku ju zãs atunšje: "Dakã ješã tu Fišjoru alu

Dimizov zapovijedalešãi alu petrilješãe šã šã fakã pitã."

4 Isus ju aňtors vorba: "Skris ãj ãm svãntã kenvija: 'Lume nu kustã numa dãm pitã.'"

5 Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet.

6 Šã draku ju zãs aluj: "Ju cuj da kutotu puãeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk.

7 Kãnd ãaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã."

8 Isus ju aňtors vorba: "Skris ãj ãm svãntã kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešãiãi šã pã jãl služulešãi!'"

9 Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: "Dakã ješã tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kã ãj skris ãm svãntã kenvija:

'Jãl u zapovjedali alu aňdelji aluj šã ãi pãzaskã',

11 šã 'ãu dušji pã mãnã šã nu ãi luvešã ku pišjorilje ãm petrã.'"

12 Isus aňtoršji vorba: "U zãs ãj ãm svãntã kenvija:

'Nu aňšjirka pã Domnu Dimizovu atov!'"

13 Atunšje kãnd u trikut draku ku toãi aňšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus šã aňtoršji napoj ãm Galileja

(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

* 4:1 "Pustinjã" ãj lok hundï nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4:4 Pnz 8,3 4:8 Pnz 6,13 4:11 Ps 91,11-12 4:12 Pnz 6,16

14 Isus meržji am napoj am lok da Galileja am pučere lu Duh, sa vorbi da jal sor apukat sa kruzulaska pasčitot am aje regija. 15 Jal anvača am sinagogurle alor sa toc al slavale.

Isus are manat dam sinagoga

(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

16 Jal u vinjit am varuš da Nazaret, hundi jal u kriskut sa pa običaju aluj, jal u mers sambata am sinogoga. Sa su skulat sa čitalaska. 17 U data la jal svitak† da la proroku Izaija, a jal u dasvkut svitku sa u aflat lok hundi skrijā:

18 “Duhu alu Domnuluj aj pa minji dasupra.

Dam ala rand jal mu izabralit‡ pa minji sa va propovjedalaska Hir falos la sarašj.

Jal mu manat pa minji sa spuj alu hej sje as ljigac ka poči sa fija dasvākuc sa lu orb ka poči sa vada sa sa de sloboda alu hej tlačalic,

19 sa sa proglasalesk anu pljin da mila alu Domnuluj.”

20 Isus u ancis svitku sa u dat am napoj la pomočniku sa u šazut. Sa toc ku oči am sinagoga u mucat pa jal. 21 Su apukat sa anveci: “Astas asta svantā karči, kari ac auzat ku urečilje avoštiri, su ispunulitasā.”

22 Jej toc sa amira la toci vorbilje da mila sje kađe da pa gura aluj. Sa jej su antribat: “Nuj jal fišjoru alu Josip?”

23 Jal lju zas: “Aj una izrekā kari sigurno ac pripunji pa minji. A sa meržji: ‘Doktoru, antramači pa činji sāngur!’ Kutomu aj fakut, kum anj auzat, am varuš da Kafarnaum, fa sa aišje, am kraju atov!” 24 Sa jal u zas: “Anume, ju va zak niti unu prorok nu u fost am benji apukat am kraju aluj.

25 Anume, ju va zak, känd am doba alu proroku Ilija am Izrael, noru are ancis a ploje nu kađe tri aj sa šinšj lunj sa are mari fomi pam totā pamantu sa asre mulči vadojur am Izrael. 26 Tot Ilija nu u fost manat la njišj unu dam jej osim la vadoja am Sarfata dapropi da varušu Sidon. 27 Isto aša am vreme da prorok Elizeja asre mulc gubavcur am pamantu da Izrael. Sa njiš unu dam jej nor fost čistilic osim Naamana Širijaca.”

28 Känd ur auzat, toc am sinagoga asre tari mirgiš, 29 jej sur skulat sus sa lur manatula afarā dam varuš. Jej lur dus pa jal pa maj nalt dal pa kari are varušu fakut, am namjera sa al āmpingā žos sa al amori.Š 30 Ali jal u fužjit antri jej sa u mers pa kalje aluj.

Isus u manat afarā pa drak

† 4:17 “Svitak” značalešči ka aj skris karči pa pelji da vaka. ‡ 4:18 Točno značalešči “pomazalit ku uloj”. 4:19 Iz 61,1-2 4:26 1 Kr 17,8-16 4:27

2 Kr 5,1-14 Š 4:29 Lume dam Nazaret asre tari uvredljivi daje ka Isus lji spunje dam karče svantā hundi Dimizov lji ažuta lu hej sje nu kunušči karče svantā da kit numa la židovur.

dăm omula
(Mk 1,21-28)

³¹ Jäl u mers žos äm Kafarnaum äm varuš dä Galileja. Ša akulo sambäta änväca. ³² Lume asre ämirac la änväcalä aluj daje kä vorba aluj asre pljinji dä pučeri.

³³ Unu dăm ominjije äm sinagogä ave rov duh äm jäl, aje are drak. Ša jäl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ "A! Tu Isus dăm Nazaret, šje gändešči dä la noj? Aj vinjit sä nji uništilec? Ju šcuv benji šjinji ješč tu, tu Sväntu alu Dimizov!"

³⁵ Isus lu lot pä frikä ša ju zäs: "Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!" Drakula lu värljit pä omula žos äm nenče alu toc ša u jäšät afarä, ša njimik nu ju fäkut.

³⁶ Eje kari ur väzut asre tari ämirac ša zäšje una lu alt: "Šjefäldä vorba äj asta? Ku autoritet ša ku pučeri ša relji duhovur jašä afarä pä vorba aluj!" ³⁷ Hiru dä jäl u mers äm tot kotu dä regijä äntragä.

Isus ozdravalešči pä sokra alu Petar
(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸ Känd u fužjit dăm sinagogä jäl u mers la Šimun akasä. Akulo asre sokra alu Šimun äm pat bičagä ku fok mari äm je. Ša jej lor äntribat pä jäl sä äj ažući. ³⁹ Isus u mers la je u lot pä frikä pä foku ša foku u läsatu. Je odma

* 4:40 Sambäta sä apukä dä jer känd sorilje kađi žos pä näm adauza känd sorilje kađi žos. † 4:41 Točno značalešči "pomazalit ku uloj" šje značalešči "Izabralit".

‡ 4:43 Kraljevstvo značalešči pä asta lok äj hundī ominji änkredi äm Dimizov.

§ 4:43 Dimizov u dat zadatak sä spuji dä jäl ša lu mänat pä Isus pä pämänt * 5:1 Genezaretsko jezero äj isto ša Galilejsko jezero.

su skulatäsä ša su apukat sä lji poslužulaskä.

Isus ozdravalešči pä mulc
⁴⁰ Mar känd sä släbuze sorilje žos* toc kari ave njam ša urtaš dăm mulči bičišugur lJOR adus la jäl. Ša jäl lju äntrimat aša dä jäl punje mänjilje aluj pä jej unu pä kici unu. ⁴¹ Mulc dăm jej ave drašj äm jej ša kum jäše afarä, drašjije dăm jej mužje: "Tu ješč Fišjoru alu Dimizov!" Ali jäl lju räspitä ša nu lji däđe sä svitaskä kä jej šcije ka jäl äj Krist.†

Hir fälos sä širelešči pä m Judeja
(Mk 1,35-39)

⁴² Mar kum vinje zuva jäl u fužjit däm kasä pä lok pustulot. Gärmadä dä lumi äl kuta, ša känd lor aflatä gände sä äl cäjä sä nu fugä dä la jej. ⁴³ Ali Isus lju zäs: "Ju träbä sä mä duk äm alčilje varušur sä spuj Hir fälos dä kraljevstva alu Dimizov.‡ Däm asta ränd am fost mänat pä pämänt."§ ⁴⁴ Ša aša u mers sä propovedalaskä pä m sinagogur äm Judeja.

5

Isus u čimat pä Šimun, Jakov ša pä Ivan

(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

¹ Äm una zä Isus stäce längä Genezaretsko* jezero, känd gärmadä sä astränžje la jäl

să audă vorba alu Dimizov. ² Jăl u vâzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd aš čistile mrežurlje. ³ Jăl u tunat ãm čamac kari are alu Šimun, šã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunšje jăl u šãzut žos šã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

⁴ Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jăl u zãs alu Šimun. “Åmpinži ãm maj adãnkã apã šã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.” ⁵ Šimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopće šã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.” ⁶ Kãnd u fãkut aša jej u apukat mari boglã dã pešć, atit dã mreža kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dã pã alčilje čamcur sã lji ažući; jej ur vinjit, šã umpljet dovã karur dã pešć dã maj šjeva sã ãntupe.

⁸ Kãnd u vãzut Šimun Petar aje jăl u kãzut la pišjorilje alu Isus šã u zãs: “Maknalešćici dã la minji, Domnu, kã ju mes grešnã om!”† ⁹ Frikã delj svãntã u kãzut pã jej šã pã ominj šje ur vinjit sã lji ažući, kãnd ur vãzut kic pešć ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ãmirac Ivan šã Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šã urtašji alu Šimun. Ali Isus u zãs alu Šimun: “Nuc fižã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu

šã lor sljedilit pã jăl.

Isus ozdravalešći pã om ku gubã

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Isus are ãm unu dãm varušurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jăl šã su arukãnt pã đinučiš ãm nenće aluj šã sã aruga la jăl: “O Domnu, dakã numa tu vuješć, tu mã poc ãntrima.”

¹³ Isus u mãcãt mãna aluj šã lu taknulit, šã u zãs: “Ju gãndesk. Fi čistilit!” Šã dãnturdata guba lu lãsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulã sã nu spujã alu njime, čar asta sã fakã: Elši sã mergã la popã šã sã sã areći, dã pã aje, dã dokaz dã vražã, vi trãbuji sã adušj žrtvã dã čistilalã ka kum Mojsije u zapovijedãlit.

¹⁵ Svat dã jăl su širilit maj pã dãparći, aša dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã pujã ureći la jăl, šã sã fižã ozdravalic. ¹⁶ A jăl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminći.

Pučeri alu Isus sã jerci grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Åm una zã, Isus ãnvãca, ave ãm nenći pã mulc farizej šã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toći kumpãnjilje dã Galileja šã Judeja šã dãm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã bičež. ¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šã adušje pã om kari nu puće sã umblji. Šã jej gãnde

† 5:8 Šimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ 5:10 Šimun u sviti dã Isus la ominj. 5:14 Lev 14,2-32

să ăl adukă la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pã hundî să ăl adukă ăm nontru dă gužva mari. Așa jej sur urkatășă pã krov šă lor slăbuzăt ăm nontru pãm krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus.

²⁰ Kănd u vâzut ănkriđala alor, jăl u zăs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ăs jirtaći.”

²¹ Pã eșce vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije să găndē: “Šjinji ăj omusta šje sviteșci aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poći să jerći grehurlje?”

²² Isus șcije šje să găndēșci, šă jăl lju zăs: “Adășje vã ăntribăc eșce stvarur ăm sufljičilje avoștri? ²³ Šje ăj maj ușuri dă zăs: ‘Grehurlje cis jirtaći!’, ili să zășj: ‘Skolăci šă umblă?’ ²⁴ Ali numa să șcijec kã Fișjoru alu Omu ari autoritet aișje pã pãmănt să jerći grehurlje. Dakă zăk alu fișjoru kari nu poći să umblji: ‘Skolăci, jec patu šă dući akasă!’”

²⁵ Šă odma su skulatășă šu lot patu pã šje are pã koșci, šă u fužjit akasă, šă pã kalji slavale pã Dimizov. ²⁶ Šă toc akulo asre ămirac, šă jej slavale pã Dimizov. Šă ku ămirală svite: “Astăș anj vâzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedileșci pã Isus

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷ Dă pã aje Isus u jișăt afară šă lu vâzutulă pã

carinik^š šje să čima Levi,* jăl šăde ăm carinarnică. Isus u zăs: “Sljedileșci mă pã minji!”

²⁸ Šă jăl su skulat u lăsat kutotu, šă lu sljedilit.

²⁹ Atunșje Levi ăm kasa aluj u făkut mari slavălală pãntu jăl; ku jej šăde mulc carinici šă alci la masă. ³⁰ Farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, sur apukat să gumunjaskă kapu su apukată să svitaskă alu učenikurlje alor: “Adișje mănăc šă bijec ku carinici šă ku greșnici?”

³¹ Isus u ăntors vorba: “Eje kari ăs sãnătoș nu trăbă pã doktor, numa aluje kari ăs bičež. ³² Ju nam vinjit să čem šă să ăntork pã pravedni, nego pã greșnă.”

Usporedbur dă post

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³ Jej atunșje jară u zăs: “Učenici alu Ivan šă alu farizejilor postuleșci mulći rândur šă să arogă, ali učenici atej mănănkă šă be. Adășje ăj aša asta?”

³⁴ Isus u ăntors vorba: “Pučec să punjec pã goșc dă nuntă să postulaskă kănd ăj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u vinji ză kănd mladoženja u fi lot ăndărăt dă la jej, šă kănd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jăl lju spus dă una usporedbă: “Njime no rupi um dărab dă la novă colă šă su kărpaskă pã bătărnă, kănd ar fașji aje, pã haj novă colă ar ave gaură, a alu haj

Š 5:27 Židovi mrzăle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ăs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Eșce poreznici as re nepoșteni ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi ăj ista osobă šje ăj šă Matej.

bătărnă nar pasali dărăbu dă la novă col. ³⁷ Njime nu varsă nov vinu ăm bătărnă șă mari čturica;† nov vinu ar puknji ăm čturica șă sar vărša vinu, a čturica ar propadnuli.‡ ³⁸ Nov vinu trăbă să fiğă văršat ăm novă čturica§. ³⁹ Šă njime dă pă šje u be vin bătărn nu gāndešci să be nov, kă zăšji: ‘Bătărn aj dăstul dă bun.’ ”*

6

Isus aj Domnu dă sāmăbăta
(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un dată pă zuva dă sāmăbăta Isus trășje pām šjeva ka poljă dă pšenică. Učenci aluj ur skos pšenică šu u ribile ku mājilje șă mănka. ² Ali orikic dă farizej ljur zăs alor: “Adășje fășjec šjeva šje nu aj ku zakonu ăm tokmă pă zuva dă sāmăbăta?”*

³ Isus ju ăntors vorba: “Nac čitalit ăm Svântă kenvija, šje u făkut David kănd are jăl șă učenci aluj flământș? ⁴ Kum ur tunat ăm kasa alu Dimizov, David șă u lot pita kari are pusă ăndărăt dă žrtvă, kari čar poči popa să mănășji, șă su umpărcăt dām pite ku urtașji?” ⁵ Atunșje jăl lju zăs alor: “Fișjoru Omuluj aj Domnu dă sāmăbăta.”

Isus u ozdravalit mănă njimurogă

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pă alta zuva dă sāmăbăta jăl u mers ăm sinagogă șă su apukat să ănveci. Akulo are om alu kari are măna njimurogă.† ⁷ Šă učitelji dă zakonu alu Mojsije șă farizeji să ujta pă jăl să vadă dakă lu ăntrimală jăl pă zuva dă sāmăbăta. Šă jej dabe šjeva ašcipta să fakă krivo să potă să svitaskă protiv dă jăl. ⁸ Jăl šcije šje să gāndešci, șă u zăs alu omuluje ku măna njimurogă: “Skolăci șă hajd dă dă nenci.” Jăl su skulat șă stăce akulo.

⁹ Isus atunșje u zăs alor: “Ju gāndesk să vă ăntreb, aj benji să fașj benji pă zuva dă sāmăbăta, ili relji? Să spasalaskă kustu ili să uniștilaskă?” ¹⁰ Atunșje su ujtat okolo pă tot omu, șă jăl u zăs alu omuluje: “Măcešcic măna!” Jăl u făkut aša, șă mănă ju fost sănătosă ka hajelantă. ¹¹ Ali jej asre tari mirgiș șă sur apukat să svitaskă šje să fakă alu Isus.

Isus aș akulježi pă apostoli aluj

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Una ză u mers pă planină să să arožji, șă jăl u fost

† **5:37** Čturica aj pelji dă la birkă ili dă la kecă hundī să bagă strugur șă atunșje să fașji vin. ‡ **5:37** Kănd nov vinu su ănăkrit ar krišće, ar rupe bătărnji čturicurlje kă nar puće maj să să măcaskă. § **5:38** Strugulje kănd să punji ăm čturica atunșje krešci una ku pelje dă životinjă șă atunșje să fașji ăm vin. *

* **5:39** Asta svat spunji dă ănvăcala kum bătărnji ănvăca ku hej kari vodulešci să ku Isus kum ănvăca. Aje aj kă ominji kari ăs ănvăcac pă ănvăcala bătărnă, nari vojă să să ănveci novi stvarur šje Isus ănvăcă. **6:1** Pnz 23,25 * **6:2** Farizeji cānje kă maj mik lukru ku mājilje să trljăešč făn ăm zuva dă sāmăbăta aj protiv zakon. **6:3** 1 Sam 21,1-6 **6:4** 1 Sam 21,1-7 † **6:6** Măna alu njimurog are desna.

akulo totă nopće ăm aruguminçi la Dimizov. ¹³ Haje zua jăl u čimat pã dvanaest (12) učenikur la jăl pã kari lju akuljes šã lju čimat apostoli.

¹⁴ Ešće asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, šã

fračisu Andrija,

Jakov šã

Ivan,

Filip šã

Bartolomej;

¹⁵ Matej šã

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šã

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov šã

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešçi dã nagradur šje u fi

(Mt 4,23-25; 5,1-12)

¹⁷ Kum vinje ku jej ăm napoj žjos, jăl u stat pã čistinã dã đal hundï asre grupa dã učenici aluj šã mari gãrmadã dã lumi sur akuljesãsã, jej ur vinjit dãm Judeja šã dãm varuš Jeruzalem šã dãm Tir šã Sidon varušurlje lãngã more. ¹⁸ Jej ur vinjit šã ăl punje ureçi, šã sã fijã ozdravalic dãm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pã heje kari ave relji duhovur ăm jej. ¹⁹ Mulc gãnde sã puja mãna pã jăl daje kã pučeri fužje dãm jăl šã puće pã toc sã lji iscjelilaskã.

²⁰ Atunšje su ujtat ăm oč pã učenici aluj šã u svãtit:

“Ănfãlušãcãvã voj kari šćec sãrašj

kã kraljevstva alu Dimizov aj avostrã.

²¹ Ănfãlušãcãvã voj kari šćec flãmãnz, kã vic fi sãtuj.

Ănfãlušãcãvã voj kari plãnzjec, kã voj vic rãđi.

²² Ănfãlušãcãvã voj kari šćec mãrzãlic, rušunac šã mãnac ku relji dã rãndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kãnd u vinji zue, ănfãlušãcãvã šã sãrec pãm sus dã fãlušãjã. Kã sigurno nagrada avostrã u fi mari ăm nor. Haleluja! Nus are aša šã proroci tretiralicã dã la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovã, kari šćec gãzdašj, kã ac apukat utjehã!

²⁵ Jao avovã kari šćec sãtulj, kã voj vic fi flãmãnz.

Jao avovã kari aku rãđec, kã voj vic žalali šã plãnzji!

²⁶ Jao avovã dã kari toc benji svitešçi, aša isto fišjec pã mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

Isus ănvacã sã plãšjenj pã dužmanji anoštri

(Mt 5,38-48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mã punjec ureçi, vã zãk: ‘Plãšjecãvã pã dužmanji avoštri. Fãšjec benji alor kari vã mãrzãlešçi.

²⁸ Blagoslovulec pã eje kari vã blastãmã! Arugãcãvã dã eje kari relji vã kivinješçi.

²⁹ Hãl kari či luvešçi pãšçi una parçi dã ubraz, ămbijã šã haje

parci atunšje. Ša alu hāl kari ac je šuba nuj branalec sã ac je ša kãmaša. ³⁰ Dã alu toc, šje šjeri dã la činji. Dakã je šjinjiva šjeva šje aj atov, nu šjire sã ac ðe ãm napoj. ³¹ Aša maj, fãšjec alu alora kum ac gãndi sã vã fakã avovã.

³² Dakã plãšjec numa pã eje kari vã plašji pã voj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Ka ša čak ša grešnici plašji pã eje kari lji plašji pã jej. ³³ Ša dãkã fãšjec numa benji alu eje kari fašji vovã benji, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Čak ša grešnici fašji aje. ³⁴ Dakã dãðec kečinj alu alor dã la kari ašçiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Čak ša grešnici dã kečinj alu grešnici sã potã ãm napoj sã kepiçi kit lju dat.

³⁵ Plãšjec pã dužmanji avoštři, ažutãcãlji ša dãðec kečinj, ali nu ašçiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj. Atunšje voj vic kãpãta mari nagradã ša voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari‡ DimizovŠ daje kã jãl aj bun alu nezahvalni ša alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloš kã jãl Tata dãm nor aj pljin dã milã.”

Isus nji ãnvacã kum sã iz-abralenj bun učitelj
(Mt 7,1-5)

³⁷ “Nu sudulec pã njime, ša njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, ša njime nu vu osuduli! Jirtãc ša vu fi jirtat. ³⁸ Dãðec ša vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnšinatã ša tari multã u fi vãrșatã ãm saku avostru.* Kã ku ista mjerã šje voj dãðec vu fi datã.”

³⁹ Jãl lju spus izrekã: “Poçi unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãðe jej amãndoj ãm gropã? ⁴⁰ Učeniku nu poçi fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vježbãli dãstul dã benji.†

⁴¹ Adãšje vã ujtãc tot la cupljigã ãm oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves dãrab dã ljemn? ⁴² Kum poc zãšji alu urtaku: ‘Lašãmã sã skot cupljigã dãm oçuc’, kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ãm oçu atov? Licemjeru, elši skočec dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi puçe maj benji sã skoc cupljigã dãm oçu alu urtaku.”

Isus ãnvacã šje svitenj aj ãm suflijit

(Mt 7,17-20; 12,34-35)

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, ša tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu aj kunuskut dã pã plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dãm mãrșunj.‡ ⁴⁵ Om bun fašji bunji stvarur daje kã ari

‡ **6:35** Maj Mari Dimizov znaçalešçi kã jãl aj tari mari ša glavni. § **6:35** voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakã či ponašalešç ka Dimizov. * **6:38** Isus dã primjer kum kãnd kumpir šjeva hāl kari vindu cu da maj mult dã kit šje aj pãlçit. Kit tu daj alora, Dimizov cu da maj mult. † **6:40** Omu trãbã sã fijã tari oprezan kãnd ãš je pã učitelj, kã jãl u fi atunšje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ãnvacã daje kã aj duhovno orb, u fi prevaren ša učeniku. ‡ **6:44** Ponašalala alu om aratã šjefãldã aj om, šjefãldã aj suflijitu aluj.

bună sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kã sufljitu lji rov. Gura svitešci, dãm šje ci sufljitu pljin.”

Om kari aj mudar askultã šje Isus ânvacã
(Mt 7,24-27)

46 “Šã dãšje mã čimãc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fãšjec šje vã zãk? 47 Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji sã puji ureci la vorba ame, šã askultã: 48 Jãl aj ka omu šje u gradalit kasa šã u kapalit adãnkã sã puja temeljurlje pã petrã. U vinjit poplava šã u luvit apa ãm kasa šã njiš nu su zdrãnšjinat daje kã are benji gradalitã. 49 Ali ala kari auzãt šje am zapovjedalit a nu fãkut aje ka omu šje u gradalit kasã pã pãmãnt fãr dã temelj. Atunšje u luvit apã ãm kasã, su rãsãpit dãm turdatã šã u fost rãstunatã dokraja šã čar gunojã u rãmas.”

7

Isus u ozdravalit pã sluga alu stotnik
(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)

1 Kãnd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jãl u mers ãm varuš dã Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik* kari ave sluga pã kari ãl cjenile šã kari are aša bičãg dã are pã morči. 3 Stotnik u auzãt da Isus† šã

u mãnat pã orikic Židov‡ kari asre glavni la jãl, šã sã sã arozji, sã vijã sã ãntremi pã sluga aluj. 4 Jej ur vinjit la Isus šã sã aruga tari la jãl sã vijã. Jej u zãs: “Omusta anume zaslužulešci sã fašj aje pãntu jãl 5 daje kã plašji pã narodu anostru, šã jãl aj ala kari u fãkut sinagogã pãntu noj.”

6 Isus u mers ku jej. Šã jãl no mers dãparci dã la kasa, kãnd stotnik u mãnat pã urtašji aluj sã zãkã: “Domnu, nu či činji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vredan sã vijã tu dãsup krovu amnjov!§ 7 Kã njiš ju nu mã smatralãsk kã mes vredan sã vjuv la činji. Aša numa zã vorba dã pã loku hundĩ ješć šã sluga amnjov u fi ãntrimat. 8 Kã šã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la vođa amnjov, ka kum am kãtãnj dãsupã minji kari trãbã sã mã askulči. Ju kãnd zapovjedalaskã alu unu: ‘Dući!’, šã jãl merži, šã alu aluje: ‘Hãjdi!’, šã jãl vinji, šã alu sluga amnjov kãnd aj zãk: ‘Fã asta!’, šã jãl fašji.”*

9 Kãnd Isus u auzãt aje šje u zãs, jãl su ãmirat, šã su ãntors la gãrmadã šje ãl sljedile šã jãl lju zãs: “Ju vã zãk kã njiš pã unu Židov dãm Izrael

* 7:2 Stotnik aj rimski vojnik kari zapovijedalešci alu 100 vojnukur. † 7:3 Stotnik u auzãt kã Isus u iscjelilit pã mulc ominj, šã kã aj dapropi, kã sã ãntors ãm Kafarnaum. ‡ 7:3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gãnde kã Isus ar punji ureci la molbã dakã Židovi lor ãntriba. Anume, Židovi šã rimski vojnici asre neprijatelj. § 7:6 Židovi nar tuna ãm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fijã neprihvatljivi la Dimizov. * 7:8 Aša ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskã alu kãtãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilaskã alu bičišug sã nestalaskã.

nam aflat ku dăstafel vjeră!”†
 10 Kănd heje mănac dăla stotnik su ăntors akasă, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

Isus u skulat pã om mort

11 Dã pã aje, Isus u mers ăm varuș șje sã çamã Nain.‡ Uçenici aluj șã gãrmadã dã lumi umbla dã pã jãl. 12 Ali kum ur vinjit dã apropi la ușa dã varuș, u vãzut kum dușje pã om mort sã ăl ăngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, șã je ave çar unu fișjor. Șã la mãmãnãci măržje multã lumi. 13 Kănd u vãzutu Domnu, jãl ave milã, șã ju zãs: “Nu plãnžji.” 14 Atunșje jãl u pus mãna pã kãrpașo, Șã ominji șje ăl dușje u stat. Atunșje jãl u zãs: “Fișjorulji, ju ac zãk: ‘Skolãci!’” 15 Șã omu mort su skulat șã su apukat sã svitaskã șã Isus lu datãlã la mumãsa.

16 Mari frikã u kãzut pã jej toc șã su apukat sã hvalalaskã pã Dimizov, șã zãșje: “Mari prorok u vinjit ăntri noj! Dimizov u vinjit sã ažuçi alu lume aluj.”* 17 Șã

hiru dã asta u mers ăm Judeja șã okolo.

Ivan Krstitelj ăntriba dakã u vinjit Mesija (Mt 11,2-11)

18 Uçenici alu Ivan† ăj spunje dã kutotu șje sã dogadãle. Kapu Ivan u çimat pã doj učenikur aluj 19 șã lju mãnat la Domnu sã ăl ăntrebi: “Jeșc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã așçiptãnj pã altu?”‡

20 Kănd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kã Ivan șje buçazã nju mãnat sã çi ăntribãnj: “Jeșc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã așçiptãnj pã altu?”

21 Isus baș ăntrima atunșje pã multã lumi dãm biçișugur, mukur șã lji oslobodule dãm rov duh, șã alu mulc ominj orb lji dãde sã vadã dãm tot suflijitu. 22 Isus lju ăntors vorba: “Dușjec ăm napoj la Ivan șã spunjecãj șje ac vãzut șã ac auzãt, șje ăm fãkut: kã orbi ăș ăntrimac, șã poçi viđe, slagãrzãci poçi umbla, gubavci sã çistileșçi, șã surži poçi sã audã, morci sã skolã ăm kust, șã alu sãrașj

† 7:9 Isus ocekivãle dã la Židov sã ajvi dăstafel vjerã alu nu ave. Jãl nu ocekivãle dã la hej kari nus Židov sã ajvi dăstafel vjerã a anume, asta om ave. ‡ 7:11 Asta ăj lok dapropi hundï prorok Elizej u riðikat dãm morc pã unu fișjor alu una mamã majnti sto aj dã kãnva (ujtãçi la 2 Kr 4,8-37). § 7:14 Kãnva kãrpãșo are dãsvãkut șã are tari ușuri.

* 7:16 Ominji gãnde kã Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ăm Kenvija bătãrnã u riðikat dãm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † 7:18 Ivan Krstitelj u fost ăm çemicã. ‡ 7:19 Židovi ocekivãle kã Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spalalaskã dã la rimska vladavina, a nu numa sã fiã duhovni Spasitelj. Ivan kunușce proroçanstva dã Mesija ka kum șçije șã Iz 42,7; 61,1-2 (ujtãçi Lk 4,18-19). Așa u ocekivalit Isus sã fiã kralj, a pã Ivan șã pã alci ominj kari ăș pravedni sã lji lași afarã dãm çemicã, a sã lji kaznalaskã pã ominj kari u odbacalit pã Mesija (ujtãçi kum Ivan propovjedaleșçi ăm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit. § 7:22 Eșce stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl ăj Mesija, kum ăj ăm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ăm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2.

propovijedalešči Hir fãlos.Š
 23 Šã blagoslovulit aj om kari
 nu aflã njimika am minji šje
 poçi uvredãlaskã.”

*Mudrã anvãcala alu Isus šã
 alu Ivan šje Buçazã*
 (Mt 11,12-19)

24 Kãnd u fužjit glasnici
 alu Ivan andãrãt, Isus su
 apukatãšã sã spujã alu
 gãrmaďã dã Ivan: “Šje ac
 mers sã viďec am pustinjã?
 Trskã kum sã ljagãna pã vãnt?
 Naravno kã nu! 25 Ili šje
 ac mers sã viďec? Atunšje
 ac mers sã viďec kum aj
 ambãrkatã am šjefelj colji delj
 mãndri? Naravno kã nu! *
 Eje kari as mãndru ambrãkac
 šã kustã am luksuz, pã eje
 lji pućec afla am palaćur dã
 kraljur. 26 Atunšje šje ac
 mers sã viďec? Pã prorok?
 Naravno kã da! Ju vã zãk,
 šã maj mult dã prorok! 27 Jãl
 aj om dã kari aj skris aj am
 svãntã kenvija:

‘Ujtãcãvã, asta aj amnjov
 glasnik mãnat sã
 pripremalaskã am
 nenći kalje ata.’†

28 Anume vã zãk, dãm toc om-
 inj kari su avutãšã, nu are
 maj mari dã kit dã Ivan. Ali
 majmikã am kraljevstva alu
 Dimizov aj maj mari dã jãl!”‡

29 Toc kari u auzãt ur priz-
 nalit kã šje Dimizov anvacã aj
 benji, čak šã carinici. Eje as

kari Ivan lju bućuzat. 30 Ali
 farizeji šã učitelji dã zakonu
 alu Mojsije ur odbjilit planu
 alu Dimizov šje ave pãntru
 jej. Jej ur odbjilit sã lji bućezi
 Ivan.

31 Isus u zãs atunšje: “Ku šje
 sã usporedilenj pã ešće ominj
 am asta vremi? Kum samãnã
 jej? 32 Jej as ka kupiji mišj
 šje njimik nu lji pasalešči, kari
 šãdi pã trg, šã sã çamã una pã
 alt:

‘Kãnd anj kãntat pãntru voj,
 voj nac žukat,
 šã kãnd anj kãntat trišć kãnçiš
 pãntru voj,
 voj nac plãns!’

33 Aša kãnd u vinjit Ivan šje
 buçazã jãl nu mãnka pitã njiš
 nu bije vin, mar voj ac zãs:
 ‘Jãl ari drak am jãl!’ 34 Šã
 ju, Fišjoru alu Omu, am vin-
 jit, šã ju mãnkam šã bjem, ali
 voj zãšjec: ‘Ujtãcãvã! Flãmãnd
 šã butor, urtaku lu carinici
 šã alu grešnici!’ 35 Ali mu-
 drostu alu Dimizov su arãtat
 kã aj anume dã la toc kari u
 apukat.”Š

*Isus anvacã: alu šinji aj maj
 mult jirtat, ala maj mult u
 plašji*

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv
 12,1-8)

36 Unu dãm farizej Šimun,
 lor čimatulã pã jãl pã večerã,
 aša Isus u mers la farize-
 jula akasã šã šu aflatusã lok

* 7:25 Ivan purta urãçi colji (Mt 3,4). † 7:27 Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus
 kari u pripremili kalje alu Isus aj Ivan. 7:27 Mal 3,1 ‡ 7:28 Ivan u ispunulit
 proroštvo kã jãl u pripremilit kalje alu Isus. Jãl nu vãzut kã kraljevstvo su ispunulit,
 daje kã lu amurut majnti dã šje Isus u uskrsnulit, atunšje hej kari su obratalit dã pã
 šje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dã kit Ivan. 7:33 Mt 3,4 Š 7:35
 Hej kari u apuka pã Ivan šã pã Isus su arãta kã anvãcala aj mudrã.

la masă.* 37 Dăm turdata u vinjit una tari greșnă mujeri, kari u saznalit kă jăl ăj akulo șă kă mănănkă la farizej,† șă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ăm skumpă ujağă dăm petră. 38 Je u stat dănapoju aluj, la pișjorilje aluj, șă su apukat să plăngă. Atunșje su apukat să ăj spelji pișjorilje aluj ku lăkrmilje alji, șă să așčargă pișjorilje ku păru alji. Je ăj săruta pișjorilje aluj, șă ku uloj mănže.

39 Kănd u vâzut aje farizeju Șimun kari lu čimatulă pă večeřă, jăl să ăngănde ăm jăl săngur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je ăj tari greșnă mujeri.”

40 Isus ju zăs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Șimun.”

Șă Șimun u zăs: “Učitelju ză.”

41 Isus u vorbit: “Are om kari dăde kečinj șă jăl ave doj daturaș. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalânt pedeset banj dăm aržjint.‡ 42 Njiș unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să ăj ăntork, șă omula u jirtat alu amăndoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să ăl plakă maj tari?”

43 Șimun ju ăntors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zăs: “Benji aj prosudulit.” 44 Atunșje su ăntors la mujere șă jăl u zăs alu

Șimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit ăm kasa ata ali nu maj dat apă păntu pișjorilje amelji,§ a je mu lju spălat ku lăkrmilje șă lju așčers ku păru alji. 45 Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surătat pișjorilje dă kănd u vinjit ăm nontru, no stat să mă săruci. 46 Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem. 47 Dăm asta rănd ju ăc zăk cijă: ‘Mulci grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucăn mu arătat plăkătură.’” 48 Atunșje u zăs alu mujere: “Grehurlje atelji ăs jirtaci.”

49 Atunșje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Șinji ar puče asta să fijă kari șă grehurlje jartă?”

50 A jăl u zăs alu mujere: “Ănkriđala ata ću spasalit. Dući ăm putuljală.”

8

Isus propovjedalešci păm mulci lokur

1 Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varușur șă satur, șă propovjedălaskă șă să svitaskă dă Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dă pă jăl, 2 șă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur

* 7:36 Are običaj pă gozbă ka pă asta večeřă numa bărbec șăde đos kănd jej as re pă košci lji are mândru la masă. † 7:37 Are običaj ăm aje vremi kă alci puče să să ujči kănd jej asre la večeřă a jej nu mănka. ‡ 7:41 Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik. § 7:44 Ăm aje vremi kănd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pișjorilje kă jej umbla pă drikur kari asre pljin dă prașină.

šă dăm bičișugur: Marija (kari are dăm varuș Magdala, kari u mănăt sedam drașj dăm je),³ Ivana (bășăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj pântru Herod), Suzana, šă mulci alčilje cângășj. Jelji lji sluzule ku benjilje šje ave.

Om šje samănă

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gărmaďă să akuljiže să lume inka vinje la Isus dăm tot varușu. Isus u svătit alor ku usporedbă⁵ "Om šje samănă u mers să seminji sămănca aluj. Šă kum sămăna orikiči dăm sāmancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sămănca are kălkată, păn šje nor vinjit vrabujilje să lju mănkalji.⁶ Šă orikiči ur kăzut ăntri petri să jelji ur kriskut friș, ali sur uskat kă lji ibize vlagă.⁷ Šă orikiči sămăncur ur kăzut ăntră mărșunj să u kriskut ku jej una, ali lji šăgușă mărșunji.⁸ Šă orikiči u kăzut pă bun pămănt, să u kriskut să u avut sto răndur majmult." Kănd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: "Punjec ureci voj kari avec ureci să auzăc!"

Isus objasnaleșči šje značaleșči usporedba dă om kari samănă

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor ăntribat pă Isus atunșje, šje značale usporedbe.¹⁰ Isus u zăs: "Avovă Dimizov u dopustulită să prișjipec tajnurlje dă kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trăbă să să spujă ăm

usporedbur; ka kum u zăs prorok Izaija:

Ăs eje kari să ujtă

ali nu veďi,

kari auďi

ali nu prișjepi.

¹¹ Aku usporedba značaleșci asta: Sămănca aj ka Vorba alu Dimizov.¹² Sămănca kari aj pă kalji, ăș ka eje ominj kari auďi Vorba, ali draku u vinji să lji je vorba ăndărăt dăm sufljičilje alor, să nu potă ănkradă să nu să spasalaskă.¹³ Aje sămănca ăntri petri ăș la ominj kari auďi Vorba să u apukă ku fălușăjă ali nari korjen. Jej ănkreďi nu dă lungat să atunșje ăm vreme dă ănșjirkală jej kaďi ăndărăt.¹⁴ Sămănca kari u kăzut ăntri mărșunj să ka ominji kari auďi Vorba, ali kum vreme fužji jej să astrănži ku brigurlje ăm kust, să dă găzdășije, să žăndur ăm kust, să eje nu adușji bun plod.¹⁵ Ali sămănca kari kaďi pă bună pămănt aje eje ominj *kari auďi Vorba să u cănji ăm sufljitu bun, jej ăș ustrajni să u adușji bun plod."

Kum prișjipenj istina alu Dimizov

(Mk 4,21-25)

¹⁶ "Njime nu acăcă lampă să u pujă dăsup ter ili dăsup pat. Nu, jăl u punji pă sviječnjak așă toc u viďe lumină kănd vinji ăm nontru¹⁷ atunșje kutotu šje aj aku askuns, să šje aj pă askuns făkut, kutotu u jășă afară.¹⁸ Daje păzec kum auzăc. Kă

8:10 Iz 6,9 * **8:15** Bun sufljit: aj sufljit kari aj spreman să audă vorba alu Dimizov, să să u askulči.

šinji ari ju fi dat maj mult, ša šinji gođe nari njimika, da la jal u fi lot cak sa aje cara sje samana ka ari.”†

Familija alu Isus as eje kari kustã vorba alu Dimizov
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

19 Alu Isus u vinjit mumasa sa fraci sa al posjetilaska pa Isus ali jej nu puće sa vijã apropi da jal da rand da garmada. 20 Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumata ata sa fraci atej sta afara ci ascapta.”

21 Isus lju u zas: “Mama ame sa fraci amej as eje kari audi Vorba alu Dimizov, sa u kustã.”

Isus putulješci oluje
(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

22 Una za Isus sa učenici aluj ur tunat am čamac sa sa mergã pa alta parci da galilejsko jezero. Isus u zas: “Hajd pa haje parci!” Aša sur maknilit da la mal. 23 Ali kum plovule jej, pa Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vantu una su slabuzat pa jezero sa jej asre am opasnost, daje ka karu sa umplje ku apa.

24 Jej ur mers la Isus sa lor skulatula am frika sa mužje: “Domnu, Domnu, noj nji antupenj!”

Aša su skulat sa u zapovjedalit alu vantu sa alu valuvurljelje sa sa putuljaska.

Oluja su putuljit sa are putuljalã. 25 “Hundi vi ankriđala?”, Isus lju antribat pa jej.

Ali jej asre pljinj da frika sa amiralã, sa u zas una la alt: “Šinji aj asta cak sa vantu sa valuvurlje al punji ureci pa jal kãnd zapovijedalešci?”

Isus manã pa drašj dam om
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

26 Jej ur plovulit pan la malu da Gerasa, kari aj pa alta parci da Galileja. 27 Kum Isus u pus pišjorilje pa pamant, ju vinjit dadaneneci om dam varuš kari are mar da multã doba ku drašj am jal. Jal nu purta colji, sa nu kusta am kasa mar am gopur. 28 Kãnd lu vazutulã pa Isus, jal u mužjit tari sa u kazut dadaneneci la jal sa dam tot graju u mužjit: “Šje gãndešć da la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju ma arog la činji sa nu ma mučulešć!” 29 Draku al canje mar multã vremi. Majnti ominji ku lancurlje al ljiga sa al paže, ali jal tod daje rupe lancurlje sa draku lu manat am pustinjã. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sa ješi afara dam jal.

30 Isus lu antribat: “Kum ci cem?” Jal u zas: “Legija”, daje ka mulc drašj asre am jal. 31 Sa jej sur arugat la Isus sa nu

† **8:18** Jasno aj dam kontekst ka Isus svitešci da prišjipala sa da ankriđala. Asta značalešci: “Šinji gođ ari prišjipala sa ankriđala ju su da maj mult prišjipala. Šinji gođ nu ari prišjipala u zgubi sa haj sje ari sa prišjipala sje u ari u zgubi sa prišjipala sje jal gãndešci ka ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ankredi am istina ur prišjipe sa maj mult. Dimizov u fašji da hej kari nu ankredi am istina, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun sje jej gãndešci ka jej prišjepi.” ‡ **8:31** Gropã far da dno da drašj

lji đe zapovjed sã mergã ãm gropã fãr dã dno.‡

³² Akulo are mari stadã dã poršj šje mãnka pã parçe dã đal, šã jej sur arugat sã dozvolulaskã sã tunji ãm jej, šã Isus lju dazvolulit. ³³ Drašji dãm omula u fužjit ãm gãrmadã poršj, šã stada dã poršj ur arljigatã dã pã đal ãm jezero šã akulo sur ãntupit.

³⁴ Ominji šje pãze stado u skãpat kãnd u vãzut aje, šã jej ur dus ĥir ãm varuš šã ãm sat. ³⁵ Šã lume ur vinjit sã vadã šje u fost aje. Kãnd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pã omu šje are ku drašj ãm jãl are ãmbrãkãt, šã šãđe la pišjorilje alu Isus ku fire sãntosã. Šã kãnd u vãzut aje kutotu jej sur ãnfrikušat. ³⁶ Hej kari ur vãzut or spus kum Isus u oslobod-ulešci pã omu ku drašj. ³⁷ Ali tota lume dãm lok ãm Gerasa ur zãs alu Isus sã fugã dãm akulo kã asre tari ãnfrikušac. Isus u tunat ãm kar šã gãnde sã fugã ãm napoj.

³⁸ Omu dãm kari Isus u mãnat afarã dãm drašj sã aruga la Isus: “Pot sã fug ku činji?”, ali Isus lu mãnat šã ju zãs: ³⁹ “Dući ãm napoj akasã, šã spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fãkut dã činji.” Aša u mers akasã šã u širilil ãm varuš kutotu šje Isus u fãkut pãntru jãl.

Mujere kari are biçagã u fost sãnãtosã

⁴⁰ Gãrmadã are akulo sã ãl pozdravalaskã pã Isus kãnd su ãntorsusã pã alta parçi dã jezero, jej toc tari ãl ašçipta pã jãl. ⁴¹ Atunšje su pojava lit

om kari sã čima Jair vođa dã sinagogã. Jãl u vinjit la Isus šã u kãzut žos la pišjorilje aluj šã sã aruga la jãl sã vijã la jãl akasã daje kã ⁴² jedina fata aluj dã dvanaest aj (12) dã bãtãrnã are pã morçi.

Isus u mers dã pã Jair kãnd mulc sã ãmpinžje sã fijã dapropi dã jãl. ⁴³ ãm gãrmade are mujeri kari kãrvarale dvanaest (12) aj šã je u čilitit kutotu šje ave pã doktor ali no aflat pã njime kari ar puçe sã u ozdravalaskã. ⁴⁴ Je u vinjit pã dãnãpoj šã su apukat pus dã cola alu Isus, šã sãnzilje u stat sã kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus mãna pã minji?”, u ãntribat Isus.

Toc zãšje kã nu ur pus. Atunšje Petar u zãs: “Domnu, tu vejs kum sã ãmpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zãs: “Šinjiva u pus namjerno mãna pã minji kã am sãmcãt puçere kum jašã afarã dãm minji.” ⁴⁷ Kãnd u vãzut mujere kã majmult nu poći cãnje ãm je, je u vinjit ãm nenći trãmurãnt dã frikã, u kãzut ãm njençe alu Isus šã u spus la toc adãšje u pus mãna pã jãl, šã kum u fost ozdravalitã dãm turdatã. ⁴⁸ Isus u zãs: “Fato, ãnkriđala ata ću ozdravalit. Dući ãm putuljalã!”

Isus u skulat dãm morçi pã fata alu Jair

⁴⁹ Kãnd Isus svite ku mujere, glasniku dãm kasa alu vladaru dã sinagogã u vinjit šã u zãs: “Fata ata ãj mortã. Nu ãl gnjavalil pã učitelj!”

⁵⁰ Känd u auzät Isus aje, jăl u zäs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ânkređi mijă šă je u kusta!”

⁵¹ Känd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă âm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov šă mumăsa šă tatusu alu fate haje. ⁵² Šă toc âm kasa plănžje šă u žalale, aša jăl u zäs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”^Š

⁵³ Jej äl răđe pă Isus, kă jej asre sigurni kă je aj mortă.

⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dă măna šă dăm tot graju u mužjit: “Skolăci kupilu amnjov!” ⁵⁵ Šă duhu alji su ântorsăsă šă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunšje să aj đe šjeva să mănăšji. ⁵⁶ Roditelji alji asre âmirac a Isus lju purunšjit pă roditelji să nu spujă alu njime šje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur

(Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl šă jăl lju dat pučeri šă autoritet pă toc drašj, šă pučeri să ântremi bičišugur. ² Atunšje Isus lju mănă afară šă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov šă să ozdravalaskă pă bičež.

³ Isus lju zäs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiš botă, njiš taškă, njiš mănkar, njiš banj. Njime să nu je maj una

kămašă ku jăl. ⁴ Âm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo păn šje nu fužjec dăm varuș.

⁵ Hunđi gođe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuș šă âm znak dă upozorenje kă äl laš la sudbina aluj, skutărăcăvă prašina dă pă pišjori.”

⁶ Aša jej sur lot afară să mergă dăm sat âm sat să propovjedalaskă Hir fălos šă ozdravalaskă pă bičež pă hunđi gođ meržji.

Herod gănde să vadă pă Isus

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Vladar Herod* u auzät dă kutotu šje Isus u făkut, šă are zăbunjit kă orikic zăšje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc. ⁸ Šă orikic zăšje kă prorok Ilija su arătat pă pământ känd alci gănde kă unu prorok dă kănva u vinjit âm kust.

⁹ Ali Herod u zäs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji aj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcipta să vadă pă Isus.

Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj

(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)

¹⁰ Känd sor ântors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuș Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit šă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre

^Š 8:52 Isus ščije kă je aj mortă ali jăl ščije kă ju da kust âm napoj.

* 9:7 Vladar Herod jăl vladale âm Galileja kari are una parči dă Izrael.

bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: “Mănă pă lumi ändărăt, aša să mergă să aš aflji lok dă kulkat šă dă mänkät kă noj šcenj ăm pustinjă ajiše.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dădecălji šjeva dă mänkät.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešč. Noj sângur să mărženj šă să kumpărânj mänkari dă totă lumesta?”

¹⁴ Jej ur umărat hundiva pet hiljada dă bərbec,[†] Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecălji să šadă ăm grupur po pedeset lumi să šadă una.” ¹⁵ Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pită šă doj dărabur dă pešč šă su ujtat sus ăm nor, Isus u blagoslovulit šă u ruptă ăm dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să pujă dădănenći alu lumi. ¹⁷ Šă jej toc ur mänkät šă asre sätulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rămas.

Petar priznalešči kă Isus ăj Krist

(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

¹⁸ Undată känd su ăntors Isus pum parći să să aroži, učenici asre ku jăl šă Isus u ăntribat: “Šje zăšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ăntors vorba: “Ivan šje Bučază, makar orikic zăšji İlija prorok a hejelanc kă ješč prorok dă kănva kari u uskrsnult dăm morc.”

²⁰ Isus u ăntribat: “A voj? Šje zăšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ăntors vorba: “Tu ješč Krist kari ăj mănät dă la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kă jăl u muri, šă u uskrsnuli

(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale să spujă asta alu šjinjiva kă jăl ăj Mesija. ²² Atunšje Isus u zăs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulći patnjur. Bătărnji kari ăs glavni ăntri židovur, mari popur šă učitelju dă zakon u alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă u uskrsnuli.”

Kum să fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)

²³ Atunšje Isus u zăs alu toc: “Dakă šinjiva găndešči să mă sljedălaskă pă minji, elši trăbă să odbijalaskă să kušči dă pă žăndurlje aluj, jăl sângur să aš je krušje aluj totă zua să să mă sljedălaskă pă minji.‡ ²⁴ Šinji gođ găndešči să aš spasalaskă kustuš ala lu perđi do kraja, šă šinji gođe šu perđi kustuš păntu minji ala su spasalisă vječno. ²⁵ Šje ari benji om dăm aje dakă kapătă celi svet, a jăl

[†] 9:14 Nu asre numa bərbec, nego šă mujer šă kupij (vedi Mat 14,21) [‡] 9:23 Zločinac kari are osudulit să mori pă krušji trăbuje să dukă krušje păn la lok hundu u fi amurăt. Ku asta svat, Isus gănde să zăkă dakă găndenj să fijenj učenici aluj, trăbujenj să fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostră, trăbujenj să fijenj poslušni šă spremni să punjenj ureči la Isus.

aj uništilit ili pãrdut? ²⁶ Dakã aj alu šjinjiva rušunji dã minji ili dã vorbilje amelji, šã ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dã ala om, kãnd uj vinji ãm slava aluj, ãm slava alu tatusu šã ãm slava alu svãnc andeji. ²⁷ Anume ju zãk, ãs orikic kari stã ajišje kari nor muri majnti dã šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

*Isus aratã slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)*

²⁸ Hundiva osam zãlji dã pã ešce svatur Isus u lot pã Petar, Ivan šã pã Jakov ku jãl, šã u mers sus pã đal sã sã aroži. ²⁹ Atunšje kum sã aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šã coljilje aluj sur ščimbat am alb dã svitlãze. ³⁰ Doj ominj su pojavalet, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šã prorok Ilija. ³¹ Jej su arãtat ãm slavã šã jej svite dã morčiš aluj šje u fi ãm Jeruzalem.

³² Pã Petar šã pã urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šã lor vãzut pã Isus ãm slava aluj ku doj ominj šje stãce ku Isus. ³³ Kãnd jej fužje, Petar u zãs alu Isus: “Domnu, anovã nji benji ajiše! Lasã fãšjenj tri koljibur: unu pãntru činji, šã unu pãntru Mojsije šã unu pãntru prorok Ilija.” Jãl nu šcije šje svitešci, sãmãna kã bulunzešci. ³⁴ Šã kãnd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pã Petar šã pã urtašji aluj šã jej su ãnfrikušat.

³⁵ Atunšje su ãuzãt graj dãm oblak: “Asta aj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jãl!” ³⁶ Kãnd graju su auzãt, Isus are sãngur. Učenci ur tãkut šã nor spus alu njime šje ur vãzut.

Isus u mãnat afarã pã drak dãm kupilula

(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

³⁷ Hajelantã zã Isus šã učenci aluj ur vinjit žjos dã pã đal šã ãl ašcipta gãrmadã dã lumi. ³⁸ ãm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mã arog, ujtãci pã fišjorum daje kã jãl aj jedini kupilu amnjov! ³⁹ Ujtãci, duh ãl napadalešci šã jãl dãm turdatã cãpã, ãl skutãrã ãm gãrčur šã fašji spumi la gurã šã dabe fužji dã la jãl, ku mukã ãm ãl baçi. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenci atej kari as re ku noj dakã ar puce jej sã mãjã pã draku afarã ali jej nu puce.”

⁴¹ Isus u ãntors vorba: “O voj nevjernã šã ubraznikã generacijã! Kitã dobã trãbã sã fjuv ku voj? Kitã dobã trãbã sã vã trpãlesk? Adãl pã fišjoruc ajišje!” ⁴² Kãnd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vãrljit žjos šã ãl skutura am gãrčur. Isus lu mužjit pã duhu rov šã pã kupilu lu ozdravalit, šã ãm napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ãmirac la autoritetu aluj šã kit ãj dã mari Dimizov.

Š 9:31 morči Vorba kari aj prevodilitã “morči”, pã ljimba dã grčki aj Jãšalã, šje aratã kum Isus u muri. ãm kenvija bãtãrnã “Jiřala” znaçalešci kum Dimizov u oslobodulit pã Izraelci dãm ropstvã ãm Egiptat. Morçe alu Krist pã kruřji ãj “Jãšalã” daje Dimizov nju otkupilit dãm ropstva dã grehur.

Isus jară spunji dă morče aluj

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunšje känd inka toc sã ämira šje u fãkut, Isus u svätit ku učenici aluj: 44 “Zapamtalecã vorbilješce, šã ängändecävã dã jelji.” Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat äm mäjnilje alu omuluj.” 45 Jej nor prišjiput šje u gändit jãl ku aje sã zãkã. Značenje are askunsã dã la jej, a alor lji are frikã sã äl äntrebi pã jãl dã aje.

Šjinji äj maj mari äm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

46 Učenici su apukat sã raspravljalaskã šinji dãm jej ar puće sã fijã maj mari. 47 Isus lji šcije gãndu äm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pã kupil mik šã lu pus lãngã jãl 48 atunšje lju zãs: “Šinji gođe apukã pã kupilusta mik äm numilje amnjov apukã pã minji. Šã šinji gođe apukã pã minji, apukã isto šã pã ala kari mu mãnat. Daje kã maj mik äntri voj äj maj mari.”

Šjinji nuj protiv dã voj, ala äj dã voj

(Mk 9,38-40)

49 Ivan u zãs: “Domnu noj anj vãzut pã unu om kari äm numilje atov mãnã drašj afarã dãm ominj šã noj anj zãs

sã nu fakã aje, daje kã jãl nu äj unu dãm noj.”

50 Isus u zãs aluj: “Nu äj branalec, kã šinji gođe nuj protiv dã voj, äj dã voj.”

Samaritanci nu apukã pã Isus a jãl nu lji uništilešci

51 Vreme are apropi känd Isus trãbuje sã fijã dus napoj äm nor, atunšje tari su odlučulit sã mergã äm Jeruzalem. 52 Isus u mãnat glasnišj äm nençi la jãl a jej ur vinjit äm unu sat äm Samarija sã pripremalaskã lok pãntu jãl. 53 Ali lume akulo nu lu apukat äm benji, daje kã are pã kalje dã Jeruzalem.* 54 Känd ur vãzut učenici Jakov šã Ivan ur äntribat: “Domnu, gãndešc sã čimãnj fok dãm nor sã lji uništãlaskã?”† 55 Isus su äntors la jej šã lju fãkut dã njimika pã Jakov šã pã Ivan. 56 Šã jej ur mers äm altu sat.

Nuj lako sã fijenj učenici alu Isus

(Mt 8,19-22)

57 Kum mãržje Isus šã učenici pã kalji, šjeva ka omu u zãs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundi gođ vi meržji šã tu!”

58 Isus u zãs: “Lisicurlje ari sklonište šã vrãbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi sã äm pujã kapu.”‡

59 Isus alu altuje u zãs: “Sljedilešci mã!”

* **9:53** Samaritanci šã Židovi jej dãm tri jej sã mrzãle. Daje Samaritanci nu gãnde sã ažuçi alu Isus pã kalje aluj äm Jeruzalem–glavni varuš alu Židov. † **9:54** Jakov šã Ivan u dã osudã kã jej šcije kã jej äs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pã Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9:58** Isus spunji ku izrekã sã änveci pã om kum sã fijã učeniku aluj. Isus gãndešci dakã ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj.

Omu u zäs: “Domnje, lasämä elši sä mä dukä sä ängrop pä tata amnjov.”[§]

⁶⁰ Isus u zäs aluj: “Lasä pä morc sä äš ängropi pä morc,* ali tu dući šä propovjedalešći kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zäšje: “Ju čuj sljedili pä činji, Domnu ali elši lasämä sä mä pozdravalesk ku toc akasä.”

⁶² Šä Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mäna pä plug šä sä ujtä äm napoj dä pä jäl,† nuj bun dä kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sä spuži dä kraljevstva dä Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

¹ Dä pä ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šä lju mänat äm nenći, doj pä doj la tot varušu šä lok la kari jäl isto aščipta sä mergä. ² Isus u zäs alor:

§ 9:59 Nuj jasno kä tata alu omula u murit, a jäl träbä sä äš ängropi odma, ili omula gändešći sä rämäji maj du lungat pän šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta äj äm aje kä ala om gändešći elši šjeva sä fakä majnti dä šje u sljedili pä Isus.

* **9:60** Isus nu gändešći doslovno kä morci ur ungrupa pä alci morc. Šje ar puće sä fijä “morc” äs: 1. asta äj metaforä dä hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta äj metaforä dä hej kari nu sljedilešći pä Dimizov, kari äs duhovno morc. Poanta äj äm aje kä učeniku nu slobud sä dopustulaskä njimik šje lar zadržali sä nu sljedilaskä pä Isus.

† **9:62** Njime kari sä ujtä dä napoj känd kapalešći, nu poči sä vadä plug hundi träbä sä mergä. Aje osobä träbä sä fijä koncentriranä sä sä ujči äm nenći sä potä benji kapali. Aša značalešći kä träbä sä nji ujtänj ravno dä kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sä punjenj familija pä loku alu Dimizov. Nu značalešći kä träbujenj sä nu nji brinulenj dä familija anosträ. ‡ **9:62** Isus odgovaralešći ku izreka sä äncevi pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus podrazumijevälešći kä osobe nuj bunä dä kraljevstvo alu Dimizov dakä nji ujtänj pä ominj äm prošlost äm lok sä sljedilenj pä Isus.

* **10:2** Isus zäšji kä mulc ominj äs spremni sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u änväca, šä sä äžuči alu ominj. † **10:7** Isus nu svite kä jej träbä sä rämäji äm aje kasa totä zua, mar träbä sä sä kulši akulo äm totä nopče, kit gođ äs akulo; ku alčilje vorbi, nu vä kulkäc äm alta kasa.

“Žetva äj mari ali pučanj äs lukroj, däam ala ränd arogäči la stäpänu dä žetva sä mäji maj mulc lukroj äm polja aluj.*

³ Aku dući ali punji ureći. Ju vä mä j pä voj ka pä birkä mikä äntri lup! ⁴ Nu loc ku voj ðibularuš ili taškä ili cipiliš, šä nu sta dä lungat äm svat ku ominji pä kalji sä nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje träbä sä zäšjec känd vinjec la kasa äj: ‘Putuljalä fijä la kasasta!’ ⁶ Dakä om kari gändešći putuljalä kustä äm kase putuljala u fi ku jäl, ali dakä nu, putuljala u vini äm napoj la voj. ⁷ Rämänji äm aje ista kasa, mänänkä šä be šje ari jej, kä lukroju äj vredan dä šje u lukrat. Nu vä selilec däam una kasa äm alta.†

⁸ Dakä märžjec äm bilo kari varuš šä jej vä apukä äm benji voj mänkäc šje vä punji dädänenći ⁹ šä ozdravalecä pä bičež kari ar fi akulo, šä spunjecälji kä Kraljevstva alu Dimizov äj apropi. ¹⁰ Ali däkä

vinjec ăm varuș hundī nu vā apukā, atunșje dușjecāvā pā ulicur șā zășjec: ¹¹ Čak șā prașina dām varușu avostru kari su apukat pā pișjorilje anoștri, brisālec dā pā noj, protiv dā voj!‡ Ali șā voj ac trābuji sā șcijec kă kraljevstva alu Dimizov aj apropi. ¹² Ju vā zāk kă pā zuve dā sudulalā u fi maj ușuri lu varușu Sodoma dā kitā dā varușula.”Š

Isus lji fașji dā njimik pā heje kari nu askultā
(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zās: “Jao avovā ominjilor dām Korazine! Jao avovā ominjilor dām Betsaido! Kă sā vi fost dastafel čudo ăm varuș Tira șā am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ăm varușu avostru, jej dā kånva sar vi ănkăjit, șazut ăm colji dā kecā, șā ăm șjинуșā znak dā ănkăjalā.† ¹⁴ Anume ăm zuve dā sudulalā Tira șā Sidonija maj benji ur treșji dā tu! ¹⁵ Șā voj ominji dām Kafarnaum! Pănām nor voj vic rădika? Ăm podzemlje vic fi arunkac.

‡ **10:11** Asta ăj simbol sā nji areči sā odbacalenj pā ominj dām ala varuș; ku alčilje vorbi; “Așa kum voj ac odbacalit pā noj, așā Dimizov u odbacali pā voj do kraja pā voj.” Š **10:12** Sodoma: varuș (veđi Stv 19,24-28) * **10:13** Ominji kari kusta ăm Korazin, ăm Betsaida as re Židovi kari trābuje sā așčepci pā Mesija. Ominji kari kusta ăm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pā Mesija kă u vinji. Șje Isus spunji ajișje sviteșci čak kă șā eje kari nus Židovi trābă prepoznulaskă pā Mesija daje kă u făkut kutotu čudurlje. † **10:13** Ăm aje kultură, ominji trābuje sā porči colji kari ăș făkući dām kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej șāđe ăm řinușā, sā areči kă lji řalji, řje u zgreșilit protiv dā Dimizov. ‡ **10:17** Ajișje “numilje” aratā pučere alu Isus șā autoritet. Š **10:18** Isus koristileșci usporedbă sā usporedilaskă kum Dimizov u pobjedilit pā Sotona kănd 72 učenikur aluj u propovjedilit ăm varușur. Sotona u kăzut đos dām nor, ka kum munja luveșci đos. * **10:19** Șarpilje șā șkorpionu ăș metaforă dā relji duhovur. † **10:19** Dușmanu ăj Sotona. ‡ **10:20** Dimizov u skris numilje alor pā skritura ăm nor, a aje značaleșci kă jej ari vječni kust.

¹⁶ Șinji gođe auđi pā voj, mă auđi pā minji, a řjinji odbacaleșci pā voj, pā minji odbacaleșci, șā řjinji gođe odbacaleșci pā minji, odbacaleșci pā Dimizov kari mu mănat!”

Dă řje sā nji ănfălușănj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su ăntors ku fălușăjă. Jej ur zās: “O Domnje, čak șā drașji nji punji ureci ăm numilje‡ atov.”

¹⁸ Jăl lju zās alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dām nor.Š ¹⁹ Aku punjec ureci! Ju vam dat autoritet sā kălkăc pā řarpi șā pā șkorpionur* șā ku kutotu pučere pā sāla dā dușmanj, † șā njimik nu vic păcă rov. ²⁰ Tot daje nac trābuji sā vā ănfălușăc kă duhovur vā punji ureci. Fijec făloș la aje kă numilje avoștri ăș skrișă ăm nor.”‡

Numa Fișjoru otkrileșci pā Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹ Ăm ala șas Isus su ănfălușăt ăm Duhu svănt șā u zās: “Tata, Domnu pā pămănt șā pā nor, ju dov hvală cijă

daje kã tu aj askuns ešce dã la mãrđoj šã dã la pãršjipuc, šã aj arãtat alu hej 'mišj'Š pã pãmãnt. Da, Tata, cijã asta cã sã veđi."

22 Šã Isus u zãs: "Kutotu mu fost dat ãm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunošci pã Fišjoru šã njime nu kunošci pã Tata, numa Fišjoru kunošci, šã alu heje kari Fišjoru gãndẽšci u kunošci pã Tata."

23 Atunšje kãnd are jej sãngur, Isus su ãntors la učenici aluj šã u zãs: "Blago avovã kã oči avoštrij asta veđi!
24 Sigurno mulc proroš šã kraljur dã kãnva gãnde sã vadã stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut sã vadã, šã sã audã šje voj ac auzãt, ali nor auzãt."

Isus svitešci dã maj mari zapovjed

(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

25 Šjeva ka učitelju dã zakon u alu Mojsije su skulat, sã ãl iskušulaskã pã Isus šã lu ãntribat: "Učitelju šje trãbã sã fakã sã kapãt kust dã erikeš? Kum ãl pot kãpãta?"

26 "Šje zãšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?"

27 U ãntors vorba: "Plaši pã Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šã ku kutotu gãndu

atov, pã susjedu atov kã pã činji sãngur!"

28 Isus u zãs aluj: "Benji aj zãs, aša fã šã vi kusta."

29 Ali kum gãnde sã areci kã aj pravedan, lu ãntribat pã Isus: "Ali šinji aj susjedu amnjov?"*

Usporedbã dã Samaritanac kari are milos

30 Isus u zãs: "Are om kari are pã kalji dã Jeruzalem, are sus ãm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šã lãpãdat, bãtut pã morči dã la pljačkaš šã lãsat pã drik.

31 Popa dã židov slučajno mãržje pã kalje šã kãnd lu vãzut, u fužjit pã lãngã jãl numa pã alta parci. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pã kalje haje. Kãnd u vinjit pã lokula šã lu vãzut, isto u mers pã alta parci dã kalji.

33 Napokon †Samaritanac kum mãržje pã kalji u vinjit pã lãngã jãl šã kãnd lu vãzut lu apukat mila dã jãl. 34 Jãl u mers la jãl u vãrsat uloj šã vin, šã ju ãnvãlit ranurlje. Atunšje lu pus pã magar šã lu dus ãm fugadov aša su brinulit dã jãl. 35 Odma hajelantã điminjacã kum fužje ju dat lu gazda dã kasa šjeva ka banji‡ šã u zãs: 'Je sama dã jãl, šã dakã asta nu u fi dãstul banj, dã kutotu

Š 10:21 Asta aj dã ominj kari nari iškulj, ali ãs spremni sã apušji ãnvãcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukã šã slušalešci pã hej lu kari lji ãnkredji. 10:27 Pnz 6,5

10:27 Lev 19,18 * 10:29 Ali šinji aj susjedu amnjov Asta om gãnde sã šciji pã šjinji jãl trãbã sã plakã: "Pã šjinji trãbã sã smatrulesk pã bližnji amnjov šã sã ãl plak ka pã minji sãngur?" † 10:33 Samaritanci asre stranci kari Židovi lji mãrzãle.

‡ 10:35 ãm original skrijã: "ãs doj denarur"

šje u čilti, ju cuj plāci razlika känd mǎ āntorkǎ ām napoj.’

³⁶ Dǎ pǎ gandala ata šje gāndešč kari dām ešće tri su arātat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jǎl u āntors vorba: “Ala pǎ kari lu apukat mila dǎ jǎl.”

Atunšje Isus ju zās aluj: “Dući šǎ fǎ šǎ tu isto ka jǎl.”

Dǎ šje trǎbǎ sǎ nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ām unu sat hundī are mujeri šje sǎ čima Marta kari lu apukat pǎ jǎl ām kasa alji. ³⁹ Marta ave sorǎ šje sǎ čima Marija kari u šǎzut la pišjorilje alu Domnu šǎ punje ureći la kutotu šje jǎl svite. ⁴⁰ Ali Marta are ām brigur dǎ kutotu šje trǎbǎ sǎ fakǎ. Aša u vinjit la Isus šǎ ju zās: “Nu čī dori Domnu, kǎ sora ame mu lāsāt pǎ minji sāngur kutotu sǎ poslužulesk? Šjeva zǎj sǎ vijǎ sǎ ām ažući.”

⁴¹ Domnu ju zās: “Marta, Marta, tu čī brinulešč šǎ čī uznemirilešč dǎ mulći stvarur. ⁴² U biti numa una stvar trǎbujǎ, šǎ Marija maj benji u akuljes, šǎ aje no fi lotǎ dǎ la je.”

11

Primjer dǎ aruguminći
(Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undatǎ känd Isus u fost gata ku molitva, unu dām učenici aluj u vinjit la jǎl šǎ

ju zās: “Domnu, ānvacānji sǎ nji arugānj, kum ānvāca Ivan Krstitelj pǎ učenici aluj.”

² Isus lju zās alor: “Känd vǎ arugāc zǎšjec:

‘Tata, la sǎ fijǎ svānt numilje atov,

la sǎ vijǎ kraljevstva ata, ka kum āj pǎ nor la sǎ fijǎ pǎ pāmānt!

³ Pita* anostrǎ kari āj ām totǎ zǎ, dǎ nji astās.

⁴ Šǎ jartānji grehurlje anoštri, ka kum noj jartānj alu eje kari grešilešći protiv dǎ noj.

Nu nji da sǎ kǎđenj ām ānšjirkalur: ”

Isus nji ānvacǎ kum sǎ fijenj ustrajni ām molitvǎ

⁵ Isus u zās alor:† “Haj sǎ zǎšjenj kǎ avec urtak la kari mǎržjec ām miržuku dǎ nopći šǎ āj zǎšjec: ‘Urtaku amnjov, dām kečinj tri dǎrabur dǎ pitǎ.

⁶ Urtaku u vinjit dǎ pǎ kalji la minji, šǎ nam šje sǎ āj puj dǎdānenći.’ ⁷ A jǎl ām nontru aj zǎšji: ‘O nu mǎ gnjavali! Uša āj mar ānkujetǎ, kupiji amej šǎ ju āščenj ām pat, šǎ jednostavno, nu mǎ pot skula sǎ ac dov pitǎ.’ ⁸ Ju vǎ zǎk: šǎ dakǎ nu u meržji daje kǎ ās urtašj, u fašji aje sǎ nu sǎ rušunji.

⁹ Šǎ ju vǎ zǎk: Arugācǎvǎ, šǎ vu fi dat! Kutǎc, šǎ vic afla! Kukunjec, šǎ vu fi dǎsvkut. ¹⁰ Kǎ šjinji gođ sǎ

* **11:3** Pita are dostupnǎ akulo tota zua kari ominji mǎnka, aje nuj čar pitǎ mar mǎnkari. † **11:5** Isus spunji asta puvešči sǎ objasnalaskǎ kǎ urtaku avostru sǎ nu vǎ odbilaskǎ mar sǎ vǎ ažući dakǎ avec mari potrebǎ šǎ dakǎ āl āntreb maj mulći rāndur. Aša njiš Dimizov pǎ noj nu nji odbili, mar nju da dakǎ unj fi uporni.

arogă, kapătă! Kari kotă, află! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su dāsvašji.

¹¹ Kari aj tata antri voj: känd kupilu šjeri pešći dali am lok dā pešći dā šarpi? ¹² Ili känd šjeri sã aj đe škorpion am lok dā ov? ¹³ Dakā voj grešni ominj šćijec sã dāđec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duđ Svānt alu alor kari al antrabā!”

Isus u vārļit afarā pā drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undatā u vārļit afarā pā unu drak kari are mut, šā känd u fost drakula vārļit afarā dām ala om kari are mut, puče sã svitaskā, šā alčilje ominji kari u vāzut aje asre amirac. ¹⁵ A orikic dām jej u zās: “Jāl u vārļit afarā pā drašj afarā ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dā demonur!” ¹⁶ Akulo asre alci kari anšjirka pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sã đe. §

¹⁷ Ali Isus šćije gāndurļje alor, šā lju zās: “Totā kraljevstva kari sã borulešći una

ku alt, jej ur uništīli kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sã borulešći, jej šur uništīli familija alor. ¹⁸ Dakā Sotona sã borulešći protiv dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?,* šje rāmānje dām kraljestva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārļjesk afarā pā drašji dām lume ku ažutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakā ju vārļjesk pā drašji afarā dām lumi ku ažutalā alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vārļješći isto afarā pā drašj ku ažutalā alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. ²⁰ Ali dakā ju māj pā drašji afarā ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Känd om bālour aj naoružan šā pāzešći kasa hundī kustā, atunšje pāmāntu aluj aj sigurnā. ²² Ali känd bālour om al napadalešći šā al mānānkā ku bātaje, aj je oružje dā kari ovisilešći, šā aj ampārcā šje u furat dā la slab om.‡

²³ Kari nu aj ku minji, ala aj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā. §

‡ **11:15** Beelzebul Beelzebul aj altu numi dā Sotona ili dā drak. Unjer sã skrija “Beelzebub”. Asta anume značalešći “gospodar dā mušc”, šje značalešći “vladar pā drašj.” Asta numi aj povezano ku numilje dā lažni dimizov “Baal-zebuba” dām Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11:16** Ili “Jej gānde dā la Isus sã areči kā autoritetu aluj aj dā la Dimizov.” *

* **11:18** Ajišje “Sotona” aj dā rānd dā demonur kari sljedilešći pā Sotona ka pā jāl sāngur. Ku alčilje vorbi: “Dakā Sotona šā članovi dā kraljevstva alor sã borulešći una ku alt kraljevstvo aluj nu su cānje.” † **11:20** žejtu alu Dimizov svitešći dā pučere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). ‡ **11:22** Asta spunji dā Isus kari pobjedilešći pā Sotona šā pā demonurļje aluj. Isus aj bālour om kari je kutotu dā la om bālour. § **11:23** šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā Isus svitešći dā akuljižala dā učenikur kari al sljedilešći “šjinji gođ nu adušji pā ominj sã vijā la minji sã mā sljedilaskā, lji dušji dā la minji.” * **11:24** “Lok fār dā apā” svitešći dā lok “lok pust” hundī draku lutalešći.

24 Pă lok făr dă apă rov duhu fužji afară dăm om, sã lutulaskã* šã sã kočì lok sã sã odmaralskã. Dakã nu aflã njiš šjefãlj lok, zãšji: ‘Ju uj meržji ãm napoj ãm kasa ame dãm ala om hundì am fužjit.’ 25 Kãnd draku u vinjit ãm napoj u aflat kã aje kasa aj čistilitã, šã mãturatã. 26 Atunšje meržji šã adušji maj šapçi rov duhur maj rej dã jãl sãngur, šã jej u vinji napoj ãm om šã kustã akulo. Aša alu omula are tari urãt dã kit dãm elši.”

Blagoslovu dã askultalã

27 Kum Isus svite, mujeri ãm gãrmadã dã ominj u mužjit tari dãm tot graju šã su apukat sã svitaskã: “Blagoslovulitã aj aje kari ću purtat ãm injimã, kari ću rãnjit šã ću pãzãt!”

28 Isus u ãntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ãs eje kari auđi vorba alu Dimizov šã u cãnji!”

Isus aj maj mari dã Jona šã dã Salomon a tot daje ominji nu punje ureçi

(Mt 12,38–42; Mk 8,12)

29 Kãnd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sã svitaskã: “Voj ominj kari kustãc ãm asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotã znak,†

ali njišj šjefãlj altu znak no fi dat ka kum u fãkut Dimizov ćudo pãntu prorok Jona.‡

30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ãm varuš Niniva, kã Dimizov lu mãnat.Š Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kã pã minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mãnat alu asta narod.*

31 Pã zuva kãnd Dimizov u suduli, kraljica kari dã kãnva vladale pã pãmãnt dã jug ãm Seba,† su rãđika una šã je u suduli pã heje kari kustã astãs. Je u vinjit dã pã kraju dã svijet, sã slušulaskã pã Car Salomon kari are tari mudar. A aišje aj šjinjiva maj mari dã Salomon a voj nu gãndec sã punjec ureçi! 32 ãm zua kãnd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ãm varuš Niniva su rãđika šã ljur suduli ominji kari aku kustã, kã jej nu sur ãnkãjit kãnd Jona lji propovjedale. A ajišje aj šjinjiva maj mari dã kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Šje Isus ãnvacã aje aj lumina alu ominj

33 Isus svitešçi: “Njime nu acãcã lampã šã atunšje u punji pã lok hundì nu sã veđi ili dãsup košarã. Nu, jãl u punji ãm svijecnjak aša

† 11:29 Ku alčilje vorbi: “Jez gãndẽšçi dã la minji sã fak ćudo ka dokaz, kã ju am vinjit dã la Dimizov.” ‡ 11:29 Jona Jona are prorok ãm Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dã pã tri zãlji, vju u vinjit afarã dãm injima mari alu peščilje, ka kum

Isus u vinji afarã dãm gropã. Š 11:30 Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta ãm Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijateljì alu Izrael (veđi Jon 3). *

11:30 ãm original skrijã: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.” † 11:31 Kraljica dã la Sabe (aku ãm Jemen) putuvule pãšçi 1.500 kilometrur sã slušalaskã mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dã Krist (veđi 1 Kr 10,1–13; 2 Ljet 9,1–12).

toc u viđe lumină kănd vinji
 ăm nontru.‡ 34 Oču aj ka
 lampa alu telă. Dakă oču
 atov aj sãnătos, atunșje tela
 ata ăntragă u fi ăm lumină,
 ali kănd ci oču bičag, tela
 ata ăntragă aj ăm ănnunjerik.
 35 Bagă sama da aje șje
 smatralešč kă aj lumina ăm
 činji sã nu fijă făr dă lumină.”
 36 Dakă aj ăntragă tela ata ăm
 lumină, njiș unu dio dă telă
 nu aj ăm ănnunjerik, atunșje aj
 kutotu ăm lumină, ka kum čar
 svitlăze lumina ata.

*Isus fașji dă njimik pã
 farizeji șã pã učitelji dă zakon
 alu Mojsije*

(Mt 23,1-36)

37 Kănd Isus u svătit, unu
 farizej lu čimat sã mănănșji la
 jăl akasă. Isus u mers, șã u lot
 lok la masă. 38 Kănd farizeju u
 văzut kă nu šu spălat mănjilje
 majnti ka kum aj običaj alu
 židov, su apukat sã mănănșji a
 farizeju su začudulit.Š 39 Ali
 Domnu Isus ju zãs: “Aku voj
 farizeji pã dă nã afară cãnjec
 kljiștaru șã teru čišč, ali pã
 dă nontru voj șčec pljinj dă
 pulkučală șã relji. 40 Voj făr
 dă firi! Nuj Dimizov kari u
 stvorulit vanjștina, u stvorulit
 șã nutrina?*” 41 Maj benj

dăđec milostinja avostră dăm
 tot sufljitu alu heje kari lji
 potrebno șje voj avec, atunșje
 vu fi kutotu čist.

42 Ali jao avovă farizejilor!
 Kă voj tari vă trudulec
 sã dăđec desetina dăm tot
 začinurlje șã povrčur alu
 Dimizov, a nu bągăc sama
 dă pravdă șã ljubav alu
 Dimizov. Una trăbă sã
 fașjec, a hajelantă sã nu
 propustulešč.†

43 Ali jao avovă, farizejilor!
 Kă voj plășjec lokurlje glavnă
 pã sastankur ăm sinagogă,
 șã pozdravalală ku poštovanje
 ăm varuș pã trgur. 44 Jao
 avovă, kă voj șčec ka askunsă
 gropă pã kari ominji umblă a
 nu șćijă kă obredno ăs atunșje
 nečisti.”‡

45 A unu dăm učitelj dă za-
 konu alu Mojsije u zãs alu
 Isus: “Učitelju, kănd svitešč
 aša, tu nji vředălešč șã pã
 noj.”

46 Isus u zãs: “Jao șã avovă
 učitelji dă zakonu alu Mojsije,
 kă punjec pã ominj maj mult
 teret dă pravilurlje alu vjera
 dă kit șje poči om purta, a
 voj nu găndec njiș ku žježjitu
 mik sã ažutăc dă teretula sã
 dukă. 47 Jao avovă! Kă
 voj gradalec spomenikur pã
 gropă alu proroci șã găndec

‡ 11:33 Stihurlje 33-36 aj metaforă kari Isus sviteșci dă ănvăcala aluj, aj ka
 “lumina.” Jăl găndeșci učenici aluj sã puja ureči șã sã djelilaskă ku alci. Jăl sviteșci
 dă ominj kari nu șćijă ili nu prihvataleșci ănvăcala ka kum jej ar fi ăm “ănununjerik”.

Š 11:38 Farizeji ave pravilo kă ominji trăbă sã spelji mănjilje ka kum ar trăbuji
 sã fijă obredno čišč la Dimizov. * 11:40 Isus koristileșci ăntribala numa sã fakă
 dă njimik pã farizej șje nu prișjepi kă haj șje aj ăm sufljit aj bitno alu Dimizov.

† 11:42 Trăbă sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaralešč șã alčilje stvarur.

‡ 11:44 Eșce grop as re kapalići ăm pãmănt hundi morči telurlje as re ămgrupaci.
 Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã gropur sã vadă alci sã nu umblji sus
 pã jej. Kănd Židovi umbla sus pã grop atunșje jej as re obredno nečisti. Eșce grop
 fășje aje sã fijă aje slučajno.

kã ku aje fišjec benji, a preci avoštři lju amurät. ⁴⁸ Aša voj svedočulec šã vã slagalec ku djela alu preci avoštři. Jej lju amurät, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur. ⁴⁹ Dimizov äm mudrostu aluj u zãs: 'Ju uj mãna pã prorokur šã pã apostolur šã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi progonulic.'

⁵⁰ Daje dã la asta generacijã u fi tražalitã sãnžilje dã la toc proroci kari u fost vãrsatã dãm elši dã kãnd su stvorulit svetu: ⁵¹ su apuka dã la sãnžilje alu Abel pãnã la sãnžilje alu Zaharija,* kari u fost amurät äntři žrtvenik šã äm svetinja dã Hram. Ju vã zãk: 'Kã kutotu asta u fi tražalit dã la asta generacijã!'[†]

⁵² Jao avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ändãrät čejilje dã kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sãngur nac mers äm nontru šã ac sprečilit pã alci sã tunji äm nontru kãnd gãnde."

Š 11:48 Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakonu alu Mojsije. Jej ščijã dã amurala dã prorok ali nu osudulešci pã preci daje kã lju amurät. Ku alčilje vorbi: "äm lok sã lji osudulec, voj maj potvrđalec aje šã vã slagalec ku aje". * **11:51** Abel are elši om kari are amurät äm Stari zavjet (Stv 4,1-16) šã Zaharija posljednji om kari are amurät äm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedini proroci kari poštvalešci äs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pã prorokur äm Stari zavjet, aša farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije nu askultã pã Isus šã nu askultã pã apostolur kari Isus u mãna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dã kutotu anjilje kãnd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus svitešci dã istina alu Dimizov ka kum ar fi äm kasa hundi učitelji odbijalešci sã tunji ali nu lasã alu alci sã ajvi čejilje sã potã tuna äm nontru. Asta značalešci kã učitelji nu kunošci benji pã Dimizov, a jej maj nu lasã pã alci sã äl upoznulaskã.

* **12:1** Ka kum kvasu krešci äm alot, aša licemjerje krešci äm äntraigã zajednica. Ku alčilje vorbi: "Pãzãčãvã dã la licemjerje alu farizej, kari äj ka kvasu" ili "Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor äm ponašanje, utjecalešci pã toc, baš ka kum kvasu krešci am alot." † **12:2** Ku alčilje vorbi: "Ne fijec ka jej, kã Dimizov u duskupira kutotu šje äj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi". ‡ **12:3** Kašurlje alor äm Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkã sus šã šãde.

⁵³ Dã pã šje u fužjit Isus dã pã lokula, učitelji dã zakonu alu Mojsije šã farizeji sur ängãndit sã mergã dã pã jãl sã äl ispitivãlaskã. ⁵⁴ Gãnde sã äl apušji pã Isus äm zamkã šje ar puće sã zãkã protiv dã jãl numa sã äl dukã pã sud.

12

Isus upozoravalešci pã učenicur
(Mt 10,26-27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elši u zãs alu učenici aluj: "Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas äj licemjerje.* ² Njimika nuj akupirit šje no fi dãskupirit, njiš una tajnã kari no fi šcutã.† ³ Aša dakã ac zãs šjeva äm tunjerik su šci äm luminã, šã dakã ac šupunjit šjeva äm soba avostrã aje isto u fi mužjit pã krovur dã kãš."‡

Nu vā fijā frikā

(Mt 10,28-33; 12,31-32;
Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zās: “Urtašji amej lasācāmā sǎ vā zāk, nu vā fijā frikā dǎ eje kari numa vā poči amurǎ tela šǎ nu poči njimika sǎ vā fakǎ. ⁵ Ju vuj zǎšji dǎ šjinji trǎbǎ sǎ vā fijā frikā. Fijǎ vā frikā dǎ Dimizov kari poči sǎ amori, atunšje vā poči vǎrlji ǎm pakao. Da anume, dǎ jǎl vǎ trǎbǎ sǎ vā fijā frikā.

⁶ Nus šinšj (5) vrǎbuj vǎndući dǎ doj banj? Dimizov nu mujtǎ pǎ njime. ⁷ A avovǎ čak šǎ pǎru pǎ kap vi umǎrat. § Nu vā fijā frikā! Voj ščec maj vredni dǎ gǎrmadǎ dǎ vrǎbuj.”

Pǎ pǎmǎnt trǎbujenj sǎ priznalenj pǎ Isus

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zās: “Šjinji gođ pǎ pǎmǎnt mu priznali pǎ minji ǎm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pǎ jǎl ǎm nenće lu anđelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pǎ minji nu mu priznali pǎ pǎmǎnt ju muj odreknuli dǎ jǎl la anđelji alu Dimizov. ¹⁰ Dakǎ bilo šjinji svitešći vorba protiv dǎ minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakǎ šjinjiva svitešći mišjunj dǎ Duhu Svǎnt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakǎ vu adušji la sud ǎm sinagogur šǎ la poglavicur šǎ vladarur, nu vǎ brigalec kum šǎ ku šje muj branali, ili šje

sǎ zāk. ¹² Kǎnd u vinji vreme, Duhu Svǎnt ću ǎnvǎca šje trǎbǎ sǎ zǎšj.”

Isus svitešći alu ominj sǎ nu fijǎ pohlepǎ

¹³ Unu dǎm ominj ǎm gǎrmadǎ u zās alu Isus: “Ućitelju zǎ alu fračilje amnjov sǎ sǎ ǎmperci ku minji šje anj kǎpǎtat.”

¹⁴ Isus u odbilit šǎ zǎšje: “Omulji, šinji mu pus pǎ minji dǎ sudac, sǎ ǎmpǎrc ǎntri voj doj?” ¹⁵ Atunšje kǎnd u svǎtit alu toc kutotu, Isus u zās: “Bǎgǎc sama šǎ pǎzǎcǎvǎ dǎ pulkučalǎ! Dakǎ šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kǎ ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbǎ: “Are akulo om gǎz dak fǎr dǎ firi kari ave tǎlek šǎ tǎlekula u adus mult plod.

¹⁷ Šǎ jǎl šu zās sǎngur aluj: ‘Šje sǎ fak kǎ nam dǎstul lok sǎ puj ǎndǎrǎt šje mu kriskut?’

¹⁸ Atunšje, jǎl u zās: ‘Aša uj fašji: Ju uj rǎstuna skladišturlje amelji šǎ uj gradali maj mari, dǎstul dǎ mari sǎ spremǎlesk kutotu šje mu kriskut.’ ¹⁹ Šǎ ju muj zǎšji alu duša ame: ‘Aj mulći bunji stvarur aku, šǎ dǎ mulc ej šje ur vinji. Odmorulešćići, mǎnǎnkǎ šǎ be, šǎ ǎnfulušešćići!’

²⁰ Ali Dimizov ju zās aluj: ‘Tu omulje fǎr dǎ firi! Mar ǎm asta nopći uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dǎm stvarurlje šje caj pus ǎndǎrǎt?’

§ 12:7 Pućenj sǎ ǎnkriđenj alu Dimizov. Jǎl šćijǎ maj mult dǎ kit noj šćijenj. Nu šćijenj čak njiš kit pǎr avenj pǎ kap, ali Dimizov šćiji asta kutotu. * 12:20 “Duša” ǎj kustu alu aje osobǎ. Ku alćilje vorbi: “Vi muri asta nopćil!”

21 Aša pãce omu kari aš akulježi gãzdãšijlje pãntru jãl sãngur, a nu su gãzdašjit ãm oči alu Dimizov.”

Isus ãnvacã sã nji rãzãmãnj pã Dimizov

(Mt 6,25-34)

22 Kapu u zãs Isus alu učenici: “Daje vã zãk: voj nu trãbã sã vã brigalec, dã kustu avostru, šã sã fijec ãm brigur šje vic mãnka, ili sã vã brinulec ãm šje vic ãmbrãka. 23 Daje kã kustu aj maj vrednã dã kit mãnkare, šã tela maj mult dã kit colu.† 24 Numa ujtãcãvã la gãgãrašc.‡ Jej njišj nu samãnã, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupã, šã tod daje Dimizov lji rãnješci. Nu šcec voj maj vredni dã vrabujrljelje? 25 Poči šjinjiva dãm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakã, nu pućec sã fãšjec niti maj mãkãćelji, adãšje šcec ãm brigur dã kutotu ostalo?”

27 Numa ujtãcãvã la flor ãm telek! Jelji niti sã trudulešci niti fašji colji ali ju vã zãk, kã njiš Car Salomon ãm gãzdašije alor nu are ãmbrãkat aša mãndru ka florurlje ãm telek. 28 Ali dakã Dimizov dã

dastafel mãndremi alu jarbã kari kustã astãš, šã sã bagã ãm fok, kit atunšje maj mult u da jãl avovã. O voj avec mikã ãnkrićalã! 29 Dãm ala rãnd nu vã gãndec šje vic mãnka šã šje vic be. Nu vã uzne-mirilec! 30 Dã kutotu aje sã brinulešci ominj fãr dã Dimizov. ãngãndecãvã kã Tata avostru dãm nor šcijã šje vã trãbã. 31 Šã anume tražalec kraljevstva alu Dimizovš elši šã kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikã stadã,* nuc fijã frikã, kã Tata avostru sã ãnfãlušešci sã vã apušji ãm kraljevstva aluj.

33 Vinćec kutotu šje avec šã dãćec alu sãrašj. Aša adunãcãvã tãšc kari nu su puće rupi, šã gãzdašijã sã vã fijã ãm nor kari nu propadalešci, hunđi lotri nor puće vinji, niti gãndašji sã mãnãšji! 34 Daje kã sufljićilje avoštri u fi hunđi aj blago avostru.”

Trãbã učenici sã fijã spremni sã ašćepci pã Dimizov (Mt 24,45-51)

35 Isus u zãs alu učenici: “Fijec spremni dã lukru, la sã fijec opremilicã† šã

† **12:23** Daje kã Dimizov vu dat kust, šã telã avostrã, sigurno pućec sã ãnkrićec kã Isus vu da šje vi potrebno dã kust. ‡ **12:24** Hej kari slušalešci pã Isus, jej smatralešci pã gavranur kã ãs fãr dã korist, daje kã Židovi nu puće sã mãnãšji ešće živadur. § **12:31** tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta znaćalešci: “ujtãcãvã la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. *

* **12:32** mikã stadã Isus çamã pã ućenikurlje aluj, stado. Stado aj grupã dã vašj ili kecur dã kari pastiru sã brinulešci. Ka kum pastiru sã brinulešci dã vašjilje alor, aša Dimizov sã brinulešci dã ućenikurlje aluj. Ku alćilje vorbi, “Nu vã brinulec. Numa daje kã šcec mišj, slabi, ka stado delj mikã, tata dãm nor ju su vãzut dã voj sã kustãc ãm kraljevstva aluj.” † **12:35** ãm original skrijã: “La coljilje avoštri fijã ljigatã ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovã sã nu lji smetilaskã haljina kãnd jej lukra. Ku alćilje vorbi: “Punjec haljina avostrã ku kurova sus sã fijec spremni sã služulec.”

ăm mănjlje avoštri lasă fijă luminjlje acăcaći. ³⁶ Așa u fi ka slugurlje kari u așciptat pă gospodaru aluj să să ăntorkă dă pă nuntă, spremni să ăj dăsvăkă kum u kukunji pă ușă. ³⁷ Măndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu šu punji sângur kintrinca să lji sluzulaskă šă lju punji să šadă la masă šă lju dvoruli. ³⁸ Šă kănd u vinji gospodaru ăm miržuku dă nopći ili dăspru zua šă lju afla așa, măndremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slušulecămă dă asta: ka să șcijă gazda ăm kari șas u vinji lotru, jăl ar păză šă nar lăsa să ăj fijă provalalit ăm kasă. ⁴⁰ Voj isto trăbă să fijec spremni, kă ju Fișjoru Omuluj uj vinji ăm vremi kănd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunșje lu ăntribat pă jăl: “Domnu spuj tu asta usporedbă păntru noj učenici, ili ăj păntru toc?”

⁴² Isus u zăs: “Šinji ăj ala vjernă šă kufiri upravitelj kari ăl postavalešći dă gospodar pă kasa, šă ăm pravă vremi u da mănkaru alu toc ăm kasa? ⁴³ Măndremi alu ala sluga kari kănd u vinji gospodaru, u fașji așa. ⁴⁴ Dă anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit alu ala sluga să vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakă sluga șar zășji ăm sufljituș: ‘Gospodar, nu su

ăntorșji așa păfriș’, šă atunșje să apușji să bată pă slugur šă să be, mănășji šă să ambeci? ⁴⁶ Atunșje u vinji gospodaru alu sluga ăm șjas kari nu șcijec. Šă atunșje fărd dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari șcijă šje găndešći gospodaru, šă dakă nu fașji šă nu să pripremilešći dă dolasku aluj, jăl u kăpăta mulći luvalur. ⁴⁸ Ali dakă sluga nu șcijă voje alu gospodaru, šă fașji šjeva šje zaslužulešći kaznă, atunșje u kăpăta pucănji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su așcipta dă la jej, šă alu eje alu kari u fost mult dat ăm povjerenje, dă la eje šă maj mult u fi șjirut.”

Ănvăcala alu Isus u adușji razdor ăntri ominj (Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zăs: “Ju am vinjit să vărļjesk fok dă sud pă pământ,[‡] šă kum aș găndi să să apușji să ardă! ⁵⁰ Trăbă majnti să mă bučez ku mukur. Kum mă mučulesk pă šje aje no treșji! ⁵¹ Găndec kă am vinjit să vă aduk putuljală pă pământ ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelă! ⁵² Dă aku maj menkulo ăm kasa dă šinșj ominj ur fi ămpărcăc tri u fi pă parče ame šă doj protiv dă tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dă fișjoruș, šă fișjoru u fi protiv dă tatusu, mumăsa protiv dă fataș, a fata protiv dă mumăsa,

‡ 12:49 Asta ar puče să fijă: 1) Isus u vinjit să sudulaskă pă ominj, ili 2) Isus u vinjit să čistilaskă pă ominj kari ănkređi, ili 3) Isus u vinjit să adukă razdor ăntri ominj. 12:53 Mih 7,6

šă sakra protiv dă njivastaš,
šă njivasta protiv dă sokrašă.”

*Isus lji spunji kă trăbă să
fiji spremni kănd jăl u vinji
napoj*

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gărmaďă, Isus u zăs: “Kănd viďec nje-gri oblakur kă să răďika dă pă more pă zapad, voj odma zăšjec: ‘Astăs u fi plojă’, šă voj šćec u pravu. ⁵⁵ Šă kănd să apukă să bată vântu dăm pustinja la jug, odma zăšjec: ‘U fi zuva tari kaldă’, šă aj aša. ⁵⁶ Licemjerilor!Š Voj šćijec să čitalec znakurlje pă pământ šă pă nor. Kum dă nu prišjipec šje aku să dogudulešči!*

⁵⁷ Voj ac trăbuji dăm haje avostru să šćijec šje aj benji. ⁵⁸ Dăkă šjinjiva či optužulešči pântru dugu kari nac plăčit šă vă gănďešči să vă adukă la sud, ânšjarkă inka pă kalji să vij la ligizală majnti dă sud! Ar puće să či adukă la sudac, sudacu să či đe la oficir, šă oficiru či poći băgă âm čemică. ⁵⁹ Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji să rămăj păn šje no fi plăčit toc banji.”†

13

*Isus čamă să nji ânčkăjenj ku
maj majnti*

¹ Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus

šă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kănd jej prinostule žrtvur alu Dimizov âm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zăs: “Voj gănďec kă Galilejci âs maj grešni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rănd kă ur păcăt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šă punjec ureći! Dăkă nu vic ânčkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šă gănďec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj âm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ânčkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

*Isus ku usporredba dă
neplodnă smokvă spunji kă
avenj pucăn vreme să nji
ânčkăjenj*

⁶ Isus lji spus asta us-poredbă: “Are akulo unu om kari ave sământat âm vinograd ljemn dă smokvă šă jăl tot vinje šă să ujtă dăkă aj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šă aša u zăs alu omula šje lukră âm gard: ‘Ujtăći ajišje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta să aflu plod šă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ândărăt! Adăšje ar čălti pământu?’

⁸ Pă aje, omu šje lukra âm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă

Š **12:56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir să prepoznulaskă znakovur kă vinji ploje ili kă u fi tari kald. Ali jej u odbilit să priznalaskă kă čudurlje alu Isus as re znakovur kari arată kă jăl aj ala pă kari Dimizov lu mănăt să spasalaskă svetu.

* **12:56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trăbuji să prišjipec šje značalešči šje Dimizov u făkut pășci minji âm ešće zălji!” † **12:59** Isus u spus alu ominj asta usporredbă să lji đe upozorenje kă toc ar trăbuji să să pomirilaskă ku Dimizov majnti dă šje vinji sud pă jej.

längă jăl šă uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Dăkă nu, poc să ăl taj ändărăt.’ ”

Isus pă zuva dă sâmbăta is-cjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sâmbăta, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičišug. Je are apljikată žjos šă nu să puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, šă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mănjlje aluj pă je, šă je dăm turdată su uspravali šă su apukat să đe hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sâmbăta šă jăl su ăntors la eje ominj šă u zăs: “Ăs šinšj (6) zălji ăm una sâmtămăna hundi trăbă să lukri! Dakă găndec să fijec sănătoš hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sâmbăta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zăs: “Licemjerilor! Voj fišjec kănd dăzljăgec pă vašjlje šă pă măgari avoštři pă zuva dă sâmbăta šă lji dušjec la apă? ¹⁶ Ali asta mujeri, sămănca alu Abraham, kari Sotona u cănutu ljiगतă osamnaest ej šă nar ave pravo să fijă dizljigată dăm ala rănd kă pă zuva dă sâmbăta?” ¹⁷ Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušanac. Toc alci ăm gărmaďă sur ănfălušăt la toći măndri šă bunji stvarurlje šje Isus fășje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sămănca kari krešči ka kvasu kari să širilešči
(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ Isus u ăntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum sămănă kraljevstva alu Dimizov? Ku šje să usporidălenj? ¹⁹ Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sămănca kari ăj tari mikă pă kari om u lotu šă u sămănat ăm garduș šă u krešči šă u fost mari ljemn šă vrăbujlje u făkut skujbur ăm granur.”

²⁰ Jară u ăntribat: “Ku šje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov ăj ka kum mujere ari kvasac să misălaskă mari količină dă făjnă,* aša kutotu să să potă răďika.”

Isus nji ănvăcă kă ăj teško să tunănj ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

²² Isus putuvule ăm Jeruzalem, proșule ăm mulci varușur šă satur šă pă akulo ănvăca ²³ Atunšje šjinjiva lu ăntribat pă jăl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?”

Šă Isus u zăs alor: ²⁴ “Ușă dă nor ăj uskă. Borulecăvă tari să tunăc ăm nontru. Ju vă pot zăšji kă mulc ur ănšjirka să tunji ali nor puće. ²⁵ Vreme u vinji kănd gospodaru dă kasa su riďika šă u ăncižji ușa atunšje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec šă vic aruga: ‘Domnu, dăsvă păntru

* **13:21** Ăm original skrijă: “tri merur” kari ari 40 kila.

noj.' Šă vorba aluj u fi: 'Ju nu ŝcuv dă hundî ŝcec voj.'

²⁶ Voj vic apuka să zăšjec pă aje: 'Ali noj anj but ŝă anj mănkat ku činji kănd ănvăcaj pă ulicurlje anoștri.'

²⁷ Šă jăl u zăšji maj undată: 'Ju vam zăs kă nu ŝcuv dă hundî ŝcec.† Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!'

²⁸ Da akulo vic plănžji ŝă vic kărcăji ku đinci ŝă vic fi mirgiš kănd vic viđe pă Abraham, Izak ŝă pă Jakov ŝă pă toc proroci ăm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlicjic afară.

²⁹ Šă eje kari ur ŝăđe la masă pă nuntă ăm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, ŝă dă pă Jug.‡

³⁰ Băgăc sama kă orikic kari ăs aku maj pucăn važni ur fi maj mar, a hej kari ăs aku maj mar ur fi maj mišj."§

Isus plănžji pă Jeruzalem (Mt 23,37-39)

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ăm aje ista ză, să ăl ămpurušjaskă. Šă ju zăs: "Herod gănđešci să či amori. Dăm ala rănd lasă lokusta ŝă dući pă altu lok."

³² Isus u ăntorș vorba: "Dušjecăvă ŝă zăšjec alu

lisicurljelje.* 'Ju măn pă drašj afară ŝă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, ŝă mănji ŝă tek ăm treća zuva uj zavăršali.' ³³ Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji ŝă treća zuva, izgledalešci kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc ŝă aj vărlicjic petri pă eje kari Dimizov vu mănkat la činji! Kiči răndur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu găndec! ³⁵ Ujtăci aku! Kasa ata ăj lăsată sângură golă.† Šă nu mic viđe păn šje nu vic zăšji: 'Blagoslovulit să fijă kari vinji ăm numilje alu Domnu!'"‡

14

Isus iscjelile pă zuva dă sămbăta

¹ Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta ŝă jej să ujta pă jăl tari ku sama.* ² Om ku bičișug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenće aluj.

³ Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije ŝă pă

† **13:27** nu ŝcuv dă hundî ŝcec Ku alčilje vorbi: "Njiș urtașji njiș njamu nus čimac pă gozba ame." ‡ **13:29** Mulc Židovi kari pretpostavale kă jej ăs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are uključeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dăm toči lokurlje dăm svet ur fi uključeni ăm kraljevstva alu Dimizov.

§ **13:30** ăm original skrijă: "Zadnji ur fi elși". "Elși" predstavljalešci važnost ŝă čast. Ku alčilje vorbi: "ur fi najvažniji ... ur fi mišj važni", ili: "Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna".

* **13:32** lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali ŝă kukavică.

† **13:35** Ominji dăm Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl ăj Mesija. Domnu lju odbacali ŝă nu lju zaštitali. Dă pă aje kătănj dăm Rim u uništiti Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). **13:35** Ps 118,26 ‡ **13:35** Isus su ăntorșji ăm napoj pă pămănt.

Atunșje ominji dăm Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl ăj Mesija. * **14:1** să ujta pă jăl tari ku sama gănđe să vadă dakă ăl poči optužili dă šjeva kă ăj duvină.

farizeji šje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?” ⁴ Jej tăšje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsat să fugă. ⁵ Isus lju ăntribat: “Dăkă šjinjiva dăm voj ari fišjor ili pă vakă kari u kăzut ăm bunar adănkă nac skoči odma afară, šă pă zuva dă sămbăta?” ⁶ Pă aje, jej nu puće să uništilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

⁷ Isus u băgat sama kum gošci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej: ⁸ “Kănd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šăđec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šinjiva maj važni dă voj pă ala lok. ⁹ Domačinu ar puće să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta ăj păntru jăl’, šă atunšje tu ješč ăm rušanji. Vi trăbuji să či dušj pă zadnji lok.

¹⁰ Aša kănd ješč čimat, dući šă akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće să vijă šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ăm sus.’ Atunšje ăm asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poštovanje ăm nenće alu urtašji atej šă gošč. ¹¹ A tot omu kari să răđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

¹² Su ăntors la Domačin šă Isus u zăs: “Kănd pripremilešč večeră nu čima numa pă urtašjic, ili pă fračic,

ili pă njamuc ili pă găzdašj susjedur, kă jej sigurno čur čimaći pă činji isto šă aša cu fi ăntors. ¹³ Maj benji kănd fašj feštă čamălji pă sarašj să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poći ăntoršji ali Dimizov ču nagradali ăm nor pă zuva dă uskrnuće dă pravedni ominj.”

Isus svitešči dă mari feštă ăm kraljestva aluj

(Mt 22,1-14)

¹⁵ Kănd unu dăm ominjije la masă u auzăt, Jăl u zăs: “Blagoslovulit ăj ala kari u mănka pită ăm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u ăntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la gošč să lji čemi: ‘Hajdec’, u zăs jăl: ‘kă kutotu ăj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc dăm jej sor apukat să ăš aflji izgovorur. Unu u zăs: ‘Ju am kumpărat telek, šă trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerci.’ ¹⁹ Alci u zăs: ‘Ju am kumpărat šinšj (5) perez dă biķan šă trăbă să mă dukă să ănšjerkă. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerci.’ ²⁰ Treći om u zăs: ‘Ju baš mam ănsurat šă

dām ala rānd nu pot vinji.”†

²¹ Sluga u mers ām napoj la gazda aluj šā ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pā gazda šā jāl u zās alu sluga aluj: ‘Āngribešiči, dući pā ulicur šā ām centru dā varuš šā adālji pā sārašj, ulož, invaliž šā pā orb sā vijā.’ ²² Kānd u fākut aje, gazda u javalit kā u fākut aje ali inka are maj lok. ²³ Atunšje ju zās gazda alu sluga: ‘Aku dući ām kot pā ulicur šā čamā‡ šā fā sā vijā, aša sā fijā kasa ame umpljitā. ²⁴ Kā njišj unu dām eje elši kari asre čimac nor gusta dām večera ame.’”

Učenici ar trābuji sā fijā tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj āl sljedile pā jāl. Isus su āntors ām napoj šā u svātīt alor: ²⁶ “Bilo šinji dām voj kari plašji maj tariš pā tatusu pā mumāsa pā bāšācaš, pā kupijiš pā fraci šā pā sorālješ šā čak pā kustu aluj maj mult dā kit pā minji, nu poći sā fijā učeniku amnjov. ²⁷ Dakā šjinjiva gāndēšči sā fijā učeniku amnjov, trābā

sā dukā krušje aluj sā mā sljedilaskā šā sā fijā spremni sā mori pāntru minji.”*

²⁸ “Gāndēcāvā aku dakā unu dām voj gāndēšči sā fakā toranj, nu ac šāde elši žjos šā sā viđec dakā avec dāstul banj sā āl fāšjec do kraja tornjula? ²⁹ Inače ar puće sā fašj temeljurlje šā hej šje sā ujtā la voj šar puće fašji šufā dām voj daje kā nu avec dāstul banj sā završālec. ³⁰ Jej ur zāšji: ‘Asta om su apukat sā gradalaskā ali no putut sā završālaskā!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sā mergā ām bātajā ku altu kralj. Šā sā nu šadā elši šā sā gāndaskā dakā ku zešji (10) hiljada dā kātānj poći sā āl savladalaskā ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? ³² Atunšje dakā nu poći sā āl savladalaskā u māna pā pregovarać kitā āj inka neprijateljju dā parci sā āntrebi dā uvjetur dā putuljalā. ³³ Šā aša toc dām voj dakā nu vic lāsa kutotu šje

† **14:20** Eje ominj kari as re čimac pā nuntā jej fišje dā njimik pā kralj. Dā nuntā jej dā mult mar ščije, a kānd u vinjit vreme sā vijā, jej ur izmislilit mišjunj, šā izgovorur. Adāšje šjinjiva ar trābuji sā kumpiri telek kari nīkad no u vāzut ili sā kumpiri bikan kari nu su ujtāt ili ar trābuji sā rāmāji cjelo vrijeme akasā sā fiji ku mujere aluj? Jej cānje dā udvaru alor, dā familja alor maj tari dā kit dā gospodaru. Isus u upozorulit kā banj, udvaru šā familija nu slobud sā fijā maj bitni dā kit dā Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ **14:23** ām kot pā ulicur ām original skrija: “pā kalji ili la ogradā”

§ **14:26** ām original skrija: “Dakā šjinjiva vinji la minji a nu mrzālešči pā tata aluj nu poći fi učeniku amnjov”. Ajišje āj “mrzālālā” preuveličavanje dā pucān ljubav kari ominji ar trābuji sā areči numa alu Isusu.

* **14:27** Isus nu zāšji kā krščanu ar trābuji sā fijā pā krušji. Rimljani stalno mānā pā ominj sā dukā krušje aluj majnti dā kit as re sus pā krušji sā fijā znak kā su pokorulit la Rim. Asta metaforā značalešči kā jej trābā sā sā pokorulaskā la Dimizov sā fijā spremni sā patalaskā numa sā fijā učenici alu Isus.

avec, nu poči să fijă učeniku amnjov.”†

*Učenici alu Isus ăș ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Isus u zăs: “Sari aj bună stvar ali dăkă perđi izu, ku šje poc ăntorșji bălureme? ³⁵ Nuj bună atunșje njiș dă pământ njiș dă șrot. Lume numa u vărleșci ăndărăt. Punjec ureci voj kari avec ureci să auzăc!”

15

Usporedbă dă birka kari su pirdut

(Mt 18,12-14)

¹ Pălăngă Isus su okupulit tari mulc carinici șă tari mari greșnici să puğă ureci la vorba aluj. ² Farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat să ăl gumunjaskă, șă jej zășje: “Asta om să družulești ku greșnici, șă mănănkă ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbă: ⁴ “Dakă šjinjiva dăm voj ari sto birș șă să perđi una dăm jelji, nac lăsa pă eșce devedeset devet ăm pustulot,† șă ac meržji dă pă aje una su kutăc păn šje nac afla? ⁵ Šă kănd vic afla, aj dușji pă umirilje ku fălușăjă. ⁶ Atunșje ac meržji akasă, vic čima pă

urtașjic șă pă susjedi avoștri șă ac zășji: ‘Ănfălușăcăvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’ ⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor kănd su ănkăji unu greșnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, aša jej gănde.”‡

Usporedbă dă banji pirduc

⁸ Isus maj zășji: “Ili haj să zăšenj kă una mujeri ari zeșji (10) banj dăm aržjintš šă atunșje unu dăm jej perđi. Nu acăcă lumina șă mătura podu șă u kuta banj, păn šje nu află? ⁹ Šă kănd u afla banj dăm aržjint părdut, je šu čima pă urtașjilje alji șă pă susjedurlje una, șă u zășji: ‘Ănfălușăcăvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vă pot zășji kă aj isto aša ănră andelji alu Dimizov. Dakă să ănkăjești unu greșnik, jej să ănfălușești.”

Usporedbă dă fișjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fișjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio šje ăm pripadalești.’

† **14:33** Benji aj să găndeșc să fijă učeniku alu Isus, ali dakă šjinjiva găndești să sljedilaskă pă Isus a să nu dukă krușje aluj, șă să nu odbacalaskă kustu, jăl aj făr dă korist ka graditelju kari nu putut să zavrșălaskă tornju ili ka kralju kari no putut să pobjedilaskă. * **15:2** šă mănănkă ku jej Farizeji nu mănka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogă, aje are kum su spăla, desetina, kum u mănka šjeva ka mănkar. Alor lji are frikă kă Farizeji păntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15:4** Aje are pašnjaku dăsvăkut hundi as re birkur. Dă apropi as are alci pastirur kari lji paze. ‡ **15:7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală Isus koristilești šodă numa să zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă să să ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndești kă voj șcec pravedni šă kă nu trăbă să vă ănkăjec.” § **15:8** Ăm original skrijă: “deset drahmi”. Atunșje una drahma are una dnevnica.

Aša tata aluj u ämpärcät kutotu šje ave äntri jej.

13 Dä pä dovä tri zälji, fišjoru häł maj tänär u akuljes kutotu šje ave šä su pus pä kalji sä mergä däparci šä akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte fär dä gänd. 14 Känd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pä pämäntu hundı are jäl, šä su aflat äm särašijä. 15 Aša u mers la unu om äm pämäntula kari lu mänat äm telek sä aj ränjäškä poršji.* 16 Aluj ji are aša fomi dä šu kivinjit sä mänäšji däm ha šje† mänka poršji, šä njime nuj däđe njimika.

17 Dä pä aje jäl šu vinjit äm firi. Jäl u zäs: Tata amnjov ari mulci slugur šä jej ari um boglä dä mänkari a ju ajišje mor dä fomi! 18 Ju muj skula šä uj meržji la tata amnjov šä ju zäšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dä činji, šä alu Dimizov äm nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan sä fjuv čimat fišjoru atov. O lasämä sä fjuv radniku atov!’

20 Atunšje su skulat šä u mers la tatusu. Ali mar känd are inka däparci dä la kasa alu tata aluj, tatusu lu väzut šä lu apukat mila dä jäl. Tatusu u aljirgat la jäl, lu ängärgäjet šä äł surätat tari. 21 Fišjoru ju zäs: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dä činji šä alu Dimizovu äm nor. Ju nu mes

maj mult vredan sä fjuv čimat fišjoru atov.’

22 Tatusu u zäs alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš šä aflac maj bunji colji šä punjec pä jäl, dädecäj virigä‡ dä mäna aluj, šä cipiliš dä pišjorilje aluj.Š 23 Šä apukac pä maj mändru ränjitä vakä šä amuräcu, atunšje lasä sä mänkänj šä sä fijenj fäloš. 24 Adäšje? Däm ala ränd kä astäs fišjoru amnjov are mort, a aku kustä äm napoj! Jäl are pirdut šä aku su aflat!’ Aša jej sur apukat sä sä änfälušaskä.

25 Maj bätärn fišjor are äm telek. Jäl vinje akasä šä kum vinje maj apropi dä udvar, jäl puče sä audä muzikä šä žok. 26 Aša u čimat pä unu däm slugur šä u äntribat šje äj aje. 27 Šä ju spus: ‘Fračitu atov su äntors akasä šä tatusu u amurät maj mändrä ränjitä vakä däm ala ränd kä su äntors sänätos!’

28 Ali jäl are mirgiš šä nu gände sä tunji äm nontru. Šä aša u mers afarä, a tatusu sä aruga la jäl sä vijä äm nontru. 29 Ali jäl u äntors vorba alu tatusu: ‘Numa gändešcići kä mulc ej šje am lukrat dä činji ka robu, šä uvek am fäkut šje maj zäs šä tot nu maj dat njiš mikä kecä sä pot ave slavalala ku urtašji amej. 30 Ali känd astäs fišjoru atov u vinjit akasä kari u mätkat

* 15:15 Zakonu alu Židovur zäšje kä poršj äs nečistä životinjur. Pängälä asta zakonu, Židovi nu are slobud sä mänäšji karnji dä pork. VejsLev 11,7. Židovi märzäle poršj. † 15:16 däm ha šje Äm original skrijä: ‘ljuskur däm rogač’. As re ljuskä däm mahunur kari krešči pä ljemnu dä rogač. ‡ 15:22 virigä Viriga äj znak dä čast šä dä autoritet. § 15:22 šä cipiliš dä pišjorilje aluj. Känd porc sandalur aje aratä kä ala om äj slobodan a nuj rob.

kutotu šje aj dat găzdășije, ku bludnicur, atunșje tu či dușj șă amor rănjită vakă pântru jăl!

³¹ Tatusu u zăs aluj: ‘Fișjoru amnjov, tu jeșc uvjek ku minji, șă kutotu šje am ju aj atov. ³² Isto așa benji aj aku șă slavalenj șă șă nji ânřalușanj kă astăs fračilje atov are mort șă su ăntors âm kust âm napoj, șă jăl are pirdut șă aku su aflat!’ ”

16

Isus nji ănvacă kum șă koristilenj găzdășije mudro șă đirept

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: “Are om găzđak kari u dat lukru alu unu upravitelj, șă ju fost spus aluj kă upravitelju čălteșci șă răsăpă găzdășije alu gazda aluj. ² Așa lu čimat pă jăl șă ju zăs: ‘Šje aj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zăs atunșje aluj sângur: ‘Šje șă fak, aku kănd gazda je ănđărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri șă kapalesk? U fi rușanji șă mă duk șă kuldujesk. ⁴ Ščuv šje uj

fașji! Ju uj đirežji așa dă kănd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat âm benji la kășălje ominjistora.’*

⁵ Așa jăl u mănat dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kiči unu. Jăl u ăntribat pă elși om: ‘Kit jeșc dător alu gazda amnjov?’ ⁶ Jăl u ăntors vorba: ‘Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Šăz žjos, jec računu șă pă friș skrijă pedeset.’

⁷ Šă jăl u ăntribat pă altu om: ‘Kit jeșc tu dător?’ ‘Sto merur‡ dă pșenică.’ Šă jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu șă skrijă osamdeset.’

⁸ Atunșje gospodaru u âmărit pă nu đirept upravitelj kari âm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărduljijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svetŠ às maj mudri âm stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.* ⁹ Šă ju vă zăk: ‘Koristilec găzdășije šje fužji daje kă aj nepravednă ku aje vă fășjec urtașj pă lăngă voj, așa kănd nu maj u fi găzdășijă, atunșje voj vic fi apukac âm nor dă erikeș.†

* **16:4** uj fi apukat âm benji la kășălje ominjistora Asta značaleșci kă alci ominj cu da lukru, șă alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust. † **16:6** Sto bačvur Âm original skrijă: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16:7** Sto merur Âm original skrijă: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. Š **16:8** ominji dă asta svet Asta aj dă ominj kari às ka nu đirept upravitelj kari nu kunoșci pă Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dă asta svet ili svjetovni”. * **16:8** ominji dă lumină “Lumina” asta sviteșci dă Dimizov ili dă đirept ponașalală. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustă âm svetlă”. † **16:9** voj vic fi apukac âm nor dă erikeș. Asta značaleșci kă Dimizov aj zadovoljan kă koristilec banji șă ațutac alu ominj ili alu urtașj kari ațutac. Dimizov șă anđelji vu așčipta âm domu alor âm nor.

10 Ala kari aj vjeran am maj mišj stvarur, aj isto aša vjeran am stvarurlje mar; ša ala kari nuj vjeran am stvarurlje mišj aj isto nu vjeran am stvarurlje mar. 11 Ša aša dakā nac fost vjerni am svetovno gāzdāšijā šjinji vu ānkredi ku pravā gāzdāšijā sā upravljalec? 12 Ša dakā nu šcijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovā?

13 Njiš una sluga nu poči sā služulaskā pā doj gazdur dām turdatā, kā pā unu u zamrzāli a pā altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pā halalānt nu u puće viđe am oč. Nu pučec služuli ša alu gāzdāšijā ša alu Dimizov istovremeno.”

14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dā banj, ša jej su apukat sā aš fakā šjuf. 15 Atunšje Isus u zās: “Voj vā fišjec pravedni am oči alu lume, ali Dimizov šcijā sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešći, skārbā aj am nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije ša kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

16 Isus zāšji: “Zakonu alu Mojsije ša kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pān šje no vinjit Ivan kari bučuza ša dā atunšje

spunje Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov a noj trābujenj sā nagovurelenj sā mergā am kraljevstva alu Dimizov. 17 Nu značalešći kā zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru ša pāmāntu, kitā sā propadalaskā zakonu ili sā kadā una slovā dām zakon.

18 Kari sā lasā dā la bāšācaš sā sā ānsori ku alta bāšāca fašji preljub. Ša tot omu kari u ānsura pā mujeri kari aj lāsata dā la bārbat isto fašji preljub.”

Usporedbā dā om gāzduk ša dā Lazar

19 Isus zāšji: “Are om gāzduk kari sā āmbrāka am colji skumpi‡ ša am totā zā mānka skumpā mānkari. 20 Akulo are isto aša om sarak kari sā čima Lazar kari are astupat ku čirevur pā jāl ša are pā košći la uša la ala gāzduk. 21 Jāl aš kivinje sā fijā rānjit ku mrvicurlje šje kāđe dā pā masa alu omuluje gāzduk. Kānji delj divljā čak vinje la jāl ša aj ljinže čirevur. 22 U vinjit vreme kānd u murit kuldužu, ša andeji lor dus am bracā la Abraham.Š Omu gāzduk isto u murit ša u fost āngrupat. 23 Am mari mukā am podzemlje,* gāzduku su ujtat sus ša u vāzut pā Abraham dā

‡ 16:19 Am original skrijā: “kari sā āmbrāka am ljubičastā māndri colji”. Ljubičastā farbā ša tkaninā dām māndru lan as re tari skumpi. § 16:22 am bracā la Abraham Am original skrijā: “pā čeptu alu Abraham” ili “am bracā alu Abraham”. Asta svitešći kā Abraham ša Lazar as re una lāngā alt pā aje feštā, pā grčki stil kānd mānka pā feštā. Fālušājā am nor are mulči rāndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum aj feštā. * 16:23 podzemlje Am original skrijā: “Had”. Numurlje “Had” ša “Šeol” k koristile am Biblijā kum aj morče ša lok hundī duša alu ominj fužji kānd jej mori.

dăparci șă pã Lazar kari are lãngã Abraham.

24 Șă jãl u plãns ãm muźjalã: 'Tata, Abraham fijãc milã dã minji! Mãnãl pã Lazar la minji lasãl sã ãntupaskã žjeźjitu ãm apã șă sãm rãșjaskã ljimba, kã mari mukur ãs pã minji ãm fokusta.'

25 Abraham u ãntors vorba: 'Fișjoru amnjov, tu trãbã sã çi ãngãndeșc dã aje kãnd arej pã pãmãnt tu avej mulci bunji stvarur, kãnd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jãl ãj aku ãm utjehã, kãnd jeșc tu ãm mukã. 26 Șă dã kutotu asta, ãntri noj șă ãntri voj ãj mari gropã fãr dã kraj. Eje kari ar gãndi sã mergã dã ajișje la voj nu poçi, șă njiș njime nu poçi dã la voj sã vijã la noj.'

27 Atunșje omu șje are gãzdak u zãs: 'Mã arog la činji sã ãl mãj pã Lazar la kasa alu tata amnjov. 28 Ju am šinșj frac kari akulo kustã. Lasã sã lji upozurulaskã sã nu vijã pã ista lok pljin dã mukã!'

29 Abraham u ãntors vorba: 'Jej ari kenvijur kari Mojsije șă proroci ari skris dã jej sã lji opozurulaskã! Lasãlji sã puja ureçi la jej!'

30 Ajãl u zãs: 'O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trãbã sã lji vijã šjinjiva dãm morc, șă jej sur ãnkãji.'

31 Abraham u ãntors vorba: 'Dakã no punji ureçe la Mojsije șă la prorokur, nur ãnkređi njiș sã sã skolji šjinjiva dãm morc.'"

17

Kum sã jãrtenj șă sã fijenj vjerni sluga
(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

1 Isus u zãs alu učenici aluj: "Napadajur dã relji trãbã sã vijã ali jao alu ala om pã kari vinji. 2 Aluj jar fi maj benji sã ajvi petrã dãm mlin ljugatã la gãt șă sã sã vãrljaskã ãm apã, dã kit sã puji pã grehur pã hej mișj. 3 Fijec ãm samã! Dakã fracitu ac viteșci ãmpurișeșcil; atunșje dakã su ãnkãji, jartãj. 4 Makar sã zgreșilaskã protiv dã činji șapçi (7) rãndur ãm una zã, dakã vinji la činji șapçi (7) rãndur sã priznalaskã dã aje șje u fãkut, jartãj."

5 Apostolu u zãs alu Domnu: "Dãnji maj mult ãnkriđalã!"

6 Domnu anostru u ãntors vorba: "Sã vi avut ãnkriđalã makar așã dã mikã ka sãmãnca dã gorușicino zrno voj ac puçe zãșji alu ljemnusta: 'Skoçiçi dãm vãnj șã sãmãnãci ãm more!', șã voj vic punji ureçi.

7 Šjinji dãm voj zãșji alu sluga aluj, dã pã șje u lukra ãm telek ili pãze pã birșj, sã ac zãkã kãnd vinji dãm lukru: 'Hajd jec lok?' 8 Mar ju zãșji am lok dã aje: 'Duçi șã fã šjeva dã mãnkat, șcimbãc coljlilje, șã așcptãmã sã mãnãnk șã sã bjov, dã pã aje poc tu sã șãs șã sã mãnãșj!' 9 Șã ar kãpãta sluga šjeva ka posebnã zaslugã dã aje dã șje u fãkut? Ju gãndesk kã nu. 10 Șã voj isto

fășjec kutotu šje am zapovjedalit, trãbã sã zãšjec: 'Noj šcenj numa obiçni slugur. Noj numa anj fãkut lukru anos-tru!'"

Ozdravalic ãs zešji (10) ominj ku gubã, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pã kalje dã Jeruzalem, Isus u mers pã kalje kari sljedile granicurlje ãntri Samarija šã Galileja. ¹² Are aje sã tunji ãm unu dãm saturljelje šã jãl u aflat pã drik zešji (10) ominj ku gubã. Jej ur stat pã dãparçi ¹³ šã ur mužjit la jãl: "O Isuse Domnu! Fijãc milã dã noj!"

¹⁴ Kãnd u vãzut pã jej, Isus u zãs: "Dušjec šã arãtãcãvã la pop sã vadã dakã šcec sãnãtoš." Jej lur pus ureçi, šã pã kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunšje unu dãm jej kãnd u vãzut kã u fost čistilit su ãntors ãm napoj šã dãm tot graju slavale pã Dimizov. ¹⁶ Jãl u kãzut žjos pã ubrazu la pišjorilje alu Isus šã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u ãntribat: "Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundï ãs hešçelanc novã (9) ominj?" ¹⁸ Nu su ãntors njime ãm napoj sã ðe slavalala alu Dimizov, çar strancusta?" ¹⁹ Atunšje jãl u zãs: "Skolãçi šã duçi pã kaljec. ãnkriðala ata çu spasalit!"

Kraljevstvo alu Dimizov ãj dapropi
(Mt 24,23-28, 37-41)

²⁰ Kum u fost ãntribat dã la farizeji kãnd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ãntors vorba:

"Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sã potã ominji sã promatralaskã dã pã znakovur. ²¹ Aša lume sã nu potã sã zãkã: 'Ujtãçi! Ajiše ãj.' Ili: 'Akulo ãj!' Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ãj ãntri voj!"

Isus spunji kã u vinji ãm napoj

²² Jãl u zãs lu uçenici aluj: "U vinji vremi kãnd vic kivinji sã viðec una dãm zãljiljelje kãnd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrã no fi ispunulitã. ²³ Orikic ur zãšji: 'Ujtãçi akulo ãj! Ajišje ãj!' Nu fužjec ãm njikere nu vã maknalec! ²⁴ Kãnd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dã svetlã svitlãzãnt dãm unu kap dã nor pãn la altu kap dã nor. Aša u fi šã ku Fišjoru Omuluj ãm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dã aje, ju trãbujesk sã patalaskã mult šã ju uj fi odbacalit dã la asta generacijã.

²⁶ Kum are ãm zãljilje kãnd Noa kusta, aša u fi ãm zãljilje kãnd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunšje jej mãnka šã bije, sã ãnsura šã sã ãmirita pãnã ãm zuve kãnd Noa u tunat ãm arkã. Šã poplava u vinjit šã u uništilit pã toc kari nas re ãm arkã.

²⁸ Isto aša are ãm zãljilje kãnd Lot kusta. Jej mãnka

šă bije, kumpăra šă vinđe, šă sāmăna šă gradale. ²⁹ Ali pă zuva šje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok šă sumpor dăm nor šă u uništilit pă jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fišjoru alu Omuluj muj ăntoršji. ³¹ Dakă ăj ăm aje zuva omu pă krovuș dă kasa* a stvarurlje aluj ăș ăm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să ăș je ku jăl. Isto aša dakă ăj om ăm telek, nu mergă akasă. ³² Ăngăndecavă dă bășăca alu Lot šje ju su dogodulit!†

³³ Šinji gođe ănșjarkă să ăș spasalaskă kustuș ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. ³⁴ Ăm aje nopći ju vă spuj ur fi doj ominj ăm ista pat šă unu dăm jej u fi lot, halălănt u fi lăsat. ³⁵ Dovă mujer una ur meljali făn, šă una u fi lotă, hajelantă u rămănje.” ³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur ăntribat pă Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jăl u odgovorulit: “Hunđi ăș ominj morc akulo u vinji lešinari.”Š

18

Usporedba dă sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba să areći alu učenikur kă om ar trăbuji uvjek să să aroži šă nikad să nu odustulaskă.

* **17:31** Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće să umblji sus ili să šadă. † **17:32** Je su ujtat ăm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma. **17:32** Stv 19,16 ‡ **17:36** Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ăm telek šă unu u fi lot, halălănt u rămănje.” **17:36** Mt 24,40 § **17:37** Kănd ominji veđi pă leșinarur kum ăș una, jej šćijă kă akulo ăș ominj morc. Aša toc u šci kănd u vinji sudu alu Dimizov. **17:37** Job 39,30 * **18:6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăcăvă šje jăl u odlučilit!”

² Jăl u zăs: “Ăm unu varoș are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiș nu să brigale dă njime šje jej zășji. ³ Šă akulo are una vădojă ăm varușula kari stalno vinje akulo la jăl, šă să aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’ ⁴ Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndaskă:

‘Nu am njiș șefălj frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešci. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala šă ku ăntribalurlje alji.’ ”

⁶ Atunșje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama šje šu zăs săngur aluj sudacu hamiš?*

⁷ Šă atunșje nu da Dimizov điriptaci šă zaștită alu lume akuljesă aluj kari plănži la jăl zuva šă nopće šă jăl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptaci šă ku zaștită pă friș. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dăstafelă ănkriđală ăm ominj kănd ju muj ăntoršji pă pămănt?”

Usporedba dă farizej šă dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravednostu alor, a jej pă alci să ujtă ku măržnjă. ¹⁰ Jăl u zăs: “Doj

ominj ur mers sus ăm Hram sã sã aroži. Unu dãm jej are farizej, šã altu om are carinik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šã u zãs asta aruguminçi pãntu dã jãl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalã cijã kã nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik. ¹² Ju postulesk dovã rãndur pã sãptãmãnã; dov desetina cijã dã kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pã haje parçi, u rãmas dã parçi, šã nu su ăndura sã rãđiši očiš ăm nor, numa ăș bãće čeptu dã žalji šã zãšje: ‘Dimizolje aj milã dã minji grešnik!’ ¹⁴ Ju ăc zãk kã ala poreznik u mers akasã opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sã rãđika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

Isus blagoslovulešći pã kupij
(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šã pã mišj kupijiš, sã puja Isus mãnjlje pã jej sã lji blagoslovulaskã. Ali kãnd ur vãzut aje učenici jej ljur svãtit sã ăj đe uđinã. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jãl šã u zãs: “Lasãlji pã kupiji sã vijã la minji šã nu lji branalec, kã kraljevstva alu Dimizov pripadalešći alu

dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vã zãk: ‘Kã kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’”†

Teško ăj alu gãzdašj sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pã Isus: “Bun Ućitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?”

¹⁹ Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã čem pã minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ăm mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pã tatusu šã pã mumãta.’”

²¹ Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

²² Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešći una štvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ămparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdašijã ăm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.” ²³ Ali kãnd u auzãt aje, tari su ăntristat kã jãl are gãzduk ša nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov ăj dã eje kari ăș gãzdašj sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri ăj alu devi sã tunji pãm urečilje dã ak, dã kitã alu

† **18:17** Dimizov zahtijevalešći dã la ominj sã apušji vlast dã la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god gãndešći sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupilu.”

‡ **18:19** bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus ăj Dimizov. Dakã omu ăl prihvatalešći ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatali pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ăl sljedilaskã.

găzđak sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej ŝje punje ureći ur zãs pã aje: “Ŗinji atunŝje poći fi spasalit?” Š

²⁷ Isus u ăntors vorba: “Ŗje ăj nemoguće alu om, ăj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunŝje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat kutotu, ŝã čanj sljedilit pã činji.”

²⁹ Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vã zãk, kã ŝinji gođe ăŝ lasã kasaŝ, ili pã bãŝãcaŝ, ili pã fraciš, ili pã mumãsa ŝã pã tatusu, ili kupijiŝ pãntru kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sã nu kapići dã aje maj mult ăm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeŝ.”

Isus jarã spunje dã morče aluj

³¹ Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl, ŝã u zãs: “Punjec ureći, noj mărženj ăm Jeruzalem ŝã kutotu akulo ŝje u fost skris dã la proroŝ ăm kenvija svãntã dã minji, Fiŝjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali ăm mănjlje alu ominj kari nus Židovi ŝã dãm minji ŝor faŝji ŝuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, ³³ ŝã dã pã ŝje uj fi bičevãlit ŝã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

³⁴ Ućenici nu ŝčije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost

askunŝã, ŝã jej nor priŝjiput njimika ŝje sã ăngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ăm Jerihon

³⁵ Kum ăs re apropi ăm Jerihon, ŝjeva ka omu orb ŝãđe pã drik ŝã kulđuze. ³⁶ Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmadã treŝji pã akulo, jãl su ăntribat ŝje ăj aje. ³⁷ Aŝa jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo. ³⁸ Pã aje u mužjit: “Isuse Fiŝjoru alu David,* mã arog la činji aj milã dã minji!” ³⁹ Lume kari umblã ăm nenći ăj zãŝje sã takã, ali jãl su apukat ŝã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fiŝjoru alu David aj milã dã minji!”

⁴⁰ Atunŝje Isus u stat ŝã u dat zapovjed sã ăl adukã la jãl. Jãl lu ăntribat: ⁴¹ “Ŗje gãndeŝc sã fak pãntru činji?”

Ŗã jãl u ăntors vorba: “O Domnu, ju gãndesk sã vãd!”

⁴² Isus ju zãs: “Ujtãći! Ănkriđala ata ću ozdravalitã.” ⁴³ Ŗã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Ŗã lu sljedilit pã Isus, ŝã slavale pã Dimizov. Ŗã totã lume kari ur vãzut dãđe slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã ănkãjeŝći

¹ Isus u vinjit ăm Jerihon ŝã u trikut ăm ala varuŝ. ² Ŗã akulo are om ŝje sã čima Zakej.

Š **18:26** Židovi gãnde kã ala om are gãzđak daje kã Dimizov lu blagoslovulit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãraŝj nus pravedni. Atunŝje kãnd ominji punje ureći la Isus, jej ur zãs kã ăj nemoguće omu gãzđak sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãraŝj nu poći sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu. * **18:38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fiŝjoru alu David are numilje dã Mesija.”

Jäl are glavni poreznik, ša are gäz dak. ³ Jäl äňšjarka sä vadä pä Isus ša sä saz nalaskä šjinji äj jäl. Ali nu ä l puče sä ä l vadä akulo asre mulc ominj daje kä jäl are niskä om. ⁴ Däm ala ränd jäl u alj ärgat ä m nenči ša su urkat pä ljemn dä divlja smokvä ä m nadä kä lu viče daje kä Isus vinje pä aje kalje.

⁵ Kä nd u vinjit Isus pä lokula, jäl su ujtat sus ša lu väzut pä jäl, ša ju zäs: “Zakej, päfriš haj žjos, kä ju träbä astäs sä vju la činji akasä.”

⁶ Ša jäl su ä ngribit sä vijä žjos ša lu apukat ku fäluš äjä. ⁷ Kä nd ur väzut lume aje, jej toc gumunje: “Jäl u meržji la om kari äj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat ša u zäs: “Domnu, ujtäci! Ju dov žämätači däm gäzdäšije ame alu särašj. Ša dakä am äňšjäljit pä šjinjiva, äntork patru rändur majmult.”

⁹ Isus ju zäs aluj: “Astäs spasenje u vinjit la asta kasa,† kä ša asta äj fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kä ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sä kotä ša sä spasalaskä pä ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar träbuj i sä rä m äji vjerni (Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzät elje vorbi, kum are dapropi dä Jeruzalem, ša ominji sä gände kä kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sä lji spuži maj una usporedbä. ¹² Jäl u zäs: “Unu gäz dak om su gätat sä mergä ä m däparči pä mänt sä kapiči kraljevstva ša atunšje sä sä äntorkä. ¹³ Jäl u čimat pä zešji (10) slugur, ša lju dat pola kila dä aržjint†,‡ sä u zäs: ‘Fäšjec korist aje pä n šje nu mä äntork.’ ¹⁴ Ali ominji däm lokula aluj ä l mä rzäle, ša u mä nat pä predstavnišj dä pä jäl sä zäkä: ‘Noj nu gändenj asta om sä nji fijä kralj.’

¹⁵ Ali jäl su äntors ku autoritet dä kralj ša u dat zapovjed sä äj adukä pä slugurljelje alu kari u dat banj sä vijä dä dänenci sä äe izvještaj šje ur fäkut ku banji. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zäs: ‘Domnu, banji atej mu adus dä zešji (10) majmult.’ ¹⁷ Ša jäl u zäs aluj: ‘Mändru! Tu ješč bun sluga. Daje kä are vjeran ku mik, aku aj autoritet pä zešji (10) varušur.’

* **19:7** Židovi mrzäle pä poreznici ša jej gände kä niš una osobä nu träbä sä sä družulaskä una. † **19:9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pä ominj kari kustä ä m asta kasä.” ‡ **19:9** asta äj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerä ka kum ave Abraham.” § **19:10** kari u fost pirdut

Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dä la Dimizov daje kä ur grešilit.” * **19:11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi änkriče kä Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kä nd u vinji ä m Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sä vladalaskä ä m kraljevstva alu Dimizov.” † **19:13** ‡ **19:13** pola kila dä aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dä 100 zälji, aje šje ominji as re pä lčic dä patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dä plata.

18 Altu om u vinjit, ša u zäs: 'Domnu, banji atej su räđikat dä šinšj (5) rändur.' 19 Ša jäl u zäs isto astuje: 'Ju cuj da autoritet pä šinšj (5) varušur.'

20 Ša treći (3) u zäs: 'Domnu, ajišje aj banji atej, ju am päzät päntu činji, am pus am maramicä. 21 Mijä mi are frikä dä činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit ša akuljež šje naj sämänat.'

22 Ša u zäs kralju am änturšjalä dä vorba: 'Däm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šcijej kä mes om strog, ša jov šje nuj amnjov, ša akuljeg šje nam sämänat. Š 23 Atunšje adišje naj pus banji am bankä? Ša vi putut šjeri banji ku kamaturlje känd maš äntoršji. 24 Atunšje kralju u zäs alu hej šje ståce akulo: 'Loc banji dä la jäl ša däđecäl alu ala kari ari zešji (10).'

25 Jej ur zäs: 'Ali Domnu, jäl mar ari šinšj (5) kilä dä aržjint!'

26 Ju vä zäk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak ša haj pucän šje ari u fi lot dä la jäl.* 27 A alu dužmanji amej kari nu gände sä fjuv kralju alor, adušjecälji ajišje ša amuräcälji am oči amej!"

Isus tunä am Jeruzalem ka Kralju
(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv

12,12-19)

28 Känd Isus u spus us-poredbe, u mers maj pä dăparci pä kalje dä Jeruzalem. 29 Känd Isus vinje mar apropi dä lok am Betfaga ša Betanija la planina dä maslinur, jäl u mänät pä doj učenikur aluj am nenči. 30 Jäl u zäs: "Dušjec am sat am nenči. Kum vinjec am lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šazut.† Dăzljigäcäl ša adušjecäl la minji. 31 Dakä vu äntriba šjinjiva: 'Adišje äl dăzljjež?', numa zäj: 'Alu Domnu aj trăbä.'"

32 Ša kari u fost mänatä ur aflat točno kum jäl u zäs. 33 Čak ša känd dăzljiga pä magar, gazdurlje u äntibat: "Adišje dăzljigäc?"

34 Ša änturšjala dä vorba are: "Alu Domnu aj trăbä." 35 Ša lu dus la Isus ša ur pus haljinurlje alor pä magar ša u pus pä Isus sus pä jäl sä šadä.

36 Kum măržje jäl am nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundı prušule sä đe čast alu Isus. 37 Ša baš kum vinje jäl apropi dä varuš hundı planina dä maslinur sä släbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kändi am mari fälušjä, ša däm tot graju slavale pä Dimizov dä kutotu mari čudur šje ur väzut. 38 Jej mužje:

Š 19:22 ša jov šje nuj amnjov, ša akuljeg šje nam sämänat. Asta are numa izrekä. Osoba kari je däm bankä kutotu ili akulježji šje alci samänä aj metafora dä alci kari sä koristilešči ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19:26 Ku alčilje vorbi: "Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, ša dä la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari". † 19:30 pä kari njime no šazut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenä dä lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

“Blagoslovulit să fijă
kralj kari vinji ăm nu-
milje alu Domnu!

Putuljală ăm nor,
șă slava alu Dimizov!”

³⁹ Orikić dă farizej ăm
gărmadă jur zăs: “Učitelju, zălji
alu učenici atej să nu svitaskă
aje.”

⁴⁰ A Isus lju zăs: “Dakă jej
ur tășje, petrilje sur apuka să
mužjaskă ăm slavă.”

Isus plănzi pã Jeruzalem

⁴¹ Kãnd u vinjit Isus maj
apropi la varuș su apukat
să plângă pã jej dasupra.

⁴² Atunșje jăl u zăs: “Să vi șcut
numa ăștăs șje adușji putul-
jala ata!‡ Aku ăj askunsă dă
la oči atej. ⁴³ Daje kã vinji
vreme kãnd dužmanji atej ur
riđika falur pãlângă činji, jej
čur opkululi šă čur ănkuje dãm
totă parće. ⁴⁴ Šă jej čur uniștili
pã činji do kraja šă kutotu
șje kustă akulo šă no maj
rãmãnje ăm činji njiș una petră
pã alta petră, kutotu pãntru
aje kã nu aj prepoznulit
vreme kãnd Dimizov u vinjit
la činji.”§

Isus mănă afară dãm Hram pã ominj kari vinđi

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19;
Iv 2,13-22)

19:38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ **19:42** Isus aratã tuga aluj daje kã ominji ăm
Jeruzalem ur propustilit prilika alor să fijã pomireni ku Dimizov. § **19:44** Eșće
stihovur opisileșci opsadã hundi kãtãnjilje u opkolulit varușu kari ari falur. Kãnd
kãtãnjilje u opkoluli, ominji nu poči să mergã afarã šă njime nu poči să lji ažuči.
Isus șčije aje kã su dogoduli alu Jeruzalem ăm budučnost. 70. god. dă pã Krist,
kãtãnjilje dă Rim u opkolulit Jeruzalem šă akulo u amurăt pã mulc ominj **19:46**
Iz 56,7 **19:46** Jr 7,11 * **19:46** Isus u fãkut dă njimik pã prodavač daje kã jej
ur uniștavalit svrha dă Hramu alu Dimizov. Dimizov gãnde ominji să să arogã ăm
Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kã lji
naplatale maj mult dă rãnd dă žrtvã

⁴⁵ Isus u mers ăm Hram,
șă su apukat să lji mãji afarã
pã eje kari vinđe šă kumpãra
ăm nontru. ⁴⁶ Jăl u zãs alor:
“Skris ăj ăm svãntã kenvija:
‘Kasa ame u fi kasa dă arugu-
minci’ ali voj ac fãkut ‘șpiljã dă
pljačkaș!’”*

⁴⁷ Dă zuva Isus ănvãca ăm
Hram, a mar popur šă učitelji
dă zakonu alu Mojsije šă
alci vođur kari as re židovur
planãrze să ăl amori pã jăl.

⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika
kum ar fașji aje, daje kã lume
să cãnje apropi dă jăl, šă
punje tari ureci la vorbilje
aluj.

20

Isus ari vlast dă la Dimizov
(Mt 21,23-27; Mk 11,27-
33)

¹ Mar popur, učitelji dă za-
konu alu Mojsije šă alci vođur
kari as re židovur ur vinjit la
Isus ăm una zã kãnd ănvãca
pã lumi ăm Hram šă propov-
jedale Hir fãlos. ² Jej lor
ăntribat pã jăl: “Pã alu šinji au-
toritet fașj stvarurljeșce? Šinji
cu dat asta autoritet?”

³ Jăl u zăs: “Lasãcãmã pã
minji să vã ăntreb una stvar
șă ăj dă voj să ăm ănturșjec
vorba: ⁴ Anume Dimizov u
zãs alu Ivan să bučuzaskã pã

ominj, ili ominji u zäs aje sä fakä?”

⁵ Jej ur svätit una ku alt šä zäsje: “Däkä anj zäsji ‘dä la Dimizov’, u äntriba: ‘Adäšje atunšje nu änkriđec?’ ⁶ Ali däkä anj zäsji noj: ‘Dä la ominj’, totä lume u värlji petri pä noj sä nji amori. Kä jej äs uvjerilic kä Ivan are prorok.”

⁷ Aša jej u äntors vorba kä jej nu šcije dä hunđi u vinjit autoritet sä bučuzaskä.

⁸ Šä Isus u zäs: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće.”

Isus fašji usporedbä ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat sä spujä usporedbä alu lume: “Are unu om kari u sämanat vinograd šä u läsat äm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šä jäl atunšje u fužjit däm pämäntula pä maj lungä vreme. ¹⁰ Känd u vinjit vreme, jäl u mänat pä sluga la ominj äm vinograd sä äj đe parće aluj däm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bätut šä lor mänat ku mänjilje golji. ¹¹ Atunšje u mänat pä altu sluga ali šä pä jäl lor bätut, vređalit šä lor mänat ku mänjilje golji. ¹² Jäl u äňšjirkat sä mäji pä treći sluga, ali šä pä jäl lor ranalit šä lor arukänt.

¹³ Gazda dä vinograd u zäs pä aje: ‘Šje sä fak? Ju uj mäna pä fišjoru amnjov pläkut. Dar känd lu viđe pä jäl, pälangä jäl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije känd lor väzut sur ligizit äntri jej: ‘Jäl äj nasljednik. Hajc sä äl amuranj aša nasljedstva aluj sä nji rämäji anovä.’ ¹⁵ Atunšje lor dus afarä däm vinograd šä lor amurät.

Aku šje u fašji gazda dä vinograd? ¹⁶ Jäl u vinji šä u uništili pä ominjije. Šä u da äm najam vinogradu alu alci.”

Känd u auzät jej aje kum ominji urät sä ponašalešči, jej ur zäs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jäl su ujtat pä jej, šä u zäs: “Skris äj sväntä kenvija:

‘Peträ kari graditelji u värljit ändärät
u fost aku peträ za-
glavnä?’

Šje značalešči asta? ¹⁸ Toc kari kađi pä petre u fi zdruhit pä däräbelji, šä toc pä kari kađi u fi zdruhic.”

¹⁹ Učitelji dä zakonu alu Mojsije šä mar popur ur äňšjirkat sä pujä mänjilje pä jäl äm ala šas ali alor lji frikä dä lumi. Jej ur prišjiput kä jäl u spus dä asta usporedbä protiv dä jej.

Popi äňšjarkä sä prevaralaskä pä Isus känd äl äntriba dä porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi šä alci vođur äl pratale pä Isus šä or mänat pä špijunj, ominj kari trišje ka ominj ðirepc kari ar träbuji sä äl optužulaskä pä Isus äm šjeva šje ar zäsji krivo aša sä äl adukä pä Isus äm mänjilje dä upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor äntribat pä jäl: “Učitelju, noj

ščijenj kã aje šje zãšj šã ânvec äj točno, šã kã nu arec njiš šefälj parci, ali tu ânvacã anume kalje lu Dimizov. ²² Aku äj benji dã noj židovur sã plãčenj porez lu car ili nu?)*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šã lju zãs alor: ²⁴ “Arãtam banji ku kari plãčešc porezu.† Aku alu šjinji äj ubrazu šã numilje sus?”

Jej ur zãs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plãcec alu car šje äj pripadalešci lu car šã dãdec lu Dimizov šje pripadalešci alu Dimizov!” ²⁶ Jej nu puće sã aflji njimika rov äm svatu aluj äntri toc lumi, šã jej asre ämirac la änturšjala dã vorba aluj, šã u tãkut.

Saduceji änrabã pã Isus dã uskrsnuće
(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zãšji kã njime nu su skula dãm morc ur vinjit la jãl, ku trik äntribalã: ²⁸ Jej ur zãs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pãntu noj kã dakã fračisu omuluj ar muri šã lasã pã bãšãcaš fãr dã kupij, atunšje fračisu aluj trãbã sã u ämiriçi šã sã rãđišji familija pãntu fračisu mort.Š ²⁹ Undatã asre šapçi frac. Elši u lot bãšãcã

šã u murit fãr dã kupij. ³⁰ Šã drugi u lotu pã je, šã jãl u murit fãr dã kupij. ³¹ Šã treçi u lotu pã je. Maj toc šapçi ur lotu šã ur murit, šã njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pã zadnji šã mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bãšãce kãnd or uskrsnuli morci? Ängãndešçiçi kã toc šapçi ur avutu dã bãšãcã.”

³⁴ Isus u äntors vorba alor: “Äm asta svet lume sã ämiritã šã sã änsorã. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sã uskrsnulaskã dãm morc njiš nu su änsura, njiš nu sã ämiritã. ³⁶ Šã jej nu poçi maj mult nikad sã mori, kã jej äs kupiji alu Dimizov daje kã äs riđikac dãm morc. Jej äs ka andeji. ³⁷ Atunšje dã uskrsnuće šã Mojsije u arãtat aje äm svedoçulala aluj dã grmu šje arđe. Akulo jãl çamã pã Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šã Dimizovu lu Jakov, multã dobã dã pã šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustã, kãnd toc kustã pãntu jãl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dã zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!”

* **20:22** Jej sã nadale kã Isus u zãšje “da ili nu”. Dakã u zãšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jãl kã lji zãšji sã plãčãskã porez lu alci kari äs pã vlast. Dakã zãšji “nu” atunšje vjerski voður ar puće sã zãkã alu Rimljani kã Isus ânvacã sã kršãlaskã zakonu alu Rim. † **20:24** Äm original skrijã: “denar”. ‡ **20:27** saduceji grupa dã židov kari äs vjernici šã političari jej numa prihvatalešçi elši šinšj kenvijur dãm stari zavjet šã jej nur änkruzit äm kust dã pã morçi. **20:28** Pnz 25,5-6 **Š 20:28** Äm original skrijã: “rãđika familijã pãntu fračisu aluj.” **20:37** Izl 3,6 *** 20:38** Daje kã ešce ominj ur murit fizički, jej trãbã sã fijã duhovno äm kust. Ku alçilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustã, makar kã tela alor ur murit daje kã duhu alor kustã äm prisutnostu alu Dimizov.”

40 Dă pă aje jej nu sor maj
 ăndurat să ăl ănsjeršji ku
 ăntribalur.

*Mesija ăj maj mari dă kit
 Car David*
 (Mt 22,41-46; Mk 12,35-
 37)

41 Isus u ăntribat: “Šje
 găndešci jej kum svitešci dă
 Mesija kă ăj numa Fišjoru lu
 Car David? 42 David dă jăl
 sângur ăm kenvije dă Psalmur
 zăšji:

‘Domnu u zăs alu Domnu am-
 njov:

Šăz pă desna parce ame.

43 Šă ju uj vărliji pă dužmanji
 atej dăsup pišjorilje
 atelji.’

44 David jasno ăl čamă:
 ‘Domnu’, atunšje kum poći jăl
 să ăj fijă fišjor?’†

*Isus upozoravalešci pă
 učenci aluj să să pázaskă dă
 učitelji dă zakonu alu Mojsije*
 (Mt 23,1-36; Mk 12,38-40;
 Lk 11,37-54)

45 Isus svite lu učenci aluj
 a totă lume punje urecí.
 46 Jăl u zăs: “Je sama dă
 učitelji dă zakonu alu Mojsije.
 Jej uživalešci să să šetalaskă
 ăm haljinur lunž šă să fijă
 pozdravalic ku poštovanje ăm
 varuš pă trgur šă jej plašji
 să šadă lokurlje časni ăm
 sinagogur šă pă nuntur. 47 Jej
 pljačkalešci pă udovicur ăm
 kăšalje alor, kănd fašji lunž
 aruguminći dă predstavă. Ali
 jej ur kăpăta maj gre kaznă.”

21

*Udovica dă kutotu šje ari
 alu Dimizov*
 (Mk 12,41-44)

1 Kum su ujtat ăm sus Isus
 u văzut pă ominj găzdašj kum
 bagă banj ăm škatulă kari are
 ăm Hram. 2 Jăl u văzutu isto
 aša pă mujere vădojă kum u
 pus ăm nontru doj mišj banj
 dăm arzjint. 3 Isus u zăs: “Ju
 vă zăk anume, kă asta sărakă
 vădojă anume u dat maj mult
 dăm toc jej. 4 Adišje? Daje
 kă toc alci or dat dobrovoljni
 prilog lu Dimizov dăm aje šje
 ave mult kănd mujere u dat
 dăm sărăšijă šă kutotu šje ave
 dă kust.”

*Znakur dă ănturšjala lu
 Krist*
 (Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)

5 Kănd učenci svite dă
 Hram, šă zăšje kă ave mândri
 mar petri, šă are ukrasalit ku
 ukrasur kari ur dat ominji
 alu Dimizov, Isus u zăs: 6 “A
 dă ešce stvarur la šje vă ujtăc
 aku, zuva u vinji, kănd njiš
 una petră no rământje ajiše
 una pă alta. Jelji ur fi toći
 vărlijiči žos.”

7 Jej lor ăntribat pă jăl:
 “Učitelju kănd u fi aje? Šă šefălj
 znakuvur ur fi kari ur zăšji
 kănd u fi?”

8 Jăl u zăs: “Ujtăcăvă să nu
 fijec zăbunjic. Multă lumi ur
 vinji ăm numilje amnjov šă
 ur zăšji: ‘Ju mes Mesija’, šă
 ‘Vreme ăj apropi.’ Ali nu
 băgăc sama la jej. 9 Šă kănd

20:43 Ps 110,1 † 20:44 Daje kă David u čimat pă Mesija kă ăj Domnu aluj, aje
 značalešci kă Krist ăj maj mari dă kit David šă nuj numa potomku alu David.

auzãc dã tabãrur šã dã nemirur nu fijec frikoš, kã ešce dogadajur trãbã sã fijã elši ali kraj no vinji aša pã friš.”
 10 Jãl isto aša lju zãs: “Nacija sur boruli protiv dã nacija, šã kraljevstva protiv dã kraljevstva. 11 Šã u fi potresur pã različitã lokur isto ka šã fome šã kugur. Šã pã nor ur fi frikoši stvarur dã vãzut šã urãci znakur.

12 Ali majnti dã šje u fi kutotu asta, šã vor apuka. Jej vur adušji ãm sinagogur la sud šã vor bãga ãm ãemicur. Jej vur trãje la kraljur šã la alci vladar daje kã šãcec uãenici amej. 13 Kutotu asta vu da šansã sã svedoãulec. 14 Ali nu vã brigalec šje ac zãšji ãm nenãci dã obranã. 15 Kã ju voj da ãm vreme firi šã mãrãuljijã ãm aje merã dã njime no puãe sã sã obranalaskã dã aje, ili sã sã batã protiv dã aje. 16 Šã voj vic fi izdalic, da ãak šã dã la roditelji avoštri šã dã la frac šã dã la njam, urtašj, šã orikic dãm voj ur fi amurãc. 17 Toc vor mãrzãli daje kã šãcec uãenici amej. 18 Tot njiš unu pãr* dã pã kapiãilje avoštri nu vu piri. 19 Šã dãkã nu odustanalec vic kãpãta kust dã erikeš.”

Proroštvo dã uništenje dã Jeruzalem

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

20 Isus spunje: “Voj vic viãe Jeruzalem opkolulit dã

kãtãnj, atunšje voj ac šci kã u fi uništen. 21 Atunšje eje ãm regija Judeja trãbã sã skepi ãm planinur, eje kari kustã ãm varuš trãbã sã fugã dã akulo šã heje pãm satur sã nu mergã ãm varuš. 22 Kã ãm elje zãlji dã osvetã kutotu stvarurlje dãm Kenvija svãntã sur umplje. 23 Jao alu elje kari ãs gãrjonji ili rãnješci pã cãcã kupij ãm zãljilje kã bjeda šã mirgu protiv dã eje ominj u fi mari! 24 Orikic ur muri pã špica dã maã šã ostali ur fi zarobulic ãntrã mulci nacijur. Jeruzalem u fi kãlkat dã la ominji kari nus židovi pãn šje nu lji trešji vreme dã vladalalã.”

Isus svitešci kum su ãntoršji napoj pã pãmãnt

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

25 Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pã sori, lunã šã pã šãcevilje, šã ominji pã pãmãnt ur fi ãm mari nevoljur, dã graju mari dã valovur. 26 Sufliãilje ominjilor lu lãsa dã frikã dã ha šje tek u vinji pã svet kã silurlje dãm nor sur zdrãnšjina. 27 Šã atunšje jej ur svedoãuli kã ju am vinjit Fišjoru Omuluj pã oblak ku mari puãeri šã ku slavã. 28 Kãnd u fi asta ujtãcãvã sus šã rããikac kapiãilje kã Dimizov vinji sã vã oslobudulaskã.”

* **21:18** unu pãr Isus svitešci dã maj mik dio la aje osobã. Jãl svitešci kã ãntragã osoba nu u propadali. Isus mar spunje kã orikic ur fi amurãc, a šjinjiva prišjepi kã duhovno alor nu lju fi njimika. **21:24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21:27** Dn 7,13

Usporedbă dă ljemnu dă smokvă
(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, șă alčilje ljemnji! ³⁰ Kit să punji listur, voj viđec kă vara aj apropi. ³¹ Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šci kă kraljevstva lu Dimizov aj apropi. ³² Anume, ju pot zășji: asta ominj kari kustă no fužji ândărăt majnti dă šje kutotu asta no fi.† ³³ Norurlje șă pământu u treșji ândărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treșji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak
(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lâsa brigur âm sufljituc dă mănkarî, butură șă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă ³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundî kustăc pă pământ. ³⁶ Păzăc dăm ala rând pă toci vremilje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta šje u fi, șă să pučec să fijec âm nenće ame la Fișjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Âm totă ză Isus ânvăca âm Hram, ali nopce jăl fužje afară șă aș fășje lok la planina dă maslinur. ³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să puğă ureci la jăl âm Hram.

22

Juda su ligizit să izdălaskă pă Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; İv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elși ză dă blagdan dă pita făr dă kvas. ² Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunșje Sotona u tunat âm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jăl u mers șă su ligizit ku mar popur șă ku stražari dă Hram kum ar puće să âl izdalaskă pă Isus. ⁵ Jej asre faloș dă aje șă sor ligizit ku Juda să aj đe banj. ⁶ Juda su ligizit șă atunșje su ujtat dă prilikă să âl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha
(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă

† **21:32** asta ominj kari kustăÂm original skriğă: “asta generacijă”. Postojulešci različitur načinur kum să prișjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešci pă heje kari kusta âm vreme kănd Isus svite a aje značalešci kă u fi uništenje dă Jeruzalem șă alci znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă značalešci alta vrstă dă ominj kari âs rej șă să suprotstavljalešci lu Isus, a aje značalešci kă uvjek u fi nevjernici kari să suprotstavljalešci lu Isus pân la trenutak kănd jăl su vratali pă pământ; 3. asta generacijă značalešci “asta rasă” odnosuleși pă Židovur, šje značalašci kă Židovska rasa nu u proșuli majnti dă šje Isus su ântorșji pă pământ, ili 4. asta generacija značalešci kă ominji u kusta pân do kraja a aje značalešci kănd su dogoduli događajur su spomenuli âm stihovur 25-26, Isus u ântorșji pă pământ kănd aje generacijă u kusta.

Pashă a aje trăbuje să fijă žrtvovalită. ⁸ Așa Isus u mănāt pă Petar șă pă Ivan șă lju zăs: “Dușjec șă pripremiloc večera dă Pashă pântru noj să mănănj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hunđi gănđeșc să pripremlenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureci, kum vinjec âm varuš, voj ac afla pă om kari dușji mari bukāl dă apă. Sljedilecāl păn la kasa hunđi meržji.

¹¹ Atunșje zășjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ăntrabă, Hunđi aj soba âm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’ ¹² Jăl cu arăta atunșje soba sus pă kat mari șă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremlurje akulo.”

¹³ Așa jej ur mers șă ur aflat stvarurje kum Isus lJOR zăs, șă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Kănd u vinjit vreme să mănășji una, Isus šu lot lok la masă, șă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă šje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănka večera dă Pasha majnti dă šje nu su ispunuli âm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunșje u lot kljiștaru ku vin șă u dat hvală alu Dimizov, șă u zăs: “Loc asta șă ampărcăc ăntri voj. ¹⁸ Âm napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, șă u dat hvală alu Dimizov, u rupt âm dovă șă u dat la učenici aluj șă u zăs: “Asta aj tela ame, kari u fost dată pântru voj. Fășjec asta âm ănğăndălă dă minji.”

²⁰ Șă isto așa dă pă măn kari, jăl u lot kljiștaru dăm kari toc ur be șă u zăs: “Asta kljiștar aj novi zavjet âm sănžilje amnjov, kari aj vărsat pântru voj.

²¹ Ujtăcăvă kă izdajica ame aj la masă apropi dă minji!

²² Ju Fișjoru Omuluj uj muri kă așa are skris âm nenči ali jao lu omula kari mu izdali!”

²³ Pă aje jej sor apukat să să ăntrebi una pă alt kari ar fașji aje.

Ponizni às maj mari âm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto așa su apukat apostoli unu svat ăntri jej, ka šjinji ar trăbuji să fijă maj mari ăntră jej. ²⁵ Așa Isus u zăs: “Kraljevi dă asta svet vladaleșci ku narodu pă koristu alor șă ari pučeri pă jej, șă jej sângur zășji kă fașji benji. ²⁶ Ali nu aj așa ku voj! Lasăc pă maj mari dăm

* **22:16** Pasha u podsjetilit pă izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dăm ropstvo dăm Egipt kănd u žrtvovalit birkă a jej u pus sănžji pă ușa alu kasa alor. Pă sličan način, Isus u mănāt pă birka alu Dimizov șă ku sănžilje alu Isus să oslobodulaskă pă narodu alor dăm grehurlje alor. Isus âm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunșje vjernici ur ave mari feștă, jej ur slavalı kă Dimizov lju izbavali.

voj sã fijã hãl maj ponizni, a hãl maj bãtãrn ka sluga. ²⁷ Aku ŝjinji aj maj mari, gostu la masã ili poslužitelju kari aj sluga? Hãl kari aj la masã da nu? Ali ujtãci, ju mes ajiŝje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rãmas ku minji pãmãnŝjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijã, aŝa isto, ju voj da avovã, ³⁰ pravo sã mãnkãc ŝã sã bijec la masa ameãm kraljevstva ame, ŝã sã ŝãðec pã prijestolje, sã sudulec pã dvanaest plemurlje dã Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dã kuŝnjur ŝã dã pretnjur ŝje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹ Isus u zãs: “Ŝã tu Ŝimun, Ŝimun, punji ureci! Sotona u ŝjirut dopuŝtenje sã vã iskuŝulaskã ka pã pŝenicããm sito.† ³² Ali ju mam arugat pãntru činji, dããn kriðala ata sã nu kadã. Ŝã tu trãbã sããmbãlurecãm vjerã pã fraci atej kãnd vijãm napoj la minji.”

³³ Petar u zãs: “Domnje ju mes spreman sã mã dukãm ðemicã ŝã sã mor ku činji!”

³⁴ Isus uãntors vorba: “Lasã mã sã ac zãk kã kukoŝu no kukuruzu astãs majnti dã ŝje tu mi tãgãdiãm tri rãndur kã nu mã kunoŝc.”

³⁵ Isus jarã ljuãntribat: “Kãnd vam mãnat afarã fãr dã ðibularuŝ ŝã fãr dã taŝc, ili cipiliŝ, arecãm ŝjeva ka potreba?”

Jeju zãs: “Nu.”

³⁶ Ali jãl u svãtit: “Maj mejnkulo, dakãavec ðibularuŝ jec ku voj, ŝã isto aŝa ŝã taŝka ŝã dakã nu aj maç vinði ŝubac ŝã kumpãrã maç.‡ ³⁷ Kã sigurno trãbã sã sã ispunulaskã ŝje are skris dã minji, anume: ‘Jãl are smatralit dã zloçinac’-isto ŝje u zãs proroci dã minji trãbã sã sã ispunulaskã.”

³⁸ Atunŝje jeju ur zãs: “Ujtãci Domnje, noj avenj doj maçur.”

Jãl uãntors vorba: “Aku aj dãstul ku asta svat.”§

Muka alu Isusãm gardu dã Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dã maslinur, kum ave jãl obiçaj sã fakã, ŝã uçenici aluj ur vinjit ku jãl. ⁴⁰ Kãnd u vinjit jãl pã lok, jãl u zãs alor: “Arugãcãvã dã aje sã nu kãðecãm kuŝnjã!”

† **22:31** Ðavao gãnde sã lji odvojulaskã dã la Isus ka kum seljak odvajaleŝci pŝenicã dã la ljuskã. ‡ **22:36** Kãnd uçenici majnti ur krenulit sã propovjedãlaskã, Isus are tari popularan a ominji ur arãtat gostoprimstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sã promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a uçenici trãbã sã sã pãzaskã sã fijã spremni sã sã osigurulaskã ŝã sã zaŝtitilaskã.

22:37 Iz 53,12 § **22:38** Aku aj dãstul ku asta svat Asta ar puçe sã fijã: 1. jeju ari dovoljno maçur, ku alçilje vorbi: “aku avenj dovoljno maçur” ili 2. Isus gãndeŝci jeju sã ŝce sã svitaskã dã aje kã ari maçevur: “Dãstul aj asta svat dã maçevur”. Kãnd Isus svite kã ar trbuji sã kumpiri maçevur, jãl lji svite dã opasnost ku kari su afla. Jãl anume nu gãnde sã kumpiri jeju maçevur ŝã sã borulaskã.

41 Jäl su maknulis ändärät dā la jej aša dā parči ka kum aj vārļi petrā, šā u kázat pā ģinuc, šā sā aruga. 42 Jäl u zās: “Tata, dakā tu gāndešc je kļištārusta dā patnjā dā la minji! Jarā nu fijā ame vojā mar ata fijā fākutā!” 43 Atunšje andālu dām nor u vinjit šā lu āmbālurit pā jāl. 44 Kum are ām mari mukur jāl šā maj tari sā aruga. Šā znoju aluj su fākut ām kapļicur, dā sānži kura pā pāmānt.* 45 Atunšje Isus su skulat dām aruguminci šā u mers ām napoj la apostoli aluj. Jāl lju aflat kum sā kulka činjic dā žalji. 46 Aša jāl lju zās: “Adāšje vā kulkāc? Skulācāvā šā arugācāvā sā nu kāģec ām kušnā!”

Isus āj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

47 Isus inka svite kānd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dā pā jāl. Unu dām jej are šā Juda unu dām dvanaest (12) apostolur. Jāl u vinjit dā apropi la Isus šā lu surutat ām ubraz. 48 Ali Isus ju zās aluj: “Juda, izdalešc pā minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

49 Apostoli kānd u vāzut šje su dogodulit jej ur āntribat: “Domnu, sā nji bāčenj ku mačurļje?” 50 Šā unu dām jej u luvit ku maču pā sluga lu popa mari, šā ju tijet ureče.

51 Isus u zās: “Dāstul, nu maj vā bāceci!” Jāl u pus māna pā ureci šā lu iscjelilit.

52 Atunšje Isus u zās lu mar popur šā lu straža dā Hram, šā lu bātārņi kari ur vinjit afarā protiv dā jāl: “Ac vinjit ku mačur šā ku palicur ka pā buntovņik? 53 Nikad nac rāģikat njiš zježijtu protiv dā minji kānd arem ku voj ām totā zā ām Hram. Ali aku āj vreme avostrā šā sā vladalaskā tama.”†

Petar tāģādešci pā Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

54 Atunšje jej lor apukat pā Isus, lor dus āndärät šā lor dus la kasa la maj mari popā. Petar sljedile pā dāparči. 55 Fok ur fākut ām sredina dā udvar, šā kum šāģe lume akulo, Petar u vinjit āntri jej. 56 Una tārāra sluškinja lu vāzut kā šāģi ām lumina dā fok, u mucāt pā jāl tari šā u zās dā pā aje: “Omusta are ku jāl isto.”

57 Ali jāl u tāģādit šā u zās: “Nu, ju nu mes. Ju nu āl kunosk pā jāl!”

58 Nu mult dā pā aje altu om lu vāzut šā u zās: “Spunji! Tu ješc unu dām jej!”

Ali Petar u āntors vorba: “Ju nu mes!”

59 Hundiva unu šas dā pā aje altu om uporno tvrdāle: “Sigurno, asta om are ku jāl, kā jāl āj Galilejac!”

60 Ali Petar u zās: “Ju nu šcuv dā šje svitešc!” Šā točno atunšje kānd inka

* 22:44 Ām orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak. † 22:53 vladalaskā tama. Aje āj vreme kānd Sotona lukrā.

svite, kukošu u kukuruzăt. ⁶¹ Domnu su ăntors šă su ujtat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă šje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri răndur.” ⁶² Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari.

⁶³ Ominji kari ăl păze pă Isus ăș fășje šjuf dăm jăl šă ăl băce. ⁶⁴ Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luve ăm ubraz šă să akăca dă jăl: “Ajde pro-rokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?” ⁶⁵ Šă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi.

Isus ăj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶ Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nenće dă sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zăs: “Spunjinji dakă ješč tu Krist.”

Jăl u ăntors vorba: “Să vă spuj nu mac ănkredi, ⁶⁸ šă să vă ăntreb pă voj dă Krist, voj nu ac ăntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pă desna parci dă măna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šă jej toc ur zăs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šă jăl u ăntors vorba: “Da baš kum zăšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zăs: “Šefălj dokazur maj mult nji trăbujă?”

Noj sângur anj auzăt dăm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are up-ravitelj šă rimljanin

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari as re dio dă sud sor skulat šă lor adus pă Isus la Pilat. ² Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv dă jăl: “Noj anj aflat kum strikă pă lumi. Jăl u zabranalit să să plăčaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdălešci kă jăl ăj Krist Car.”

³ Pilat lu ăntribat: “Ješč tu Car dă Židov?”

Isus u ăntors vorba: “Da kum aj zăs tu.”

⁴ Pilat u zăs atunšje lu mar popur šă lu gărmadă dă lumi, “Ju nam aflat njimika dă šje laš optužuli šă suduli.”

⁵ Ali jej šă maj tari navalale: “Jăl bunulešci pă toc pă pământu anostru.* Su apukat să ănveci ăm Galileja šă u vinjit ăm Jeruzalem.”

Isus ăm nenće lu Car Herod

⁶ Kănd u auzăt Pilat kă să svitešci dă Galileja, jăl u ăntribat: “Ăj omusta dăm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mănăt la Herod kari are ăm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fălos kă veđi pă Isus. Kă dă mult gănde să ăl vadă pă Jăl daje kă u auzăt mult dă jăl, šă Herod

22:69 Ps 110,1 * **23:5** toc pă pământu anostru Ăm original skrijă: “păm ăntragă Judeja”. Ali ajišje să odnosulešci pă rimska provincija “Judeja”, pă cijela domovina alu Židov.

șă nadale kă lu viđe șă fakă ĉudur. ⁹ Herod svite mult, ăntriba mulći, ali nu ju fost ăntorsă njiș una vorba. ¹⁰ Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije asre isto akulo șă jej ur zăs tari mar optužbur protiv dă Isus. ¹¹ Atunșje Herod șă stražurlje aluj ăș fășje șodă dăm Isus șă ăl fășje buländ. Jej lor ămbrăkat pă jăl ăm haljinur dă Car șă lor mănat la Pilat. ¹² Șă ăm aje ză Pilat șă Herod kari asre dužmanj aku asre urtaș.

Isus ăm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunșje Pilat u čimat una pă mar popur șă pă alci vođur kari as re židovi șă pă gărmadă dă lumi. ¹⁴ Jăl lju zăs: “Voj ac adus pă omusta kă bunule pă lumi ali ju vă uvjerălesk kă känd ăl ispičem nam aflat njiș șefălj krivică am jăl. Jăl nu ăj duvină njiș dă una krivică dă șje ac optužulit. ¹⁵ Njiș Herod nu aflat njimik ăm jăl, kapu lu mănat ăm napoj la noj. Jăl no făkut njimika șă zavredilaskă kaznă dă morči. ¹⁶ Ju uj da șă ăl bičalaskă benji benj șă luj slăbuză.”

Da li Pilat u slăbuză pă Isus ili pă Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit ăm grupur tari, “Ăndărăt ku omusta! Noj gănđenj șă ăl slăbož pă Baraba!” ¹⁹ (Baraba are ăm čemică kă bunule

pă lumi ăm Jeruzalem șă u amurăt.) ²⁰ Pilat daje gănđe șă slăbodă pă Isus șă așă lju svătit alor ăm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecăl pă krușji! Punjecăl pă krușji!”

²² Atunșje po treći ränd, jăl lju svătit alor: “Adișje? Spunjecăm șje rov u făkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov șă zaslužulaskă morči. Așă luj dă șă ăl bičalaskă șă atunșje lăsa șă fugă.”

²³ Ali jej mužje șă maj tari, șă zahtjevale șă ăl pujă pă krușji. Șă napokon jej ur kăpătat șje gănđe. ²⁴ Pilat u dat zapovjed șă șă fakă kazna șje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Așă ăm tokmă ku zahtjevula, jăl u slăbuzăt dăm čemică pă om șje u răđikat bună șă u amurăt ali jăl u ăntors pă Isus la jej șă ăl pujă pă krușji.

Pă Isus ăl punji pă krușji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Șă kum lor dus ăndărăt pă Isus, jej ur apukat pă om șje șă čima Šimun, dăm varușu Ćirena, kari vinje akasă dăm sat. Jej ur pus krușje pă jăl șă dukă ăm loku lu Isus. ²⁷ Multă lumi ăl sljedile pă Isus șă mujer kari plănžje șă žalale pă jăl. ²⁸ Isus su ăntors la jej șă lju zăs: “Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plănžjec păntru minji, mar plănžjec păntru voj șă păntru kupiji avoștri. ²⁹ Kă anume u vinji vremi‡ känd ur zășji

† **23:17** Ăm bătărnji grčki rukopisur ăj: 17 “Jej ave običaj pă festival kă are obavezalit pă unu dăm zatvoreniș șă slăbodă afară.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6.

‡ **23:29** Asta vremi u vinjit 70 aj dă pă Krist. Kătănjlje dă Rim u opkolulit șă uniștilit Jeruzalem șă u murit pă mulc židovur.

lume, 'Blagoslovulići äs elje kari nikad no ar avut ša injimilje kari nikad nor purtat kupij ša cäcälje kari nikad nor avut lapci äm jelji!'³⁰ Lume sor apuka atunšje sä zäkä lu planinur: 'Kädec žos pä noj!' ša lu ðalur: 'Astupäcänji!'³¹ Kä dakä fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće sä peci uskat?''*

³² Akulo asre isto doj alci, amändoj kriminalci kari träbä sä fijä pus pä krušji sä mori ku Isus una, ³³ Känd ur vinjit pä loku šje sä čima osu dä kap, jej lor apukat ša lor pus pä krušji, una ku doj kriminalci, unu pä desna, unu pä ljeva parće aluj.

³⁴ Ša Isus u zäs: "Tata Dimizovu amnjov, jartälji kä jej nu šcijä šje fašji."† Ša vojnici ur skos kockä sä sä ämperci däm coljilje aluj äntri jej.

³⁵ Lume stäce ša sä ujta; ša vladarur asre akulo ša ä räde: "Jäl u spasalit pä alci. Aku dakä äj Krist, akuljes dä la Dimizov, lasä sä sä spasalaskä sängur!"³⁶ Kätnjilje isto äš fäšje šjuf däm jäl. Ša jej ur vinjit ša u ämbijet aluj ucät.‡ ³⁷ Jej ur zäs: "Dakä ješč tu Caru

dä Židov, spasalešcići pä činji sängur!"³⁸ Sus la kap are skris: "Asta äj Caru dä Židov."

Doj kriminalc una pä krušji ku Isus

³⁹ Unu däm eje kriminalc kari äs re puš pä krušji ku Isus äl vreðile ša jäl u zäs: "Dakä ješč tu Krist, atunšje spasalešcići, ša pä noj isto!"

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pä elši ša u zäs: "Nu ci frikä dä Dimizov? Tärpälešč ista kazna ka jäl. ⁴¹ Tu

šä ju šcenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kápätat kaznä dä lukrurlje relji, ali omusta no fäkut njimika."

⁴² Atunšje ju zäs lu Isus: "Isuse, ängändeščići tu dä minji känd vi vinji äm kraljevstva ata."

⁴³ Isus ju zäs äm änturšjalä dä vorba: "Anume, ju äc zäk: astäs vi fi ku minji äm Raj!"

Morče lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Känd are hundiva däm njaza, are äntunjerik äntreg pämäntu pän äm tri (3) šasur.

⁴⁵ Sorilje are äntunjerik, ša feringa äm Hramš su tijet pä pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u pläns äm graj tari ša zäšje: "Tata

Š 23:29 Äm aje vremi kupiji äm Jeruzalem ur trpäli tari urät. Atunšje ominji ur gändi kä äj maj benji dä ominj sä nu ajvi kupij. Nuj tugä maj mari känd vejs kum kupiji alor patalešci ili mori. 23:30 Hoš 10,8 * 23:31 Uskat ljemnu maj tari ardi dä kit verdi ljemnu. Arðala značalešci patalalä ili kaznä. Isus are pä krušji ka verdi ljemnu daje kä jäl nu zaslužilit sä ardä (sä trpälaskä). Ominji kari u odbacalit pä Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sä ardä (sä patalaskä) dä grehurlje alor.

† 23:34 Ša Isus u zäs: "Tata Dimizovu amnjov, jartälji kä jej nu šcijä šje fašji." Äm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. 23:34 Ps 22,18 ‡ 23:36 Ocät are jeftinä buturä kari obični ominj bije. Vojnici fäšje šjuf däm Isus šä äj däde jeftinä buturä alu šjinjiva kari äj kralj. 23:36 Ps 69,21

Š 23:45 feringa äm Hram Asta feringa are 25 metara dä nalt šä odvajale svänt loku dä la Hram.

ăm mǎnjilje atelji ju puĵ duhu amnjov.” Kǎnd u zǎs Isus asta, jǎl u murit.

⁴⁷ Kǎnd u vǎzut asta kapetanu ŝje u fost, jǎl u slavalit pǎ Dimizov kum u zǎs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šǎ totǎ lume kari sor akuljes sǎ vadǎ kum lor punji pǎ kruŝji, kǎnd ur vǎzut ŝje u fost, ur mers akasǎ ŝǎ aŝ bǎĉe dǎ ŝalji ĉepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ǎl kunuŝĉe pǎ jǎl una ku muĵerilje kari ur vinjit ku Isus dǎm Galileja stǎĉe ŝǎ sǎ ujta dǎ dǎparĉi.

Josip punji ăm gropǎ pǎ Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om ŝje sǎ ĉima Josip. Jǎl are ĉlan dǎ mari sud dǎ ŝidov. Bun om ŝǎ pravedan ⁵¹ kari no dat pǎ prav la odlukurlje ŝje ur fǎkut ku Isus. Jǎl are dǎm Arimateja, unu varuŝ la Judeja ŝǎ are dǎm unu kari aŝĉipta sǎ vijǎ kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat ŝǎ lu ǎntribat dakǎ poĉi kǎpǎta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot ŝos pǎ Isus dǎ pǎ kruŝji ŝǎ lu ǎnvǎlit ăm plahtǎ. Šǎ lu pus ăm gropǎ ŝje are sklesalitǎ dǎm petrǎ ăm kari inka njime no fost ǎngrupatǎ. ⁵⁴ Zuva dǎ pripremǎ are ŝǎ zuva dǎ sǎmbǎta vinje.

⁵⁵ Muĵerilje kari ur vinjit ku Isus dǎm Galileja isto ǎl sljedile. Jelji ur vǎzut grupa,

ŝǎ kum are tela aluj postavalitǎ. ⁵⁶ Aŝa ur mers ăm napoĵ ŝǎ ur pripremilit uloĵ ŝǎ parfemur sǎ unĝǎ tela alu Isus, ali pǎ zuva dǎ sǎmbǎta jej sǎ odmarale dǎ pǎ zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuĵ maj mult ăm gropǎ
(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elŝi zuva dǎ sǎptǎmǎnǎ, are duminjika, tari dǎ điminjaca muĵerilje ur mers la gropǎ, ŝǎ aduŝje uloĵ ku miros ŝje ur pripremilit. ² Jej ur aflat petrǎ* kǎ u fost ǎntorsǎ ǎndǎrǎt dǎ la gropǎ. ³ Kǎnd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šǎ atunŝje, kǎnd inka stǎĉe akulo ăm ŝok, ujtǎĉi! Doĵ ominj stǎĉe lǎngǎ jelji ăm colji ŝje svitlǎze. ⁵ Muĵerilje sur ǎnfrikuŝat tari, kapu sur poklonulit pǎn la pǎmǎnt ku ubrazu ŝǎ ominji lĵor zǎs: “Adiŝje kutǎĉ pǎ om ăm kust ǎntrǎ ominj morĉ? ⁶ Jǎl nuĵ ajiŝe. Jǎl u uskrnulit! ǎngǎndĉǎvǎ ŝje vu zǎs jǎl kǎnd are inka ăm Galileja: ⁷ ‘Trǎbǎ ju Fiŝjoru Omuluj sǎ fĵuv dat ăm mǎnjilje lu ominji rej ŝǎ sǎ mǎ puĵi pǎ kruŝji daje sǎ uskrnulaskǎ pǎ treĉa (3) zǎ.”

⁸ Atunŝje jej sor ǎngǎndit dǎ vorbilje aluj. ⁹ Kǎnd sor ǎntors dǎ la gropǎ kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur ŝǎ alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dǎm varuŝu Magdala,

* **24:2** petrǎ Asta are mar, isklesan okruglǎ petrǎ dovoljno mari sǎ askundǎ ulaz dǎ mǎrmǎnĉi. Trǎbuje maj mulĉ ominj sǎ maknalaskǎ petrǎ. **24:7** Lk 9,22

Ivana ša Marija, mumasa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešče alu mujeriljelje lju su vāzut alu apostolur ka svite bulunzemi, da asa nu ljur ānkrizut. ¹² Ali Petar su skulat ša u aljirgat la gropā. Akulo u stat sa sa ujci ām nontru, ša u vāzut numa plahtā. Atunšje u mers ām napoj hundi are ša sa āntriba šje u fost aje.

Isus sa arata la učenikur pa kalje am Emaus

¹³ Am aje ista zuva doj (2) učenikur maržje am lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dam Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje kand svite ša kand sa āntriba da kutotu aje, Isus sangur u vinjit ša umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oci alor are uskratalit sa nu al kunoska pa Isus.

¹⁷ Isus lju āntribat pa jej: "Ša šje raspravljalec asa iskreno kand umblac?" Ša jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dam jej, unu kari sa čima Kleofa, ju āntors vorba: "Ješc tu jedini stranac am Jeruzalem kari nu šcijā šje u fost ajiše am zadnji par zalji?"

¹⁹ Isus u āntribat: "Šje u fost?"

Jej ur āntors vorba: "Da kutotu šje su dogodulit ku Isus dam Nazaret. Jal are Prorok, om balour am djelur, ša am vorbi am njenče lu Dimizov, ša la lumi. ²⁰ Mar popur ša anoštri poglavarur lor dat sa

sudulaska pa Isus pa morci, ša jej lur pus pa krušji! ²¹ Noj nji nadalenj ka aj jal ala unu kari u otkupili Izrael. Ša astas aj treca (3) zuva da atunšje. ²² Ali pa aje kutotu orikići mujer dam grupa anostra nju iznenadalit benji benj. Da rakori da điminjacasta jelji ur mers la gropā. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit am napoj sa nji zakā ka ur vāzut vizijā da anđelj da kari ur zas ka Isus aj am kust. ²⁴ Orikić dam grupa anostra ur mers la gropā sa vada ša ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vāzut pa jal."

²⁵ Ša Isus lju zas: "O voj ominj bulānž ša am sufljičilje avoštri nu šcec spremni sa ānkriđec šje ur zas proroci! ²⁶ Nar trābuji Krist sa patalaska da toci stvarurlješče ša atunšje Dimizov sa al proslavalaska?"† ²⁷ Jal u spus maj menkulo šje are zas da jal, am toci svānti kenvijur; su apukat ku Mojsije ša pam toc Proroci.

²⁸ Kand ur vinjit dapropi am lok hundi maržje, Isus su aratat am namjera sa mergā maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit sa ramāji. "Ramānji ku noj; mar aj kasno. Zuva aj mar gata." Atunšje jal u mers am nontru sa ramāji ku jej. ³⁰ Atunšje kand are ku jej la masa, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu ša u rupt am dovā ša lju dat alor. ³¹ Aku oci alor puče sa vada,

† 24:26 Asta svitešci da vremi kand Isus u kapata čast ša slava kand jal u fi car.

šă jej lor kunuskut, šă dă pă aje Isus u nestalit.

³² Šă jej ur zăs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštri känd svite jăl ku noj pă kalji, šă känd nji objasnale jăl svântă kenvijă?” ³³ Atunšje jej sor skulat šă ur mers âm napoj âm Jeruzalem. Akulo ur aflat pă jedanaest (11) apostolur una pă kupă, šă pă orikic alci ku jej. ³⁴ Ešće lĵor spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šă su arătat la Šimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus šje ur păcăt pă kalji, šă kum lor kunuskut känd u rupt pita.

*Isus să arată la učenikur
(Iv 20,19-23)*

³⁶ Čak šă känd svite dă aje šje ur păcăt, Isus stăce akulo ăntră jej šă jăl lĵu zăs: “Putuljală fijă ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic šă ănfrikušac kă jej gănđe kă veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zăs: “Adišje vi frikă? Šă adăšje vinji sumnjur âm sufljičilje avoštri? ³⁹ Ujtăcăvă la pišjorilje amelji šă la mănĵilje amelji! Ujtăcăvă ju mes! Punjec mănĵilje šă uvjerilecăvă, kă duh nari karnji šă osă kum viđec kum ju am.” ⁴⁰ Känd u zăs asta jăl lĵu arătat mănĵilje šă pišjorilje.

⁴¹ Ali dă fălušuja mari, jej inka nu ănkriđe, šă să čudule. Jăl lĵu zăs: “Avec ajiše šjeva dă mănkat?” ⁴² Jej jur dat aluj dărab dă pešci fript. ⁴³ Isus u lot šă u mănkat âm nenće alor.‡

⁴⁴ Isus lĵu zăs: “Asta aj aje šje ju vă svitem avovă känd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dă minji as re skrišă âm zakonu lu Mojsije, šă âm kenvijurlje dă prorokur šă âm Psalmur trăbuje să să ispunulaskă.” ⁴⁵ Atunšje jăl lĵu dăsvăkut găndurlje alor să potă să prišjepi svântă kenvija. ⁴⁶ Jej u zăs: “Asta aj skris âm svântă kenvijă: kă Krist trăbă să patalaskă šă să uskrsnulaskă dăm morc pă treća (3) ză. ⁴⁷ Isto aša ănkăjală šă jirtala dă grehur ar trăbuji să fijă propovjedalići âm numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lĵu jirta grehurlje alor, šă să să apušji elši ku propovjed âm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj šćec svedoci dă stvarurlješće.

⁴⁹ Šă ju uj mănă žos pă voj Duh svânt šje Tata amnjov u igirit. Ali rământec ajiše âm varuš păn šje nu vic fi âmbrăkac ku pučeri dă sus!”§

*Isus să ăntoršji âm nor
(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)*

⁵⁰ Isus lĵu dus dă apropi âm lok Betanija. Jăl u răđikat mănĵilje âm sus šă lĵu blagoslovulit pă jej. ⁵¹ Šă känd lĵi blagoslovule pă jej, jăl u fost răđikat šă dus sus âm nor. ⁵² Jej să klanjale la jăl, šă ku fulušuje mari sur ăntors âm Jeruzalem, ⁵³ šă âm Hram cijelo vreme al blagoslovule pă Dimizov.

‡ 24:43 Asta u făkut să lĵi areči kă nuj duh, kă duhovur nu mănănkă. § 24:49 âmbrăkac ku pučeri dă sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum colĵilje astupă pă osobă, ku aje u kăpăta sila dă Svânt duhu să svjedočulaskă lu alci dă Isus.

